

Βήματα προς τα πίσω για την πράσινη μετάβαση Σελ. 10

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ
Κατεβάζουν τον πήχη για μείωση των ρύπων

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ
Αναμένεται νέο άλμα σε παραγωγή και κατανάλωση

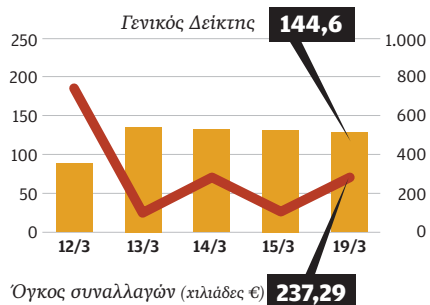

ΑΓΡΟΤΕΣ
Η Κομισιόν χαλαρώνει τους κανόνες για τη γεωργία

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΑ
Φόβοι για καθήλωση των πωλήσεων λόγω τιμής

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Στις αγορές τον Απρίλιο η Κύπρος

Στη διαδικασία ορισμού συμβούλου της έκδοσης του ομολόγου EMTN βρίσκεται το υπουργείο Οικονομικών

Τον Απρίλιο του 2024 θα βγει στις διεθνείς αγορές με ομόλογο η Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το υπουργείο Οικονομικών βρίσκεται στη διαδικασία ορισμού συμβούλου της έκδοσης του ομολόγου, με κατεύ-

θυνση να βγει εντός Απριλίου. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, το ομόλογο EMTN με το οποίο θα βγει στις αγορές για δανεισμό αναμένεται να είναι 1 δισεκατομμυρίου ευρώ, όπως ορίζει ε-

γγραμμα του 2024. Δεν είναι γνωστό οπότεδήποτε ακόμα, ωστόσο θα είναι μεταξύ 5-10 ετών. Το συνολικό εγκεκριμένο μέγιστο ποσό δανεισμού κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2024 βάσει του χρηματοδοτικού προγράμματος

της κυβέρνησης αναμένεται να φτάσει στα 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, από τα οποία, όπως προαναφέρθηκε, θα προέλθουν από τον -καλώς εκδόντων των πραγμάτων- δανεισμό του Απριλίου. Τα υπόλοιπα 300 εκατ. ευρώ για το

2024 θα προέλθουν από εγχώρια 3μηνιαία γραμμάτια Δημοσίου ύψους 120 εκατ. ευρώ, εγχώρια ομόλογα προς φυσικά πρόσωπα ύψους 40 εκατ. και από δάνεια από υπερεθνικούς οργανισμούς ύψους 140 εκατ. ευρώ. Σελ. 3

PEKOP 25ETIAS

Αυξήσεις μισθών από ιαπωνικές επιχειρήσεις

Ο κολοσσός της ιαπωνικής αυτοκινητοβιομηχανίας Toyota θα δώσει στο προσωπικό του τις μεγαλύτερες αυξήσεις μισθών που έχει συμφωνήσει τα τελευταία 25 χρόνια. Την ίδια απόφαση έλαβαν η Honda, η χαλυβουργία Nippon Steel και πολλές άλλες. Οι μεγάλες επιχειρήσεις της Ιαπωνίας δίνουν τώρα στο προσωπικό τους αυξήσεις κατά μέσον όρο 4%. Σελ. 8

ΕΠΙΜΕΝΕΙ Ο ΜΠΑΪΝΤΕΝ

Επιβολή φόρου 25% σε δισεκατομμυριούχους

Η συζήτηση γύρω από τη φορολόγηση των πλουσιότερων ανθρώπων του πλανήτη φροντίζει και πάλι, αφού ο Τζο Μπάιντεν δήλωσε ότι θα επιβάλει έναν νέο «φόρο δισεκατομμυριούχων» εάν επανεκλεγεί τον Νοέμβριο. Ο Μπάιντεν επανέλαβε τα σχέδιά του για επιβολή φόρου 25% στους Αμερικανούς που έχουν πλούτο άνω των 100 εκατ. δολ. Σελ. 9

ΖΗΤΟΥΝ ΜΕΤΡΑ

Αντιπαράθεση ΗΠΑ-Κίνας για ναυπηγεία

Το αμερικανικό σωματείο εργαζομένων στον χάλυβα, με έπαιστολ στον Τζο Μπάιντεν, κατηγορεί την Κίνα ότι στρεβλώνει την παγκόσμια αγορά ναυτιλίας, logistics και ναυπήγησης πλοίων με πρακτικές προστατευτισμού. Καλεί την κυβέρνηση να επιβάλει δασμούς στα κινεζικά πλοία και να ενισχύσει τη βιομηχανία ναυπήγησης πλοίων και τους εργαζομένους. Σελ. 11

Καμπάνια για προσέλκυση Αμερικανών τουριστών

Ανοιγμα στην τουριστική αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών κάνει η Κύπρος. Το υφυπουργείο Τουρισμού αρχίζει τις επόμενες ημέρες ψηφιακή καμπάνια σε Νέα Υόρκη, Ουάσιγκτον, Βοστώνη και Φιλαδέλφεια. Απώτερος στόχος είναι να καλλιεργηθεί η αναγνωρισιμότητα στην αγορά των ΗΠΑ της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού. Συνολικά 4 εκατ. ευρώ είναι το διαθέσιμο κονδύλιο για την ψηφιακή καμπάνια του 2024 σε 30 τουριστικές αγορές. Σελ. 3

PEKOP TO 2023

Κέρδη 10,4 δισ. για τις ελληνικές τράπεζες

Τα συνολικά έσοδα των τραπεζών αυξήθηκαν κατά 10% το 2023 στα 10,4 δισ. Μεγάλο μέρος της αύξησης αποδίδεται στα υψηλά καθαρά έσοδα από τόκους, που ενισχύθηκαν κατά 51%,

ενώ μικρή ήταν η συμμετοχή των χρηματοοικονομικών εσόδων. Σε μικρότερο βαθμό συνέβαλαν τα έσοδα από προμήθειες, που απέφεραν το 17% των εσόδων. Σελ. 24

ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

Σε έκδοση ομολόγου 1 τρισ. προχωρεί η Ε.Ε.

Τα ευρωομόλογα που εξέδωσε η Ε.Ε. στη διάρκεια της πανδημίας, θα αυξηθούν σύντομα. Θα υπερβούν το 1 τρισ. ευρώ, προλαίοντας το έδαφος για τη σύσφιξη των δημοσιονομικών

δεσμών ανάμεσα στις χώρες-μέλη. Εντός των ημερών η Ε.Ε. θα εκδώσει νέους τίτλους που θα προστεθούν στα υφιστάμενα ευρωομόλογα συνολικής αξίας 995 δισ. ευρώ. Σελ. 9

Θα ζητηθεί νέα παράταση από Ε.Ε. για το τερματικό

Για εκταμίευση της δόσης

Συγκρατημένες είναι οι ελπίδες για ολοκλήρωση του τερματικού στο Βασιλικό μέχρι το τέλος του 2024, με μικρή παράταση εάν χρειασθεί. Το θέμα της χρηματοδότησης από την Ε.Ε. απασχολεί τη Λευκωσία που θα επικεφαλής να εξασφαλίσει μια νέα παράταση, η οποία θα επιτρέψει την εκταμίευση της τελευταίας δόσης από τα €101 εκατ. της Ε.Ε. Σελ. 5

Αυξημένο το ενδιαφέρον για ηλεκτρικά μεταχειρισμένα

Απτήσεις ύψους 11,4 εκατ.

Κανονοποιητικό κρίνεται από το υπ. Μεταφορών το μέχρι στιγμής ενδιαφέρον για αγορά ηλεκτρικού οχήματος. Σύμφωνα με τα στοιχεία, από το ποσό κορηγίων ύψους 36,5 εκατ. ευρώ, έχουν γίνει αιτήσεις για κορηγίες 11,4 εκατ. ευρώ. Αυξημένες οι αιτήσεις για τα μεταχειρισμένα οχήματα. Δεν αποκλείεται να δοθούν περισσότερες το επόμενο διάστημα. Σελ. 4

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Μάρτιος: ο μήνας των τραπεζικών επετείων

Νέοι κίνδυνοι αναμορφώνουν το τραπεζικό περιβάλλον. Θέτουν νέες προκλήσεις για τις τράπεζες και τους επόπτες που είναι επιφορτισμένοι με τη συμμόρφωση στα νέα δεδομένα. Στην Ευρώπη, η ΕΚΤ προωθεί την ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων έτσι ώστε να ενταχθούν οι νέες κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά στους κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική κρίση και το περιβάλλον. Η άλλη μεγάλη κατηγορία έχει να κάνει με την κυβερνοασφάλεια και τους κινδύνους που έχουν να κάνουν με τη φύλαξη των δεδομένων. Και στις δύο περιπτώσεις η έμφαση δίνεται προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης αυτών των κινδύνων. Η ΕΚΤ από τη μεριά της, εκσυγχρονίζει το πλαίσιο για να ενταχθούν νέοι έ-

λεγχοι, όπως ήταν η πρόσφατη άσκηση ακραίων σεναρίων για την κυβερνοασφάλεια. Ο μήνας Μάρτιος πάει να μετατραπεί στον μήνα των τραπεζικών επετείων. Πριν από ένα χρόνο τέτοια εποχή κατέρρευσε η Credit Suisse και χρειάστηκε με τη συνδρομή του κράτους να διασωθεί από τον μεγάλο ανταγωνιστή της, την UBS. Πριν από 11 χρόνια, Μάρτιο μήνα επίσης, είχαμε το κούρεμα των τραπεζικών καταθέσεων στις δύο μεγάλες συστημικές τράπεζες της Κύπρου. Μια εξέλιξη που είχε ως αποτέλεσμα η μία να απορροφήσει την άλλη. Το άρθρο αυτό αναφέρεται στην περίπτωση της Ελβετίας. Η αναφορά στην κυπριακή περίπτωση γίνεται κυρίως για σκοπούς καταγραφής. Η κατάρρευση της Credit Suisse

αφορούσε στην αποτυχία των μηχανισμών παροχής ρευστότητας της τράπεζας για να αντιμετωπίσει τη φυγή καταθέσεων. Τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων για θέματα ρευστότητας δοκιμάστηκαν στην πράξη και απέτυχαν. Οι κανονισμοί που εισήχθησαν, συνέπεια της παγκόσμιας κρίσης του 2008, αποδείχθηκαν ανεπαρκείς για την αποφυγή της κατάρρευσης. Οι δείκτες ρευστότητας που παρακολουθούν οι επόπτες αποδείχθηκαν μη ακριβείς μετρήσεις για πρόβλεψη της ανθεκτικότητας. Η ρευστότητα που σπάνια αποτελεί περιοχική ανησυχία για τους επόπτες αποδείχθηκε θανάσιμη απειλή. Οι ψηφοί δείκτες ρευστότητας δεν παρέχουν επαρκή πληροφόρηση για τις αντοχές μιας τράπεζας στο ενδεχόμενο της μαζικής φυγής καταθέσεων.

Μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο ως σημεία αναφοράς, αφού οι δυναμικές που αναπτύσσονται στην πραγματική ζωή είναι πολύ διαφορετικές. Οι επόπτες μέσα από την εμπειρία του 2023 ετοιμάζουν αλλαγές που για την ώρα δεν είναι γνωστές. Ξέρουμε όμως ότι η εμπειρία της Ελβετίας δεν θα αφεθεί να περάσει αναξιοποίητη για ενίσχυση του πλαισίου εποπτείας. Το τέλος των διεργασιών θα φέρει αυξημένες απαιτήσεις σε μια περίοδο που οι ευρωπαϊκές τράπεζες ακόμη να εφαρμόσουν πλήρως το πλαίσιο που αποφασίστηκε μετά την κρίση του 2008. Η πλήρης εφαρμογή της Βασιλείας III θα αυξήσει τις απαιτήσεις σε κεφάλαια. Το 2023 εκτός από μεγάλα τραπεζικά κέρδη έφερε και προβληματισμό, συνέπεια της περιπέτειας με πρωτα-

γωνιστή την Credit Suisse. Η Credit Suisse δεν κατέρρευσε από κάποιο εξωτικό κίνδυνο ή έστω κάποια από τις νέες απαιτήσεις σε σχέση με το κλίμα και την κυβερνοασφάλεια. Η Credit Suisse κατέρρευσε από έναν παλιού τύπου κίνδυνο που έχει να κάνει με τη ρευστότητα. Η νέα εποχή φέρνει νέες προσεγγίσεις στην ανάγνωση των τραπεζικών κινδύνων. Επιβάλλει μια πιο οριζόντια θεώρηση, αφού πλέον όλα κινούνται όπως ένα γαϊτανάκι. Η τεχνολογία τα κάνει όλα πιο γρήγορα και τους δίνει μεγέθη που δεν μπορούν να προβλεφθούν. Οι απορίες που προκάλεσε η κατάρρευση της Credit Suisse μένουν ακόμα και σήμερα αναπάντητες. Η βραχυπρόθεσμη ομαλοποίηση της κατάστασης δεν εγγυάται πως κάτι τέτοιο δεν θα επαναληφθεί.

5 291296 000378

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις cashback!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

μπλε

Κινηματογραφικές Μέρες Κύπρος 2024

Ένα ποικιλόμορφο και τολμηρό για θεατές που αγαπούν τη μεγάλη οθόνη πρόγραμμα, από ταινίες που συμπυκνώνουν τους κύριους κοινωνικούς και καλλιτεχνικούς προβληματισμούς του καιρού μας, επιφυλάσσει και φέτος στο απαιτητικό κοινό του, το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες Κύπρος 2024. Η 22η διοργάνωση προτείνει έργα τα οποία προωθούν τον διάλογο με τους θεατές και μετατρέπουν την εμπειρία θέασης σε ευκαιρία για κοινωνική ευαισθητοποίηση και ψυχαγωγία υψηλής ποιότητας, μέσα σε πνεύμα ανοικτών οριζώντων.

Πέντε από τις κορυφαίες και πιο συζητημένες ταινίες που ξεχώρισαν ανά τον κόσμο και αγκαλιάστηκαν από το διεθνές κοινό προβάλλονται εκτός διαγωνιστικού, στο Τμήμα Viewfinder - Ματιές στον Σύγχρονο Διεθνή Κινηματογράφο. Προσεκτικά και στοχευμένα επιλεγμένες είναι φέτος οι ταινίες που συμμετέχουν στο Διεθνές Διαγωνιστικό Τμήμα Global Images, αντικατοπτρίζοντας τις κινηματογραφικές τάσεις της εποχής. Τέσσερις ποικίλων προσεγγίσεων ταινίες από διακεκριμένους Κύπριους σκηνοθέτες περιλαμβάνει το Διαγωνιστικό Τμήμα Κυπριακών Ταινιών, το οποίο φέτος θα αποτελέσει σημείο αναφοράς.

Οι ταινίες αυτές συμμετέχουν παράλληλα και στο Διεθνές Διαγωνιστικό Τμήμα Global Images: Η τελευταία ταινία του Χρίστου Σιοπακά (1947-2019) «Πεντε Ξελινια Ναυλον» (Κύπρος), με φόντο την Κύπρο της δεκαετίας του '40. Η νέα ταινία του βραβευμένου Άδων Φλωρίδη «Africa Star» (Κύπρος) που εστιάζει στις ζωές τριών γυναικών από διαφορετικές γενιές. Η πρώτη μεγάλη μήκους ταινία του Ιωακείμ Μυλωνά «Μονοκατοικία» (Κύπρος, Ελλάδα), μια σπάρταριστή κωμωδία φρικκς, βασισμένη στο βιβλίο του Δημήτρη Μπιστοτάκη. Η υπαρξιακή, φουτουριστική ταινία φαντασίας του Κύρου Παπαβασιλείου «Κάμια Νύμφη Πεταλούδα» (Κύπρος, Ελλάδα). Η φετινή διοργάνωση παρουσιάζει κι ένα τμήμα - ωδή στον ανεξάρτητο, χαμηλού προϋπολογισμού κινηματογράφο με τίτλο «Taste of Indie», με δύο ταινίες. Με τρεις ταινίες που συνδέονται με το έργο μελών της Διεθνούς Κριτικής Επιτροπής, με αφορμή την παρουσία τους στην Κύπρο, εμπλουτίζεται το φετινό πρόγραμμα προβολών το Τμήμα «Η Κριτική Επιτροπή παρουσιάζει». Τέλος, το Τμήμα του Φεστιβάλ που απευθύνεται σε Παιδιά και Νέους προτείνει πέντε καθλωπτικές ταινίες για το νεαρό και παιδικό κοινό: «The Apple Day» (K) του Mahmoud Ghaffari (Iράν), «Adventures in the Land of Asha» (K) της Sophie Farkas Bolla (Καναδάς), «Big Dreams» (K) του Dan Panek (Τσεχία), στην παρουσία του σκηνοθέτη, «Nezouh» (12+) της Soudade Kaadan (H.B., Συρία, Γαλλία, Κατάρ) και «Searchings» (12+) του Anneesh Chaganty (HΠΑ, Ρωσία). Η ηλικιακή κατάταξη έχει καθοριστεί σύμφωνα με τον Περί Κατατάξεως Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμο του 2002.)

* Το αναλυτικό πρόγραμμα του Φεστιβάλ είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα cyprusfilmdays.com.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η επαναδιαπραγμάτευση του παρελθόντος μέσα από τη λογοτεχνία

Ο Παντελής Μάγκι, εκ μέρους του Βιβλιότροπου και η ψυχή του οργανισμού, που εδρεύει στη Λεμεσό μιλεί στην «Κ» για τις δραστηριότητες που προγραμματίζονται για το 2024 με τον γενικό τίτλο «Άξια Λόγου»... Όπως λέει ο Παντελής το Βιβλιότροπο για το 2024, μέσα από τον φετινό κύκλο εκδηλώσεων επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στον χρόνο, τη μνήμη και την επαναδιαπραγμάτευση του παρελθόντος μέσα από τη λογοτεχνία.

—Ξεκινάει μία ακόμη χρονιά εκδηλώσεων για το Βιβλιότροπο με τον γενικό τίτλο «Άξια Λόγου»... ποια είναι αυτά τα άξια λόγου σήμερα στη λογοτεχνία;

—Η λογοτεχνία, όπως και κάθε μορφή τέχνης, εκφράζει ή καλύτερα προσπαθεί να ερμηνεύσει την εποχή της. Στις σπουδαίες της δεκαετίες επιχειρεί να την ξεπεράσει. Αυτό από μόνο του είναι άξιο λόγου. Το Βιβλιότροπο για το 2024, μέσα από τον κύκλο εκδηλώσεων με τον τίτλο «Άξια Λόγου», επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στον χρόνο, τη μνήμη και την επαναδιαπραγμάτευση του παρελθόντος μέσα από τη λογοτεχνία. Για τη συζήτηση και τον διάλογο γύρω από αυτά τα θέματα που αποτελούν και την προβληματική του έργου του, έχει προσκαλέσει για πρώτη φορά στην Κύπρο τον βραβευμένο με το International Booker Award για το 2023, Βουλγαρο συγγραφέα Γκεόργκι Γκοσποντινφ. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον ανάλογα με και το πρόγραμμα του κ. Γκοσποντινφ. Επιδιώκοντας, ως άλλη μία φορά, να υπομνήσει τις εκλεκτικές συγγενείς της λογοτεχνίας με άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης, το Βιβλιότροπο θα αφιερώσει μία εκδήλωση σε έναν ποιητή, στιχουργό και λογοτέχνη που θεωρεί Άξιο Λόγου, τον Μάνο Ελευθερίου, προσκαλώντας στις 9 Μαΐου νέους καλλιτέχνες και δημιουργούς που τιμούν το έργο του και επηρεάστηκαν απ' αυτό να μιλήσουν για το έργο του αλλά και να ερμηνεύσουν τραγούδια του.

Ο κύκλος εκδηλώσεων «Άξια Λόγου» ξεκινά την επόμενη Τετάρτη 27 Μαρτίου με την εκδήλωση «Η GenZ Πεζογράφει» που θα πραγματοποιηθεί στο Ευδάδικο στις 19:30, με ποικίλους τρόπους διαχειρίζεται λογοτεχνικά τον χρόνο και τη μνήμη η Gen Z; Τι είναι αυτό που ωθεί σήμερα νέους λογοτέχνες / νέες λογοτέχνιδες να ξεκινήσουν έναν αγώνα με τις λέξεις για να παραγάγουν καινούργια λογοτεχνικά έργα; Από πού αντλούν την έμπνευσή τους; Ποια είναι η σχέση τους με τη γλώσσα; Ποιοι παράγοντες καθορίζουν το δικό τους λογοτεχνικό ύφος; Το ερωτήματα αυτά, ανάμεσα σε άλλα, θα αποτελέσουν τους κύριους άξονες της συζήτησης με τρεις νέους λογο-

Ο κύκλος εκδηλώσεων «Άξια Λόγου» ξεκινά την επόμενη Τετάρτη 27 Μαρτίου με την εκδήλωση «Η GenZ Πεζογράφει» που θα πραγματοποιηθεί στο Ευδάδικο στις 19:30, με ποικίλους τρόπους διαχειρίζεται λογοτεχνικά τον χρόνο και τη μνήμη η Gen Z.

«Το πιο σημαντικό νομίζω πως είναι ο διάλογος που έχει αναπτυχθεί τόσο ανάμεσα σε συγγραφείς, όσο και ανάμεσα σε συγγραφείς και το κοινό γύρω από θέματα που αφορούν στη γραφή και της λειτουργία της λογοτεχνίας στη σημερινή εποχή».

τέχνες, τους Χάρη Καλαϊτζίδη, Μιχάλη Μιχαηλίδη και Φοίβο Οικονομίδη.

Μετά τις δράσεις Τοπογραφίες Ι και II που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια, το Βιβλιότροπο προγραμματίζει για ανάλογη δράση, θέτοντας τη θάλασσα στο επίκεντρο, ώστε να δώσει για άλλη μια χρονιά την ευκαιρία σε ποιητές και ποιήτριες, μέσα από ένα δημιουργικό εργαστήριο, να αποτυπώσουν στα έργα που θα γράψουν, ειδικά για τη δράση

αυτή, τις μνήμες και ευρύτερα τη σχέση τους με τη θάλασσα της Μεσογείου και πως αυτή διαμορφώνει το αστικό πεδίο. Η απόδοση των έργων αυτών σε δημόσιο χώρο σε συνδυασμό με την εκδήλωση «Η λογοτεχνία στην πόλη» αποσκοπεί στην προαγωγή του αισθηματος της κοινότητας, μέσα από τη συμμετοχικότητα και την αλληλεπίδραση.

Τέλος, η χρονιά θα κλείσει με μια άλλη πολύ ενδιαφέρουσα Συνάντηση Συγγραφέων καθώς ο Κύπριος Αμιλίου Σολωμού θα συναντηθεί και θα συνομιλήσει με τον Ελλαδίτη λογοτέχνη Χρήστο Οικονομό, ανάμεσα σε άλλα, για τους τρόπους με τους οποίους η λογοτεχνία, μέσα από τη μικρή ή μεγάλη φόρμα, μπορεί να αποτυπώσει και να πραγματευτεί την προσωπική και τη συλλογική κρίση που χαρακτηρίζει την εποχή μας.

—Οι εκδηλώσεις του Βιβλιότροπου λαμβάνουν χώρα στη Λεμεσό, ποιος θα έλεγες πως είναι ο αντικτύπος τους στην πόλη;

—Με την πάροδο των χρόνων θέλω να πιστεύω ότι οι εκδηλώσεις που διοργανώνει το Βιβλιότροπο έχουν αποκτήσει το κοινό τους,

το οποίο αυξάνεται σταδιακά. Το πιο σημαντικό, ωστόσο, νομίζω πως είναι ο διάλογος που έχει αναπτυχθεί τόσο ανάμεσα σε συγγραφείς, όσο και ανάμεσα σε συγγραφείς και το κοινό γύρω από θέματα που αφορούν στη γραφή και της λειτουργία της λογοτεχνίας στη σημερινή εποχή.

—Παντελή, ποιες θεώσεις ως τις προκλήσεις στη λογοτεχνία στις μέρες μας;

—Μία άμεση απάντηση θα μπορούσε να ήταν να βρει η λογοτεχνία τον τρόπο να λειτουργήσει σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από συσσωρευμένη πληροφορία, έλλειψη χρόνου και τη σχεδόν πλήρη κατိσχυσή της εικόνας. Από την άλλη όμως, σκέφτομαι ότι σε κάθε εποχή η λογοτεχνία αλλά και ευρύτερα οι τέχνες είναι να αντιμετωπίσουν ανάλογες προκλήσεις. Αν τα κατάφεραν όχι μόνο να επιβιώσουν αλλά και να μας δώσουν αριστουργήματα είναι γιατί μπόρεσαν να ξεπεράσουν τις προκλήσεις της κάθε εποχής και να εκφράσουν ερωτήματα γύρω από τα ζητήματα της ύπαρξης, της ζωής, του θανάτου, αλλά και της ανθρώπινης φύσης. Και αυτό πιστεύω θα συνεχίσει να κάνει η λογοτεχνία.

—Πιστεύεις ότι υπάρχει λογοτεχνική συσταγή επιτυχίας;

—Δεν είμαι συγγραφέας για να μπορώ να πω εάν υπάρχει συσταγή της διαδικασίας της γραφής. Ως αναγνώστης, η αίσθησή μου είναι ότι τα περισσότερα βιβλία που προέκυψαν μέσα από μια λίγο πολύ τυποποιημένη συσταγή δεν είναι πετυχημένα, με όρους λογοτεχνικούς τουλάχιστον.

—Η εγχώρια λογοτεχνία σε ποια μονοπάτια κινείται; Συνομιλεί ή επηρεάζεται από δημιουργούς εκτός Κύπρου;

—Τα τελευταία χρόνια έχουν αλλάξει αρκετά πράγματα. Κατ' αρχήν έχει αναπτυχθεί ένας πολύ ουσιαστικός διάλογος ανάμεσα σε Κύπριους και Ελλαδίτες λογοτέχνες και λογοτέχνιδες, κυρίως μέσα από συναντήσεις συγγραφέων που πραγματοποιούνται και εδώ και στην Ελλάδα. Ο διάλογος αυτός μαζί με άλλους παράγοντες (ευρεία θεματολογία, επιμονή στη γλωσσική αριότητα, αλλά και οι δημιουργικοί πειραματισμοί με το ύφος και τη φόρμα) είχαν ως αποτέλεσμα, η λογοτεχνία της Κύπρου να αποκτάει νέους αναγνώστες στην Κύπρο αλλά και ορατότητα στην Ελλάδα. Οι Κύπριοι λογοτέχνες και οι Κύπριες λογοτέχνιδες δεν συνομιλούν πλέον μόνο με ομοτεχνούς τους από το εξωτερικό, αλλά και με καλλιτέχνες που προέρχονται από άλλα πεδία καλλιτεχνικής έκφρασης. Και αυτό είναι εξίσου σημαντικό.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

«CUT» της Ντεμιρέλ

Η Πάνω Σκνήν του Σατιρικού Θεάτρου φιλοξενεί την παράσταση «CUT» σε σκηνοθεσία Νεχίρ Ντεμιρέλ. Το «CUT» είναι μια θεατρική παραγωγή που δημιουργήθηκε από μια πολυπολιτισμική, ανεξάρτητη και επαγγελματική ομάδα. Αυτή η δημιουργία είναι κυρίως μια κωμωδία, αλλά μπορεί να είναι λίγο φρικιαστική μερικές φορές... ένα νέο είδος παιχνιδιού που δεν έχει ξαναδεί το κυπριακό κοινό! Το έργο περιστρέφεται γύρω από τη σύγκρουση μεταξύ ενός σκηνοθέτη που έχει προσκληθεί να σκηνοθετήσει τον Άμλετ και ενός ηθοποιού, εστιάζοντας κυρίως στο θέμα της αξίας. Το έργο θα ανέβει ένθεν και ένθεν της Πράσινης Γραμμής και παίζεται στα αγγλικά. Συμμετέχουν οι ηθοποιοί Πέννυ Φοινίρη και Μπιρτσέ Μπιρτσέ Τσαγλάρ. **Παραστάσεις** 26 Μαρτίου, 2 και 9 Απριλίου, ώρα 8:00 μ.μ. Πάνω Σκνήν του Σατιρικού Θεάτρου.

Η Πάνω Σκνήν του Σατιρικού Θεάτρου φιλοξενεί την παράσταση «CUT» σε σκηνοθεσία Νεχίρ Ντεμιρέλ, με τις ηθοποιούς Πέννυ Φοινίρη και Μπιρτσέ Μπιρτσέ Τσαγλάρ.

Το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Διάτοπος παρουσιάζει τη νέα εικαστική πρόταση της Κατερίνας Σταύρου με τίτλο «Ένα σάκι σώμα» σε επιμέλεια της Δάφνης Νικίτα.

Στην Οικογενειακή Συνουδία - Orchestra 4 All 3 ο Πέτρος Γιωρκάτζης ως αφηγητής και ο μαέστρος Φράνσις Νεκτάριος Γκάου θα παρουσιάσουν τη μουσική ιστορία «Ο Πέτρος και ο λύκος» του Ρώσου συνθέτη Sergei Prokofiev.

Νικίτα. Η επιμελήτρια της έκθεσης Δάφνη Νικίτα γράφει στον κατάλογο που συνοδεύει την έκθεση πως με τον ευρηματικό τίτλο «Ένα σάκι σώμα» η έκθεση μοιάζει σαν μια γροθιά έτοιμη να συνθλίψει ό,τι περιορίζει την ατομική και ο μαέστρος Φράνσις Νεκτάριος Γκάου θα παρουσιάσουν τη μουσική ιστορία «Ο Πέτρος και ο λύκος» του Ρώσου συνθέτη Sergei Prokofiev.

Τα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν την Πέμπτη 21 Μαρτίου στις 7 μ.μ. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι και την Παρασκευή 19 Απριλίου. Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης ΔΙΑΤΟΠΟΣ, οδός Κρήτης 11, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνω 22766117, www.diatopos.com

Μελοποιημένη ποίηση

Η Κατερίνα Παράσκου στη φωνή και ο Κυριάκος Κώστα στο πιάνο παρουσιάζουν στο Τεχνόπολις 20 μια βραδιά μελοποιημένων ποιήσεων, με τίτλο: «Δεν τραγουδάω παρά γιατί μ' αγαπάνε». Μια ιδιαίτερη ακουστική παράσταση με κλασικά και σύγχρονα έργα, διασκευασμένα για πιάνο και φωνή. Θα ακουστούν έργα από Μάνο Χατζιδάκι, Μίκη Θεοδωράκη, Μάνο Λοΐζο, Γιάννη Σπανό, Μάριο Τόκα, Δημήτρη Λάγιο, Στέφανο Κορκολή, Νίκο Ευθαάκη, Δημήτρη Παπαδημητρίου, Βάσω Αλαγιάννη, καθώς και πρωτότυπες δουλειές από Κύπριους δημιουργούς, όπως τον Γιώργο Καλογύρο, Παναγιώτη Τσαπηνή, Κυριάκο Κώστα. Μαζί τους επί σκηνής, ο Ανδριανός Χαράλαμπος, σε πρωτότυπα κείμενα. **Τρίτη** 26 Μαρτίου, ώρα 8:00 μ.μ. Νικόλαου Νικολαΐδη 18, Πάφος. Κρατήσεις τηλεφώνω 70002420, www.technopolis20.com

Πλατανίσκια

Με τίτλο «Έλληνες και Κύπριοι χαρακτές στη Γαλλία (1920-2000)», σε επιμέλεια Héléne Reeb ανοίγει και δεύτερη επίσημη έκθεση στο Μουσείο Χαρακτικής Χαμηλά στα Πλατανίσκια. Η νέα έκθεση θα συντρέχει με την έκθεση «Χαμηλά εικονογράφος» που ανοίγει στα Πλατανίσκια, πρόσφατα. Εκτίθενται έργα των Γιάννη Κεφαλληνού, Δημήτρη Γαλιάνη, Πολυκλείου Ρέγγου, Λάμπρου Ορφανού, Μαρτίου Πρασινού, Αλέκου Φασσιανού, Σαρλάνη Καραβούζη, Γούλικας Λακερίδου, Αριστέϊδη Πατσόγλου, Στέλλας Λάντσια, Χρίστου Κάλφα, Χρίστου Χρίστου, Πάρι Πρέκα, Γιώργου Βαρλάμου, Παναγιώτη Τέτση, Θόδωρου, Χρίστου Καρά. Τα χαρακτικά της έκθεσης είναι ζωγραφίες σε όρθιο και πλάγιο ξύλο, ζωγραφίες,

λιθογραφίες, τσιγκολιθογραφίες, οξυγραφίες, ακουαίντες, βελονογραφίες, χαλκογραφία μελάνι & ζάχαρη. Και οι δύο εκθέσεις θα παραμείνουν ανοικτές μέχρι τον Μάρτιο του 2025. **Μουσείο** Χαρακτικής Χαμηλά, Πλατανίσκια Λεμεσού.

Ο Πέτρος και ο λύκος

Στην Οικογενειακή Συνουδία - Orchestra 4 All 3 ο Πέτρος Γιωρκάτζης ως αφηγητής και ο μαέστρος Φράνσις Νεκτάριος Γκάου θα παρουσιάσουν τη μουσική ιστορία «Ο Πέτρος και ο λύκος» του Ρώσου συνθέτη Sergei Prokofiev. Την ξεχωριστή μουσική ιστορία την οποία «διηγούνται

μουσικά τα όργανα της ορχήστρας, αντιπροσωπεύοντας τους πρωταγωνιστές τους: τον μικρό Πέτρο, ένα πουλί, μια πάπια, μια γάτα, τον παππού αλλά και ένα λύκο που παραμονεύει κρυμμένος στο δάσος! Ελάτε λοιπόν να γνωρίσετε από κοντά τα όργανα της συμφωνικής ορχήστρας μέσα από το περιπετειώδες αυτό μουσικό παραμύθι. **Δημοτικό** Θέατρο Λασιών, Παρασκευή 22 Μαρτίου, ώρα 6:30 μ.μ. Πληροφορίες: 22 463144, www.cyso.org.cy

theYard.Residency.24

Το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ παρουσιάζει την πρώτη παράλληλη

συμμετοχή του φετινού προγράμματος φιλοξενίας theYard.Residency.24. Πρόκειται για το Fisherwomxn - Ροή #3 | Gathering tears στις 25 Μαρτίου από τη Μύριαμ Γκατ, Σέτα Αστράϊου Καρύδη, Νεφέλη Κεντώνη και Ιουλία Τουμαζή. Το Fisherwomxn εστιάζει στις εκδοτικές και καλλιτεχνικές πρακτικές που φέρνουν γυναίκες μαζί για να μελετήσουν την αντιποικιακή και φεμινιστική σκέψη. Συνεχίζοντας τη σειρά «Ροές» που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, το Ροή #3 προτείνει μια συνάντηση για να εξερευνηθούμε αρχαία ριζοσπαστικές, φεμινιστικές, αντικαπιταλιστικές και αντιποικιακές λογοτεχνίας της Κύπρου. Εστιάζοντας

στις εννοιολογικές και υλικές εκφάνσεις των 'δακρύων', θα δημιουργήσουμε ένα υβριδικό κολάζ ενώνοντας κείμενα και εικόνες από διάφορες πηγές, μαζί με το κοινό. Η συγκέντρωση είναι ένα πείραμα συλλογικής έρευνας και μελέτης. Ευδάδικο, Γενεθίου Μιτέλλα 34, Λεμεσός. **Δευτέρα** 25 Μαρτίου, ώρα 6:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλεφώνω 97701010.

«Ένα σάκι σώμα»

Το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Διάτοπος παρουσιάζει τη νέα εικαστική πρόταση της Κατερίνας Σταύρου με τίτλο «Ένα σάκι σώμα» σε επιμέλεια της Δάφνης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλικής Αποστολής: ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΑΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ετοιμάζει έξοδο στις αγορές τον Απρίλιο η Κύπρος

Το υπουργείο Οικονομικών βρίσκεται στη διαδικασία ορισμού συμβούλου της έκδοσης του ομολόγου EMTN

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Τον Απρίλιο του 2024 θα βγει στις διεθνείς αγορές με ομολόγο η Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το υπουργείο Οικονομικών βρίσκεται στη διαδικασία ορισμού συμβούλου της έκδοσης του ομολόγου, με κατεύθυνση να βγει εντός Απριλίου. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, το ομολόγο EMTN με το οποίο θα βγει στις αγορές για δανεισμό αναμένεται να είναι 1 δισεκατομμύριο ευρώ, όπως ορίζει εξάλλου το ετήσιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του 2024. Δεν είναι γνωστό οτιδήποτε ακόμα, ωστόσο θα είναι μεταξύ 5-10 ετών. Το συνολικό εγκεκριμένο μέγιστο ποσό δανεισμού κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2024 βάσει του χρηματοδοτικού προγράμματος της κυβέρνησης αναμένεται να φτάσει στα 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, από τα οποία, όπως προαναφέρθηκε, θα προέλθουν από τον –καλώς εκόντων των πραγμάτων– δανεισμό του Απριλίου. Τα υπόλοιπα 300 εκατ. ευρώ για το 2024 θα προέλθουν από εγχώρια 3μηναία γραμμάτια Δημοσίου ύψους 120 εκατ. ευρώ, εγχώρια ομόλογα προς φυσικά πρόσωπα ύψους 40 εκατ. ευρώ και από δάνεια από υπερεθνικούς οργανισμούς (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης) ύψους 140 εκατ. ευρώ.

Το ποσό εξυπηρέτησης του χρέους του κυπριακού κράτους για το 2024 θα είναι κατά 90% αυξημένο από αυτό του 2023.

Το ομολόγο του 2024 δεν θα έχει σχέση με ομολόγο βιωσιμότητας (πράσινο). Υπενθυμίζεται πως, η Κύπρος προχώρησε στην ίδια χρονική περίοδο του 2023 (Απρίλιος) στην πρώτη έκδοση ομολόγου ESG στην ιστορία της, με επιτυχία. Δανείστηκε 1 δισ. ευρώ και το βιβλίο προσφορών της εν λόγω έκδοσης ήταν το μεγαλύτερο που έχει ελασφαλιστεί από το 2014 όταν η Κύπρος επέστρεψε στις διεθνείς κεφαλαιαγορές και η έκδοση τιμολογήθηκε στην εκτι-

Το 2024 λήγει το 7ετές EMTN δάνειο που είχε συνάψει η Κύπρος το 2017 των 850 εκατ. ευρώ, αλλά και του 5ετούς που είχε συνάψει το 2019 ύψους 1 δισ. ευρώ.

μωμένη αξία (fair value). Οι προσφορές είχαν ξεπεράσει τα 12 δισ. ευρώ.

Το δημόσιο χρέος της Κύπρου βάσει των στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας έφτασε τον Ιανουάριο του 2024 στα 23 δισ. ευρώ, από 23,5 δισ. τον Ιανουάριο του 2023. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, ανέρχεται σε 77,3%, έναντι 79,1% τον Ιανουάριο του 2023, αλλά όπως διαφαίνεται από τα δεδομένα, το ποσό εξυπηρέτησης του χρέους του κυπριακού κράτους για το 2024 θα είναι κατά

90% αυξημένο από αυτό του 2023. Το 2024 λήγει το 7ετές EMTN δάνειο που είχε συνάψει η Κύπρος το 2017 των 850 εκατ. ευρώ, αλλά και του 5ετούς που είχε συνάψει το 2019 ύψους 1 δισ. ευρώ.

Το 2024 ο ρυθμός ανάπτυξης των πρωτογενών δημόσιων δαπανών βάσει των δημοσιονομικών λογαριασμών της κυβέρνησης αναμένεται να είναι της τάξης του 5,8%, ενώ το 2025 και 2026 οι πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες προ-

βλέπεται να αυξηθούν με ρυθμό 4% και 4,3%, αντίστοιχα.

Οι προοπτικές 2024-2026

Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της κυπριακής οικονομίας που καταγράφονται στο στρατηγικό πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής 2024-2026 παραμένουν θετικές, με την οικονομία να αναμένεται να καταγράψει σχετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Σύμφωνα με τα δεδομένα της έκθεσης, η ανα-

μενόμενη βελτίωση του ρυθμού βασίζεται κυρίως στην ανάκαμψη από την εγχώρια ζήτηση και την εξωτερική ζήτηση, αλλά σε μικρότερο βαθμό από τη συνεχιζόμενη εισροή ξένων εταιρειών, οι οποίες έχουν κυρίως εξαγωγικό προσανατολισμό στον τομέα του ICT, καθώς και η ανάκαμψη των τουριστικών εσόδων στα προ της πανδημίας επίπεδα θα βοηθήσουν στην βελτίωση των εξαγωγών. Από πλευράς πραγματικής οικονομίας, σύμφωνα με το βασικό μα-

κροοικονομικό σενάριο, το 2024 ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να κυμανθεί γύρω στο 3%, ενώ για τα έτη 2025 και 2026 υπολογίζεται στο 3,1% και 3,2%, αντίστοιχα. Ο πληθωρισμός (ΕΔΤΚ) για το 2024 προβλέπεται να μειωθεί από τα επίπεδα του 2023 και να κυμανθεί στο 2,5%, ενώ για τα έτη 2025-2026 υπολογίζεται στο 2%. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 5,8% το 2024, ακολούθως το 2025 να περιορισθεί στο 5,3% και το 2026 να μειωθεί περαιτέρω στο 5%.

Με βάση το μακροοικονομικό σενάριο του υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό ισοζύγιο το 2024 προβλέπεται ότι θα είναι πλεονασματικό ύψους 714 εκατ. ευρώ, ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 2,3% και να παρουσιάσει βελτίωση 0,3 ποσοστιαίων μονάδων σε σύγκριση με τον τρέχοντα χρόνο. Μεσοπρόθεσμα, το δημοσιονομικό ισοζύγιο αναμένεται να παραμείνει ως ποσοστό του ΑΕΠ στο 2,3% το 2025 ή ύψους 752 εκατ. ευρώ σε ονομαστικούς όρους, ενώ το 2026 προβλέπεται να βελτιωθεί οριακά στο 2,4% του ΑΕΠ ή σε ονομαστικούς όρους ύψους 799 εκατ. ευρώ.

Το 2024, ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων εσόδων προβλέπεται να φθάσει το 6,8%, απόρροια του περί των Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου με βάση

Το 2024 ο ρυθμός ανάπτυξης των πρωτογενών δημόσιων δαπανών βάσει των δημοσιονομικών λογαριασμών της κυβέρνησης αναμένεται να είναι της τάξης του 5,8%.

το οποίο τα ποσοστά εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα είναι αυξημένα από 1η Ιανουαρίου 2024, ενώ το 2025 και 2026 αναμένεται αύξηση των δημόσιων εσόδων κατά 4,3%, ομοίως. Το 2024 ο ρυθμός ανάπτυξης των πρωτογενών δημόσιων δαπανών αναμένεται να είναι της τάξης του 5,8%, ενώ το 2025 και 2026 οι πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν με ρυθμό 4% και 4,3%, αντίστοιχα.

Διαφημίσεις και στις ΗΠΑ για διακοπές στην Κύπρο

Αρχίζει ψηφιακή καμπάνια σε Νέα Υόρκη, Ουάσινγκτον, Βοστώνη και Φιλαδέλφεια το υφυπουργείο Τουρισμού – Ποιοι οι στόχοι

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Τις επόμενες ημέρες αναμένεται να ξεκινήσει στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής ψηφιακή καμπάνια η οποία θα προβάλλει την Κύπρο ως προορισμό διακοπών. Συγκεκριμένα, το προωθητικό υλικό θα τρέξει διαδικτυακά στις περιοχές της ανατολικής ακτής των ΗΠΑ και πιο συγκεκριμένα σε Νέα Υόρκη, Ουάσινγκτον, Βοστώνη και Φιλαδέλφεια. Απώτερος στόχος είναι να καλλιεργηθεί η αναγνωρισιμότητα στην αγορά των ΗΠΑ της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού. Όπως ανέφερε ο υφυπουργός Τουρισμού Κώστας Κουμής στην πρόσφατη δημοσιογραφική διάσκεψη για τις προοπτικές του τουρισμού, η επικοινωνιακή στρατηγική για όλους τους προορισμούς, 30 συνολικά, θα περιλαμβάνει φιλμάρια και πολυμετατικό φωτογραφικό υλικό επικεντρωμένο στην αποτύπωση των χαρακτηριστικών της Κύπρου, με ιδιαίτερη έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού. Πρόκειται για τομείς στους οποίους φαίνεται να βρίσκουν ανταπόκριση και στους Αμερικανούς επισκέπτες. Από

Η στόχευση γίνεται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους πόρους του υφυπουργείου Τουρισμού.

πλευράς υφυπουργείου εκτιμάται ότι με δεδομένο ότι ο αριθμός τουριστών από Αμερική που φτάνουν στην Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο αυξάνεται κάθε χρόνο, αποτελεί καλή αφορμή για να μπουν καλύτερες βάσεις και ένα πιο συγκεκριμένο πλάνο για την αμερικανική αγορά. Αρχή θα γίνει με την ανατολική ακτή των ΗΠΑ, και με το ψηφιακό μάρκετινγκ. Συνολικά το ποσό που αφορά την ψηφιακή καμπάνια για το σύνολο των τουριστικών αγορών, ανέρχεται σε περίπου 4 εκατ. ευρώ.

Προκειμένου μια αεροπορική εταιρεία να βάλει πτήση για Κύπρο, είναι απαραίτητο να υπάρχει μια καθημερινή ζήτηση της τάξης των 500 προσώπων, ενώ η Κύπρος βρίσκεται στα 80 αυτή τη στιγμή σύμφωνα με τον υφυπουργό.

Οι επιδόσεις της καμπάνιας

Μια ένδειξη για το κατά πόσο μια τέτοια καμπάνια θα είναι αποτελεσματική, δίνουν τα στοιχεία του 2023. Ο αριθμός των Impression το προηγούμενο έτος ανήλθαν σε 2,5 δισ., και ο αριθμός των αναζητήσεων σε 80 εκατ., που σε σχέση με το 2019 και το 2022 είναι αυξημένες κατά 55% και 29% αντίστοιχα και ξεπερνούν τον μέσο όρο του ποσοστού αύξησης των παγκόσμιων τουριστικών αναζητήσεων κατά 42% και 17%, αντίστοιχα. Σημειώνεται επίσης και η κα-

τάταξη της Κύπρου στην 6η θέση παγκοσμίως σε αύξηση στις τουριστικές αναζητήσεις το 2023, από την ιστοσελίδα Conde Nast Traveler. Στην καμπάνια του 2024, προστίθενται πλάνο δράσης με συμμετοχή της Κύπρου σε τουριστικές εκθέσεις στο εξωτερικό, φιλοξενία δημοσιογράφων, bloggers και Influencers.

Να μπει μια βάση

Σχολιάζοντας σχετικά ο υφυπουργός, ανέφερε ότι η προσπάθεια για τη συγκεκριμένη αγορά είναι από την μια να

αυξηθεί σταδιακά ο αριθμός των Αμερικανών στην Κύπρο και την ίδια στιγμή να αυξηθεί η αναγνωρισιμότητα ζήτησης προς την Κύπρο, με στόχο σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο, η ζήτηση που θα δημιουργηθεί, να μπορεί να υποστηρίξει αεροπορική σύνδεση με την αγορά. Ο κ. Κουμής παρέθεσε και συγκεκριμένα στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία, μια αεροπορική εταιρεία προκειμένου να βάλει πτήση για Κύπρο είναι απαραίτητο να υπάρχει μια καθημερινή ζήτηση της τάξης των 500

προσώπων. Αυτή τη στιγμή η ζήτηση που παρουσιάζει η Κύπρος στην αγορά των ΗΠΑ είναι γύρω στα 80 πρόσωπα. Πρόκειται σαφώς για πολύ χαμηλούς αριθμούς οι οποίοι δεν δικαιολογούν την αεροπορική σύνδεση των δύο χωρών. «Έχουν γίνει κρούσεις, και οι απαντήσεις ήταν ξεκάθαρες στη βάση των αριθμών. Άρα αν θέλουμε να αποκτήσουμε αεροπορική σύνδεση πρέπει να προετοιμάσουμε το έδαφος για να φτάσουμε σε εκείνο το σημείο», επισήμανε ο υφυπουργός.

Αφίξεις και δαπάνες

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας το 2023 (με εξαίρεση τον Δεκέμβριο για τον οποίο υπάρχουν ακόμα τα προκαταρκτικά στοιχεία), οι αφίξεις τουριστών από Αμερική ανήλθαν σε κάτι περισσότερο από 44 χιλιάδες και πλησιάζουν τα επίπεδα αφίξεων από την Ιταλία, μια ευρωπαϊκή αγορά για την οποία έχουν γίνει προοπτικές αύξησης του πεπτικού προγράμματος τα τελευταία χρόνια. Επομένως φαίνεται ότι υπάρχει προοπτική αύξησης αυτών των αριθμών, ιδιαίτερα από τη στιγμή που οι αφίξεις επιτεύχθηκαν χωρίς ψηφιακή καμπάνια. Επιπλέον, οι Αμερικανοί τουρίστες ανεβάζουν τον μέσο όρο διαμονής, εφόσον τα ταξίδια τους στο νησί διαρκούν από 10-20 μέρες. Οι ψηλότερες επιδόσεις τους σε σχέση με την μέση κατά κεφαλήν δαπάνη καταγράφεται τον Σεπτέμβριο με πέραν των 1.300 ευρώ και ημερήσια δαπάνη 107 ευρώ. Επιπλέον, τα στοιχεία των περιουσιών αφίξεων δείχνουν μια προτίμηση σε Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο, ενώ λιγότερες αφίξεις καταγράφηκαν τον Αύγουστο – κάτι που ενδεχομένως συνδέεται και με την τάση για ταξίδια εκτός περιόδου υψηλής τουριστικής αιχμής. Σε σχέση με το προφίλ των τουριστών, ο υφυπουργός Τουρισμού περιέγραψε ότι πέραν του ηλικιακού και της θύλασσας, οι Αμερικανοί τουρίστες προελαύνονται για την ιστορία και τα αρχαιολογικά μνημεία, καθώς και τις διακοπές περιπέτειας. Ειδικά το τελευταίο πρόκειται για μια τάση στον τουρισμό στην οποία φαίνεται ότι επενδύει το υφυπουργείο, ετοιμάζοντας και σχετικό επιχειρησιακό πλάνο για την ανάπτυξη και την προώθησή του.

Ενδιαφέρον €11,5 εκατ. για την ηλεκτροκίνηση

Γύρω στο 30% του ύψους των χορηγιών οι αιτήσεις που έχουν υποβληθεί – Χαμηλό το ενδιαφέρον για ηλεκτρικά ποδήλατα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Δύο μήνες μετά το άνοιγμα της πλατφόρμας υποβολής αιτήσεων για επικορήγηση αγοράς ηλεκτρικού οχήματος, το ενδιαφέρον του κοινού κρίνεται από το υπουργείο Μεταφορών ως ικανοποιητικό. Πάντως, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, από το ποσό χορηγιών, συνολικού ύψους 36,5 εκατ. ευρώ (€36.524.500) έχουν γίνει αιτήσεις για χορηγίες ύψους 11,4 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για περίπου το 30% του συνόλου των χορηγιών. Αυτό που επίσης καταγράφεται είναι ότι ενώ σε κάποιες κατηγορίες οι διαθέσιμες αιτήσεις έχουν γίνει ανάρπαστες, σε άλλες κατηγορίες το ενδιαφέρον που έχει επιδειχθεί είναι μηδενικό. Σε κάθε περίπτωση φαίνεται να υπάρχει η δυνατότητα αύξησης του αριθμού των ηλεκτρικών οχημάτων στους κυπριακούς δρόμους σύντομα, εφόσον έγιναν 567 αιτήσεις για αγορά καινούργιου ηλεκτρικού οχήματος ιδιωτικής χρήσης, 80 στην κατηγορία

Αν εγκριθεί το σύνολο των αιτήσεων για καινούργιο ηλεκτρικό όχημα ιδιωτικής χρήσης, όχημα πολυτέκνων και μεταχειρισμένων ηλεκτρικών, τότε αναμένεται να εγγραφούν 751 ηλεκτρικά αυτοκίνητα τους επόμενους μήνες στους καταλόγους του ΤΟΜ.

Αυξημένες οι αιτήσεις για τα μεταχειρισμένα οχήματα, δεν αποκλείεται να δοθούν περισσότερες το επόμενο διάστημα.

πολυτέκνων, καθώς και 104 αιτήσεις για αγορά μεταχειρισμένου ηλεκτρικού. Αν εγκριθεί το σύνολο των αιτήσεων τότε αναμένεται να εγγραφούν 751 ηλεκτρικά αυτοκίνητα τους επόμενους μήνες στους καταλόγους του Τμήματος Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ). Τους δύο πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους έγιναν 209 εγγραφές ιδιωτικών ηλεκτρικών οχημάτων, και 961 εγγραφές ολόκληρο το 2023.

Δημοφιλείς κατηγορίες

Ανατρέχοντας στα τελευταία στοιχεία στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (μέχρι το μεσημέρι της Τρίτης 19 Μαρτίου),

για να δούμε το ενδιαφέρον που υπάρχει σε κάθε κατηγορία, προκύπτουν τα εξής: Στην κατηγορία: Απόσυρση και αντικατάσταση με καινούργιο όχημα ιδιωτικής χρήσης χαμηλών εκπομπών CO₂ (μέχρι 50gr/χλμ.) είχαν δοθεί αρχικά 1.228 χορηγίες, ενώ ο αριθμός διαθέσιμων αιτήσεων σήμερα είναι 1.047. Έγιναν συνολικά 181 αιτήσεις ύψους 1,357 εκατ. ευρώ από το σύνολο των 9,210 εκατ. ευρώ. Στην κατηγορία χορηγιών για αγορά ηλεκτρικού καινούργιου οχήματος ιδιωτικής χρήσης είχαν δοθεί αρχικά 1.827 χορηγίες. Πλέον, ο αριθμός διαθέσιμων αιτήσεων είναι στις 1.260, εφόσον έχουν υποβληθεί

567 αιτήσεις, που σε ποσό μεταφράζονται σε 5,1 εκατ. ευρώ. Η συγκεκριμένη κατηγορία είναι αυτή η οποία ίσως έχει συγκεντρώσει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε αριθμό αιτήσεων, ωστόσο, τα στοιχεία δείχνουν ότι ήδη σε κάποιες κατηγορίες οι χορηγίες έγιναν ανάρπαστες. Για παράδειγμα, στην κατηγορία για αγορά μεταχειρισμένου οχήματος ιδιωτικής χρήσης μηδενικών εκπομπών ο αριθμός αιτήσεων (104) είχε εξαντληθεί από την 1η μέρα. Αν και υπήρχαν αιτήσεις οι οποίες δεν εγκρίθηκαν είτε λόγω του ότι δεν προσκομίστηκαν τα απαραίτητα έγγραφα ή τα αποδεικτικά της προκαταβολής, αριθμός αιτήσεων

άνοιξαν ξανά για το κοινό και μέσα σε μερικά 24ωρα εξαντλήθηκαν εκ νέου. Το σύνολο των χορηγιών στην συγκεκριμένη κατηγορία είναι 936 κιλιάδες ευρώ. Εξαντλήθηκαν επίσης οι 72 χορηγίες για απόσυρση οχήματος έναντι δωρεάν εισιτηρίων αξίας 250 ευρώ για χρήση στις τακτικές γραμμές λεωφορείων και του εφάπαξ ποσού των 500 ευρώ, συνολικού ύψους 54 κιλιάδων ευρώ. Έντονο το ενδιαφέρον και στην κατηγορία ηλεκτρικού αναπνευστικού οχήματος (υποβλήθηκαν αιτήσεις για χορηγίες ύψους 840 κιλιάδων ευρώ), καθώς και για πολυτεχνες οικογένειες. Υπενθυμίζεται ότι για τους πολυτεχνους

είχαν δοθεί αρχικά 60 αιτήσεις, ενώ στη συνέχεια προστέθηκαν άλλες 100 -μετά την σχετική εξαγγελία του προέδρου της Δημοκρατίας. Αυτή την στιγμή, οι αιτήσεις που έγιναν στη συγκεκριμένη κατηγορία ανέρχονται σε 2 εκατ. ευρώ. Η κατηγορία των πολυτέκνων καταγράφει και τις ψηλότερες επιδόσεις στην κατηγορία της απόσυρσης και της αντικατάστασης με όχημα plug-in hybrid, σε σχέση πάντα με τις υπόλοιπες κατηγορίες που αφορούν την απόσυρση οχήματος. Συγκεκριμένα, από τις 30 χορηγίες, έγιναν 13 αιτήσεις μέχρι στιγμής, για χορηγίες ύψους 255 κιλιάδων ευρώ, από το σύνολο των 450 κιλ. ευρώ.

Χωρίς ενδιαφέρον

Σε αντίθεση με την κατηγορία των πολυτέκνων, στην κατηγορία των οχημάτων ταξί το ενδιαφέρον είναι μηδενικό. Έτσι, οι 30 χορηγίες που δόθηκαν

Η κατάσταση παρακολουθείται συνεχώς με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών επισημαίνει το υπουργείο Μεταφορών. Αναμένεται επαναξιολόγηση του σχεδίου.

ποβλήθηκαν μόλις δέκα αιτήσεις που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους 150 κιλιάδων ευρώ. Πρόκειται για εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό -μόλις 5,4%- από το διαθέσιμο ποσό για χορηγιών για την κατηγορία που ανέρχεται στα 2,775 εκατ. ευρώ. Χαμηλό το ενδιαφέρον για τα ηλεκτρικά μικροαυτοκίνητα και τα εμπορικά οχήματα, τα λεωφορεία και τα ηλεκτρικά ποδήλατα. Ειδικότερα για τα ηλεκτρικά ποδήλατα, δόθηκαν 933 χορηγίες, υπερεκτιμώντας ίσως το ενδιαφέρον των πολιτών, κάτι που φάνηκε στην πορεία, εφόσον μέσα σε δύο μήνες έγιναν μόλις 107 αιτήσεις, που αντιστοιχούν σε χορηγίες 53,5 κιλιάδων ευρώ, από το σύνολο των 466,5 κιλιάδων που δόθηκαν σε αυτή την κατηγορία.

Ερχονται αλλαγές

Μιλώντας στην «Κ» ο υπουργός Μεταφορών Αλέξης Βαφεδάκης επανέλαβε αυτό που είχε πει με την ανακοίνωση του σχεδίου -ότι η κατάσταση αξιολογείται με στόχο να αυξηθούν οι αιτήσεις από κατηγορίες για τις οποίες δεν επιδεικνύεται κάποιο ενδιαφέρον, όπως για παράδειγμα τα ηλεκτρικά ποδήλατα -σε σχέση με άλλες, όπως είναι οι χορηγίες για αγορά μεταχειρισμένου ηλεκτρικού οχήματος. Έτσι, είναι ξεκάθαρο ότι παραμένει στο τραπέζι το σενάριο να αλλάξει το σχέδιο. Ορόσημο για αυτές τις αλλαγές στο σχέδιο χορηγιών είναι ο Οκτώβριος, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι χρειάζονται σχετικές εγκρίσεις από την Ε.Ε., αν και ενδεχομένως να γίνουν κάποιες διαφοροποιήσεις και νορτίτερα, όπως ανέφερε ο αρμόδιος υπουργός. Ο κ. Βαφεδάκης επισήμανε ότι αν το επόμενο τρίμηνο δεν αυξηθούν οι αιτήσεις στις κατηγορίες, τότε αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να γίνουν αλλαγές, οι οποίες να ακολουθούν τη ζήτηση. Το επόμενο διάστημα αναμένεται ότι θα ξεκινήσει σειρά επαφών και διαβουλεύσεων με τους οργανωμένους φορείς διανομής αυτοκινήτων και πωλητών μεταχειρισμένων, και ακολούθως θα ληφθούν οι αποφάσεις για τις ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις του σχεδίου.

Βελτίωση των συνθηκών και των όρων εργασίας, στήριξη εργαζομένων γονιών και εκπαίδευση

Ο απολογισμός του 2023 και ο σχεδιασμός για το τρέχον έτος από τον υπουργό Εργασίας

Ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Γιάννης Παναγιώτου παρουσίασε την Τρίτη 19 Μαρτίου 2024 τον απολογισμό και τον προγραμματισμό της υλοποίησης του κυβερνητικού έργου στο υπουργείο, για τον πρώτο χρόνο και τον δεύτερο χρόνο της διακυβέρνησης, αντίστοιχα. Ο υπουργός αναφέρθηκε στα σημαντικά ανθρωποκεντρικά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, με έμφαση στις ενισχυμένες απολαβές για τους εργαζόμενους, στις βελτιωμένες συνθήκες εργασίας, στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και στη μεγαλύτερη υποστήριξη των νέων εργαζομένων. Επιπρόσθετα, παρουσίασε αναλυτικά στοιχεία για την επίταχυνση της καταβολής του ανεργιακού επιδόματος σύμφωνα με τα οποία επιταχύνθηκε η διαδικασία και πλέον πέραν του 80% των αιτητών λαμβάνει την πρώτη πληρωμή σε περίπου ενάμιση μήνα από την πρώτη ανανέωση της εγγραφής στο μητρώο ανέργων, σε αντιδιαστολή με τις πολύμηνες καθυστερήσεις του παρελθόντος.

Στη συνέχεια ο κ. Παναγιώτου παρουσίασε τον ανθρωποκεντρικό προγραμματισμό του υπουργείου Εργασίας για τον δεύτερο χρόνο διακυβέρνησης που βασίζεται στην καλύτερη ρύθμιση των όρων και των συνθηκών της εργασίας, στην αποτελεσματικότερη στελέχωση της αγοράς εργασίας, στην περαιτέρω στήριξη των εργαζομένων γονιών, στην ταχύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών, στη δραστηρή αντιμετώπιση της παράνομης εργασίας, στην επένδυση στη μάθηση και στην ανάπτυξη των εργαζομένων, στη στρατηγική αναβάθμιση της ασφάλειας στην εργασία και στη μεθοδική προεργασία για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση.

Στο πλαίσιο του προγραμματισμού του υπουργείου Εργασίας για το 2024 ο υπουργός, κ. Γιάννης Παναγιώτου, ανέφερε τα εξής:

Ρυθμίζουμε καλύτερα τους όρους και τις συνθήκες της εργασίας με την κατάθεση νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης, με Σχέδιο Κινήτρων για τους εργοδότες που εφαρμόζουν καλές εργασιακές πρακτικές και με την ενταξίωση της εθνικής νομοθεσίας για επαρκείς κατώτατους μισθούς, για την περαιτέρω ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου.

Στελεχώνουμε αποτελεσματικά την αγορά εργασίας, αξιοποιώντας περισσότερο το εγχώριο ανθρώπινο δυναμικό για την ενίσχυση του κυπριακού κορμού της οικονομίας, με στοχευμένα σχέδια που τίθενται άμεσα σε εφαρμογή, με προσέλκυση Ευρωπαίων ερ-

Αναβαθμίζουμε στρατηγικά την ασφάλεια στην εργασία αυστηροποιώντας τα επίπεδα ασφαλείας σε εγκαταστάσεις με επικίνδυνες ουσίες, ανέφερε ο υπ. Εργασίας.

γαζομένων, εκσυγχρονίζοντας την πολιτική απασχόλησης των ξένων φοιτητών και με διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες.

Στηρίζουμε περισσότερο τους εργαζόμενους γονείς, με νομοσχέδιο για την καταβολή του επιδόματος της γονικής άδειας και στους αυτοεργοδοτούμενους γονείς, για την ηλικιακή επέκταση και την στοχευμένη αύξηση της γονικής άδειας, για την άμεση καταβολή και την αύξηση του καταβαλλόμενου ποσού για το βοήθημα τοκετού, και με τον εκσυγχρονισμό του Φορέα Δημογραφικής Πολιτικής.

Ανταποκρινόμαστε ταχύτερα στις ανάγκες των πολιτών, επικαιροποιώντας την αμφίδρομη επικοινωνία των πολιτών με τη δημόσια υπηρεσία και επιταχύνοντας περαιτέρω όλες τις διαδικασίες που αφορούν τους πολίτες, ξεκινώντας με το βοήθημα τοκετού και συνεχίζοντας με τα επιδόματα

ασθενείας και τη σύνταξη χρειάς. Αντιβαθμίζουμε αποτελεσματικά την παράνομη εργασία αυστηροποιώντας κλιμακωτά τις ποινές και αυξάνοντας κατά 65% τους ελέγχους, προχωρώντας με την ηλεκτρονική απογραφή του συνόλου των εργαζομένων και υποποιώντας εκοστρατεία ενήμερωσης των νέων για την αξία της κοινωνικής ασφάλισης, στο πλαίσιο του Εθνικού Έτους Νεολαίας.

Επενδύουμε στη μάθηση και στην ανάπτυξη των εργαζομένων υλοποιώντας εκπαιδευτικά προγράμματα με επίκεντρο τις πράσινες και τις ψηφιακές δεξιότητες για 34.000 εκπαιδευόμενους, αναβαθμίζοντας το πλαίσιο πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων για την προώθηση της εξειδίκευσης, και διασυνδέοντας τη γνώση και την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας με την έκδοση και την ανανέωση αδειών

εργασίας για υπηκόους τρίτων χωρών. Αναβαθμίζουμε στρατηγικά την ασφάλεια στην εργασία αυστηροποιώντας τα επίπεδα ασφαλείας σε εγκαταστάσεις με επικίνδυνες ουσίες για την αποφυγή ατυχημάτων μεγάλου κλίμακα και με την προώθηση της συμφωνίας για την προεκπαίδευση σε θέματα ασφαλείας και υγείας, ως προϋπόθεσης για την εργασία σε εργοτάξια.

Εργαζόμαστε μεθοδικά για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση ξεκινώντας τις διαδικασίες της μεταρρύθμισης με την υποστήριξη του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, διορθώνοντας στρεβλώσεις και επιλύοντας προβλήματα με παρεμβάσεις όπως η στοχευμένη ελάφρυνση για την αναλογιστική μείωση των πρόρων συντάξεων, και αναδιοργανώνοντας τις υπηρεσίες που θα οπτεύουν τον ενισχυμένο δεύτερο ασφαλιστικό πυλώνα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Της ΠΕΜΠΕΚΑ ΚΡΙΖΙΤΙ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Ταμείο Ανάκαμψης, η χαμένη ευκαιρία της Ευρώπης

Το Ταμείο Ανάκαμψης θα ήταν μια εντυπωσιακή επίδειξη οικονομικής ισχύος και κοινής πολιτικής βούλησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εάν τα κράτη-μέλη καθόρθωναν να λάβουν τα χρήματα. Το πρόγραμμα των 800 δισ. ευρώ ολοκληρώνεται στα τέλη του 2026, αλλά έχει δαπανηθεί λιγότερο από το 1/3 των κεφαλαίων του. Μέχρι στιγμής έχουν καταβληθεί περίπου 225 δισ. ευρώ. Φέτος θα διατεθούν μόνον άλλα 100 δισ., οπότε μένουν λιγότερο από τρία χρόνια για να διοχετευθεί περίπου μισό τρις. ευρώ. Το διακύβευμα είναι μείζον. Όταν λήξει το σχέδιο, τα μη εκταμειωθέντα χρήματα απλώς θα εξαφανιστούν.

Μέχρι τα τέλη του 2023 και οι 27 χώρες-μέλη είχαν αλλάξει τα σχέδιά τους για τις δράσεις ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στοχεύοντας να εξηγήσουν πώς θα δαπανήσουν συνολικά τα κονδύλια. Πάντως, 82% αυτών των σχεδίων παραμένουν ανεκπλήρωτα, η χρηματοδότηση τους εκκρεμεί και πολύτιμος χρόνος χάθηκε, όπως στην περίπτωση της Ιταλίας, που αναθεώρησε τρεις φορές τον προανατολισμό της.

Αρχικά θα χρηματοδοτούσε νέα στάδια στη Βενετία και τη Φλωρεντία, τώρα στρέφεται στην καθαρή ενέργεια, έχοντας εκπληρώσει μόνο το 34% των απαιτούμενων ενδιάμεσων στόχων. Οι σκληροπυρηνικές περί τα δημοσιονομικά χώρες, όπως η Σουηδία και η Ολλανδία, είναι απίθανο να δώσουν πίστωση χρόνου στα λιγότερο πειθαρχημένα κράτη-μέλη.

Αυτά είναι άσχημα νέα για την Ιταλία πρωθυπουργό Τζορτζία Μελόνι, η οποία περιμένει άλλα 90 δισ. ευρώ από το σύνολο των 190 δισ. ευρώ και πλέον, αλλά και τον Ισπανό ομόλογό της Πέδρο Σάντσεθ. Η χώρα του έλαβε μόλις 22 δισ. ευρώ από τα αιτηθέντα 70 δισ. Επειτα από χρόνια διαμάχης για μεγαλύτερο κοινό προϋπολογισμό, η τραγωδία της πανδημίας έπεισε τελικά τις χώρες-μέλη να αποδεχθούν το ευρωομολόγο. Σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση τείνει να αναδειχθεί στη μεγαλύτερη εκδότερη πράσινων ομολόγων και νέων κρατικών τίτλων σε ευρώ.

Ωστόσο, δεν μπορεί να συνεχίσει να δανείζεται σε κλίμακα από τις κεφαλαιαγορές, εκτός εάν αποδείξει πως εκμεταλλεύεται με σωφροσύνη τα χρήματα. Πάντως, διακρίνεται πως μέχρι τώρα βοήθησε περισσότερες από 2 εκατ. εταιρείες, βελτίωσε την ενεργειακή απόδοση κατά 28 εκατ. μεγαβατώρες και βοήθησε στην προστασία 9 εκατ. ανθρώπων από πλημμύρες, πυρκαγιές και άλλες κλιματικές καταστροφές. Και καθώς από τη συλλογική μνήμη υποχωρεί η πανδημία και τα ακροδεξιά κόμματα ανεβαίνουν στις δημοσκοπήσεις, η υποστήριξη των εθνικών κυβερνήσεων για γενναϊώδεια ευρωπαϊκά κονδύλια είναι πιθανό να εξατμιστεί.

Το πρόγραμμα των 800 δισ. ευρώ ολοκληρώνεται στα τέλη του 2026, αλλά μέχρι σήμερα έχει δαπανηθεί λιγότερο από το 1/3 των κεφαλαίων του.

Τα θέλω Κινέζων και Κ.Δ. για το τερματικό

Το πλαίσιο συμφωνίας με την κοινοπραξία, τα νέα χρονοδιαγράμματα και τα αίτια που σταμάτησαν το έργο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η επαναπροσέγγιση Κυπριακής Δημοκρατίας και κοινοπραξίας του τερματικού στο Βασιλικό, στο παρά πέντε, δημιουργεί συγκρατημένες ελπίδες για ολοκλήρωση του μεγαλύτερου ενεργειακού έργου μέχρι το τέλος του 2024, με μια μικρή παράταση εάν χρειασθεί. Το χάσμα που χώριζε τις δύο πλευρές σμικρύνθηκε με παρέμβαση του υπουργείου Ενέργειας, πλην όμως το σκηνικό συνεχίζει να παραμένει εύθραυστο μιας και όπως γίνεται παραδεκτό και στο κυβερνητικό στρατόπεδο έχει κλονισθεί σοβαρά το κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ της κοινοπραξίας του έργου και του συμβαλλόμενου μέρους που είναι η ΕΤΥΦΑ. Η επιστροφή της κοινοπραξίας στο τερματικό στο Βασιλικό, μετά από δύο μήνες, σε συνδυασμό με το πλαίσιο που συμφωνήθηκε μεταξύ του υπουργού Ενέργειας Γιώργου Παπαναστασίου με υψηλόβαθμο στέλεχος της μητρικής εταιρείας, δημιουργούν μια βάση που μπορεί να ολοκληρώσει το έργο. Από τα συμφωνηθέντα προκύπτει πως το υπουργείο Ενέργειας μπαίνει μπροστά προκειμένου να ενισχυθεί το κλίμα εμπιστοσύνης με την κοινοπραξία του έργου και να μην επαναληφθούν φαινόμενα

Το επόμενο διάστημα θα συσταθεί Φορέας Παρακολούθησης του έργου στο Βασιλικό, φορέας ο οποίος θα στελεχωθεί με έναν μηχανικό εγγνωσμένης εμπειρίας σε έργα όπως αυτό του τερματικού και δύο μηχανικούς οι οποίοι θα παρακολουθούν επί τόπου τα έργα.

του παρελθόντος τα οποία, όπως λέγεται, ευθύνονται για τη διαμάχη με τους Κινέζους του έργου και τις καθυστερήσεις που προκλήθηκαν. Η συγκεκριμένη κίνηση της κυβέρνησης μπορεί να ερμηνευθεί και ως μομφή κατά της ΕΤΥΦΑ και το κατά πόσο διαθέτει την τεχνογνωσία και το ανθρώπινο δυναμικό διαχείρισης έργων όπως το τερματικό στο Βασιλικό.

Το πλαίσιο

Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες της «Κ», το βασικό εργαλείο αποτροπής παρόμοιων θεμάτων, όπως αυτό που οδήγησε σε αναστολή των εργασιών στο τερματικό για δύο μήνες περίπου, θα είναι ο Φορέας Παρακολούθησης του έργου ο οποίος θα συσταθεί και θα δώσει καθοριστικό ρόλο στο υπουργείο Ενέργειας για την πορεία εκτέλεσης των έργων. Τον Φορέα θα στελεχώσουν τρεις τεχνοκράτες με εγγνωσμένη εμπειρία και γνώση σε έργα όπως αυτό στο Βασιλικό. Το υπουργείο Ενέργειας θα προχωρήσει στην πρόσληψη ενός μηχανικού ο οποίος θα εγκατασταθεί στο υπουργείο, θα είναι πλήρως απασχολημένος και θα έχει ως μοναδικό καθήκον την ενδελεχή παρακολούθηση των κατασκευαστικών έργων. Ο μηχανικός που θα επιλεγεί θα πρέπει να είναι γνώστης του αντικείμενου, γνώστης του έργου και της σύμβασης. Στο Βασιλικό θα εγκατασταθούν δύο μηχανικοί, ειδικοί σε παρόμοια έργα Φ.Α. οι οποίοι θα παρακολουθούν τα κατασκευαστικά ενώ θα είναι οι ενδιάμεσοι κρίκοι κοινοπραξίας με την Κυπριακή Δημοκρατία για επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν. Το υπουργείο έχει ενώπιον του κάποιες περιπτώσεις μη-

χανικών που στο παρελθόν ξελάσπωναν παρόμοια έργα σε διάφορα μέρη του κόσμου.

Το πλοίο FSRU

Στη σύσκεψη με τον υπουργό Ενέργειας, το υψηλόβαθμο στέλεχος της μητρικής εταιρείας της κοινοπραξίας διαβεβαίωσε πως η πλωτή μονάδα είναι έτοιμη προς παράδοση και η μόνη εκκρεμότητα είναι η πιστοποίησή της. Ο υπουργός Γιώργος Παπαναστασίου ζήτησε να πραγματοποιηθεί τηλεδιάσκεψη με συμμετοχή του ιδίου, της κοινοπραξίας και του ντογνώμονα ο οποίος θα τους ενημερώσει σε ποιο στάδιο βρίσκεται η πλωτή μονάδα. Αν τα όσα ισχυρίζονται οι Κινέζοι επιβεβαιωθούν, σε αυτή την περίπτωση θα ζητηθεί να προσκληθεί η Κ.Δ. να παραλάβει το πλοίο FSRU.

Με πιο στενή εμπλοκή του υπουργείου Ενέργειας στο θέμα παρακολούθησης και διαχείρισης των έργων στο Βασιλικό ξεπεράστηκαν τα εμπόδια που είχαν δημιουργηθεί και που οδήγησαν στη δίμηνη αναστολή των εργασιών.

Η χρηματοδότηση

Ένα ζήτημα που φαίνεται ότι θα κληθεί να αντιμετωπίσει η Λευκωσία αφορά τη χρηματοδότηση από πλευράς Ε.Ε. Το τελευταίο ορόσημο του έργου είναι το τέλος του 2024 το οποίο ένεκα της τελευταίας καθυστέρησης με την αναστολή των εργασιών δεν θα έχει ολοκληρωθεί. Ήδη στην κυβέρνηση προετοιμάζονται για μια τέτοια εξέλιξη προκειμένου η Κυπριακή Δημοκρατία να εξασφαλίσει μια νέα παράταση η οποία θα επιτρέψει την εκταμίευση της τελευταίας δόσης από τα €101 εκατ. της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με σημείωμα της ΔΕΦΑ, που έχει το 70% των μετοχών της ΕΤΥΦΑ, για να ληφθεί η υπολειπόμενη χορηγία από την Κομισιόν πρέπει να ικανοποιηθούν δύο προϋποθέσεις. Τα αναγνωρισμένα έξοδα για την κατασκευή του τερματικού να ανέλθουν στα €253,18 εκατ. στο τέλος του 2023 και το έργο να ολοκληρωθεί και να εκδοθεί το σχετικό πιστοποιητικό μέχρι το τέλος του 2024. Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή της ΔΕΦΑ Μάριο Μενελάου, το ποσοστό υλοποίησης του έργου βρίσκεται στο 80%, με το ποσοστό υλοποίησης του πλωτού τερματικού επανυποποίησης αερίου (FSRU) να βρίσκεται στο 97%, ενώ οι χερσαίες υποδομές βρίσκονται στο 50%. Είπε, ακόμη, ότι τα αναγνωρισμένα έξοδα μέχρι το τέλος του 2023 ανέρχονταν στα €249,6 εκατ., με αποτέλεσμα το μέγιστο ποσό της χορηγίας που μπορεί να απορροφηθεί να ανέρχεται στα €99,8 εκατ.

Τι ενόχλησε του Κινέζους και σταμάτησαν τα έργα

Στη συνάντηση με τον υπουργό Ενέργειας δεν συζητήθηκαν οι οικονομικές απαιτήσεις της κοινοπραξίας μιας και το συμβαλλόμενο μέρος δεν είναι το υπουργείο Ενέργειας αλλά η ΕΤΥΦΑ. Στη συνάντηση ο υπουργός Ενέργειας άκουσε τους Κινέζους να εκφράζουν παράπονα τα οποία άπτονται της καθημερινότητας του έργου και αφορούν τη διαχείρισή του. Οι Κινέζοι όπως προκύπτει από πληροφορίες έθεσαν θέματα συνεργασίας προφανώς με τους αρμοδίους που παρακολουθούν το έργο. Τέτοια θέματα είναι οι καθυστερήσεις που φαίνεται ότι παρατηρήθηκαν στην έγκριση εργασιών που ζήτησε η κοινοπραξία, να πληρωθούν τιμολόγια, και να εγκριθούν αλλαγές. Κατά τις ίδιες πληροφορίες τα ζητήματα αυτά συσσωρεύθηκαν με αποτέλεσμα να προκληθεί θέμα εμπιστοσύνης. Οι καθυστερήσεις δημιουργήσαν και κόστος το οποίο επιβάρυνε τον εργολάβο.

Your edge in personal banking

Being successful means being in constant pursuit of whatever will give you an edge. In business and in life. With a Dedicated Account Manager, an all-inclusive customer experience, exclusive benefits and elite networking opportunities, PRIVILEGE gives you the edge to your personal banking.

visit bankofcyprus.com/privilege

PRIVILEGE
The edge in personal banking

Bank of Cyprus

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της ΚΡΙΣΤΑΛΙΝΑ ΓΚΕΟΡΓΚΙΕΒΑ*

Πώς θα φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο για τα εγγόνια μας

Τα τελευταία 100 χρόνια σημειώθηκε μεγαλύτερη πρόοδος για περισσότερους ανθρώπους από ποτέ στην Ιστορία, αλλά υπήρξαν λάθη πολιτικής, ειδικά στην υποστήριξη όσων πλήττονται σκληρά από τις ανατροπές και τις αλλαγές εξαιτίας των νέων τεχνολογιών και του εμπορίου. Μάθαμε, επίσης, ότι τα υψηλά επίπεδα οικονομικής ανισότητας διαβρώνουν το κοινωνικό κεφάλαιο, κλονίζοντας την εμπιστοσύνη των ανθρώπων στους θεσμούς και στις επιχειρήσεις. Σύν τοις άλλοις διαπιστώσαμε ότι εξασθενεί και η εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών, ενώ οι γεωπολιτικές διενέξεις εντεινούνται. Εάν αυτή η τάση συνεχιζόταν, η παγκόσμια οικονομία θα κατακερματιζόταν δυνητικά σε ατιπίλα στρατόπεδα/μπλοκ. Αν και τα τελευταία 100 χρόνια αποτελούν έναν οδηγό για εμάς, έχουμε τι σηγουριά ότι με τις ικανότητες μας μπορούμε να επικοινωνήσουμε ακόμη μια φορά εντυπωσιακά πρόοδο. Μπορούμε, μάλιστα, να προσθέσουμε σε αυτά το γεγονός ότι έχουμε πλέον σαφώς αντιληφθεί τι δεν λειτουργεί στο παρελθόν, και διαθέτουμε τη δύναμη να αλλάζουμε πορεία, εάν παραστεί ανάγκη.

Το σοβαρότερο λάθος μας τα τελευταία 100 χρόνια είναι ότι δεν αντιμετωπίστηκε η επίμονα μεγάλη οικονομική ανισότητα.

Το ΔΝΤ προετοίμασε δύο πιθανά σενάρια για τα επόμενα 100 χρόνια. Σε αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε «καμμένων φιλοδοξιών σενάριο», το παγκόσμιο ΑΕΠ θα ήταν περίπου τριπλάσιο και το βιοτικό επίπεδο δύο φορές υψηλότερο του τωρινού. Στο δεύτερο σχήμα των «υψηλών φιλοδοξιών», το παγκόσμιο ΑΕΠ θα είχε διπλασιαστεί κατά 13 φορές και το βιοτικό επίπεδο θα ήταν εννέα φορές υψηλότερο. Για να εκπληρώσουμε το δεύτερο μεγαλύτερο σενάριο χρειαζόμαστε ένα διαφορετικό είδος ανάπτυξης, περισσότερο βιώσιμης, δικαιότερης και ανθεκτικότερης. Πάνω από όλα έχουμε την υποχρέωση να διορθώσουμε ό,τι ήταν το σοβαρότερο λάθος μας τα τελευταία 100 χρόνια, όπως η επίμονα

μεγάλη οικονομική ανισότητα. Οι προοπτικές που θα έχουν τα εγγόνια μας θα εξαρτηθούν από το εάν μπορούμε να διορθώσουμε στοχευμένα κεφάλαια εκεί όπου χρειάζεται με τον μέγιστο θετικό αντίκτυπο, και από το εάν είμαστε ικανοί να συνεργαστούμε, να προσδεύσουμε και να μοιραστούμε τα ευεργετήματα που θα προκύψουν. Ως οι τρεις κατά προτεραιότητα τομείς επενδύσεων λογίζονται η νέα κλιματική οικονομία, η επίμονη βιομηχανική επανάσταση και οι ίδιοι οι άνθρωποι. Ένας 21ος αιώνας με την πολυμέρεια του βασιζόμενος σε θεμελιώδεις αρχές θα ήταν αντιπροσωπευτικότερος, καλύτερα ισορροπημένος μεταξύ προηγμένων και αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων οικονομιών, στο πλαίσιο του οποίου θα ακούγονταν όχι μόνον οι επισημες φωνές αλλά και εκείνες των κοινοτήτων και των κοινωνικών οργανώσεων, που βασίζονται στο κοινό συμφέρον.

* Η κ. Κρισταλίνα Γκεοργκιέβα είναι γενική διευθύντρια του ΔΝΤ. Το άρθρο της βασίζεται σε δοκίμιο του Τζ. Μ. Κένεν «Οι οικονομικές δυνατότητες για τα εγγόνια μας».

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΓΚΕΡΓΚΕΙ ΣΑΚΑΣ / REUTERS

Αργεί η μείωση επιτοκίων στην Ανατολική Ευρώπη

Ο πληθωρισμός στις χώρες της Κεντρικής, της Ανατολικής και της ΝΑ Ευρώπης είναι πιο ενισχυμένος από ό,τι στις προηγμένες οικονομίες της, απαιτώντας από πολλές κεντρικές τράπεζες της περιφέρειας αυτές να εφαρμόσουν αυστηρή νομισματική πολιτική και να διατηρήσουν υψηλά τα επιτόκια για πιο μακροχρόνιο διάστημα από όσο η ΕΚΤ. Με την επιβράδυνση αύξησης τιμών, οι κεντρικές τράπεζες σε Ουγγαρία, Πολωνία και Τσεχία άρχισαν να μειώνουν τα επιτόκια. Η Τράπεζα της Ρουμανίας δείχνει πως θέλει να καθυστερήσει προς το παρόν τη νομισματική χαλάρωση.

«Η εξασθένιση του πληθωρισμού προχωράει πιο αργά στη Ρουμανία, στη Μολδαβία, στο Μαυροβούνιο, στην Ουγγαρία και τη Σερβία από ό,τι αλλού στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη», υπογράμμισε ο Άλφρεντ Κάμερ, διευθυντής του Ευρωπαϊκού Τμήματος του ΔΝΤ. «Γενικά μιλώντας, οι υποκειμενικές πληθωριστικές πιέσεις στην περιοχή παραμένουν ισχυρότερες από ό,τι στις προηγμένες οικονομίες», είπε. Υπό το πρίσμα αυτό, «πολλές κεντρικές τράπεζες θα πρέπει να ακο-

Ο πληθωρισμός αποκλιμακώνεται με πολύ πιο αργό ρυθμό από ό,τι στις ανεπτυγμένες χώρες.

λουθήσουν μια πολιτική σύφιξης μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος από ό,τι, για παράδειγμα, η ΕΚΤ».

Μία ενδεχόμενη περιορισμένη επιτοκίων από την ΕΚΤ τον Ιούνιο έχει ήδη προεξοφληθεί και συνεκτιμηθεί από τους επενδυτές, ενώ και τα περισσότερα στελέχη της ΕΚΤ έχουν συγκατανεύσει σε μια τέτοια κίνηση. Σε ομιλία του στο πλαίσιο ενός οικονομικού φόρουμ στο Σπλιτ της Κροατίας, ο Κάμερ είπε ότι η κυβέρνηση σχεδιάζει να ανακαλέσει έκτακτα μέτρα στήριξης για νοικοκυριά και εταιρείες φέτος και το επόμενο έτος θα βοηθήσει στην καταπόληση του πληθωρισμού, περιορίζοντας τη ζήτηση. Επιπλέον, τόνισε ότι κατά την περίοδο 2021-2023 υπήρξε κλονισμός της εμπιστοσύνης στους οικονομικούς θεσμούς στην αναδυ-

μενη Ευρώπη, ενώ αρκετές κεντρικές τράπεζες βρέθηκαν αντιμέτωπες με πολιτικές παρεμβάσεις. «Επιτρέψτε μου να είμαι σαφής και να σας επιστήμω ότι οι κεντρικές τράπεζες πρέπει να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις εντολές τους για τον πληθωρισμό. Ο λόγος αυτός καθιστά την ανεξαρτησία τους εκ των ων ουκ άνευ. Η παρέμβαση διαβρώνει την εμπιστοσύνη και καθιστά τη χώρα πολιτικής πιο διαπληρή», παρατήρησε. Αναφερόμενος δε στην επίτευξη μιας ήπιης προσγειώσεως στην ανώτερη περιφέρεια, διασαφήνισε πως δεν φαίνεται κάτι εύκολο, αλλά έχει τη σημασία του, δεδομένου ότι είναι ακόμη πιο αποκαρδιωτικό το να τονώθει κανείς τις προοπτικές ανάπτυξης της αναδυόμενης Ευρώπης σε βάθος χρόνου.

Ακόμη και πριν από την πανδημία, η ταχύτητα σύγκλισης είχε επιβραδυνθεί, δήλωσε ο διευθυντής του ευρωπαϊκού τμήματος του ΔΝΤ, εν κατακλείδι. «Όπερ σημαίνει πως οι χώρες της αναδυόμενης Ευρώπης θα συγχλιθούν προς το μέσο βιοτικό επίπεδο στην Ε.Ε. το 2100, πενήντα χρόνια αργότερα από ό,τι προβλεπόταν».

Στον γαστρονομικό τουρισμό η κυπριακή φυλή αγελάδας

Στόχος το οικονομικό κίνητρο σε εκτροφείς, αλλά και η αξιοποίηση στην επισιτιστική κρίση και πυροπροστασία

Του ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Για τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να στηριχθεί η αύξηση του πληθυσμού της κυπριακής φυλής βοοειδών, η οποία λόγω της μηχανοποίησης της γεωργίας (όργωμα, αλώνισμα, μεταφορές) μετά το 1960 κατέστη σταδιακά απειλούμενη με εξαφάνιση, εργάζεται αυτό το δίδιστο μία ομάδα φορέων της Κύπρου. Ένας από αυτούς τους τρόπους, ώστε οι εκτροφείς να έχουν οικονομικό κίνητρο, είναι η προώθηση του κρέατος, το οποίο κρίνεται πολύ καλύτερης ποιότητας σε σύγκριση με άλλες φυλές αγελάδων στην Κύπρο. Άλλωστε η κυπριακή αγελάδα, εκτός από συνδεδεμένη με την κυπριακή ιστορία και παράδοση, είναι συγχρόνως απόλυτα προσαρμοσμένη στις κλιματικές συνθήκες του νησιού, γεγονός που συνεπάγεται σε ελάχιστες ασθένειες και μη χρήση αντιβιοτικών, κάτι που αναμένεται να τονώσει στους καταναλωτές το προσεχές διάστημα. Ήδη στις Τεχνικές Σχολές του υπουργείου Παιδείας καλλιεργείται η κουλτούρα γαστρονομικής αξιοποίησης του συγκεκριμένου κρέατος, ενώ υπάρχει πρόθεση του υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να ενταχθεί και στον γαστρονομικό τουρισμό σε συνεννόηση με το υπουργείο Τουρισμού. Την ίδια ώρα, η συνεισφορά της συγκεκριμένης φυλής βοοειδών, η οποία, όπως προαναφέρθηκε, είναι προσαρμοσμένη στις κλιματικές συνθήκες της Κύπρου, κρίνεται από τους επιστήμονες σημαντική για την αντιμετώπιση της διαφανόμενης επισιτιστικής κρίσης λόγω της κλιματικής αλλαγής, αλλά και για θέματα πυροπροστασίας, με αραιώση της βλάστησης, κάτι που εφαρμόζεται με επιτυχία από το 2015 μέσω του προγράμματος Darwin στο Λιβάνι Ακρωτηρίου.

Συντονισμός φορέων

Τα πιο πάνω απορρέουν από ημερίδα με θέμα «Ντόπια Φυλή Βοοειδών στην Κύπρο», που διοργανώθηκε από το υ-

πουργείο Γεωργίας και τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, με το μύτο «Κόκκινη ντόπια φυλή βοοειδών – Ανθεκτική στις κλιματικές συνθήκες της Κύπρου, χωρίς αντιβιοτικά και συνυφασμένη με την ιστορία του τόπου». Τα επόμενα βήματα που αποφασίστηκαν στην ημερίδα αφορούν το πώς μπορούν οι φορείς που ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα να συντονιστούν καλύτερα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης του υπουργείου Γεωργίας και να προχωρήσουν από κοινού, δήλωσε στην «Κ» η Φοιβη Βαγιανού, συντονίστρια προ-

Η κόκκινη ντόπια φυλή βοοειδών είναι ανθεκτική στις κλιματικές συνθήκες της Κύπρου, άρα με λιγότερες ασθένειες και χωρίς αντιβιοτικά, σύμφωνα με επιστήμονες.

γραμμάτων στον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου. Όσον αφορά τους φορείς, αυτοί είναι ο Σύνδεσμος Εκτροφών Ντόπιας Φυλής Βοοειδών, το Τμήμα Γεωργίας, το ΤΕΠΙΑΚ (Τμήμα Γεωπονικών Επιστημών, Βιοτεχνολογίας και Επιστήμης Τροφίμων), το Ινστιτούτο Κύπρου, ο Πτηνολογικός Σύνδεσμος, το Περιβαλλοντικό Τμήμα Βρετανικών Βάσεων, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και η Διεύθυνση Μέσων Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του υπουργείου Παιδείας.

Στρατηγική για μάρκετινγκ

Αναφερόμενη στο έργο που έχει επιτελέσει μέχρι σήμερα ο κάθε φορέας, η κα Βαγιανού είπε ότι, μέσω του προγράμματος Darwin που βρίσκεται σήμερα σε εξέλιξη (2021-2024), ο Πτηνολογικός Σύνδεσμος στρατηγική και σχέδιο μάρκετινγκ για την προώθηση του κρέ-

ατος της ντόπιας φυλής βοοειδών, με σκοπό να ενισχύσουν οικονομικά τους αγελαδοτρόφους στο Λιβάνι Ακρωτηρίου. Την ίδια ώρα το ΤΕΠΙΑΚ βρίσκεται σε διαδικασία έρευνας για την ποιοτική ανάλυση του κρέατος της ντόπιας φυλής, ενώ το Ινστιτούτο Κύπρου, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών εξερευνά την οικονομική, πολιτισμική και γενετική ιστορία αλλά και αξία των βοοειδών της κυπριακής φυλής μέσα από το ερευνητικό πρόγραμμα AREPI (αρχαιολογική-ιστορική ανασκόπηση και γενετικός χαρακτηρισμός). Από την πλευρά τους οι Τεχνικές Σχολές Μαγειρικής, του υπουργείου Παιδείας, οι οποίες στην ημερίδα ετοίμασαν γευστική κρέατος ντόπιας φυλής βοοειδών, καλλιεργούν την ένταξη του συγκεκριμένου κρέατος στη γαστρονομική κουλτούρα του τόπου, σημείωσε η κα Βαγιανού, τονίζοντας ότι δρομολογούν την έκδοση βιβλίου συνταγών με βάση το κρέας της κυπριακής αγελάδας. Όπως έχει διαφανεί και στο Λιβάνι Ακρωτηρίου, αυτή η φυλή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για βόσκηση σε περιοχές, όπως είναι οι δασικές, για αραιώση βλάστησης, για σκοπούς πυροπροστασίας, σημείωσε, φωτίζοντας την πτυχή της αξιοποίησης αυτών των ζώων για οικοοσυστημικές υπηρεσίες, που είναι, όπως τονισε, χρήσιμες για τον άνθρωπο.

1.200 ζώα

Με βάση τα επίσημα στοιχεία του υπουργείου Γεωργίας, ενώ το 1960 ο πληθυσμός των κυπριακών αγελάδων ανέρχεται στις 27.500, σταδιακά μειωνόταν, για να φτάσει το 1975 στις 5.000. Η μηχανοποίηση της γεωργίας που κυριάρχησε με την πάροδο του χρόνου κατέσπρε την εκτροφή των ζώων αυτών μείωση του πληθυσμού τους. Όταν διαπιστώθηκε ότι η φυλή κινδύνευε με εξαφάνιση, το υπουργείο άρχισε από το 2008 και μετά να κάνει ξανά απογραφές, ενώ παράλληλα άρχισε να δίνει επιδοτήσεις σε εκτροφείς. Το 2008 καταγρά-

Εκτροφείς αγελάδων της κυπριακής φυλής στο Ακρωτήρι. Σύμφωνα με το υπουργείο Γεωργίας, σήμερα ο αριθμός των συγκεκριμένων ζώων παγκληρίως βρίσκεται στα 1.202, από 27.500 το 1960, όταν χρησιμοποιούνταν για όργωμα και αλώνισμα από τον Κύπριο αγρότη.

φθηκαν 746 βοοειδή, το 2010 αυξήθηκαν σε 807, το 2016 σε 1.384 και το 2022 σε 1.202. Ο στόχος για περαιτέρω αύξηση των ζώων παραμένει.

Στην ημερίδα η υπουργός Γεωργίας, Μαρία Παναγιώτου, ανέφερε ότι η διατήρηση της ντόπιας φυλής προωθήθηκε μέσω της εφαρμογής του στοχευμένου μέτρου «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για τη διατήρηση και βιώσιμη χρήση σε παραδοσιακές φυλές ζώων». Μέσω του μέτρου αυτού, τονισε, παρέχεται κατά κεφαλήν οικονομική ενίσχυση στους κτηνοτρόφους, οι οποίοι με τη σειρά τους δεσμεύονται για τη διατήρηση και την εκτροφή της ντόπιας φυλής βοοειδών στο φυσικό της περιβάλλον, προσθέτοντας ότι μέχρι σήμερα το μέτρο έχει ενταχθεί το 74% των εκμεταλλεύσεων που εκτρέφουν βοοειδή της παραδοσιακής φυλής, ενώ σε σχέση με τον αριθμό των ζώων εκτιμάται ότι έχει ενταχθεί το 85% της ντόπιας φυλής. Ανέφερε, επίσης, ότι από την εφαρμογή του μέτρου έχει αυξηθεί ο αριθμός των ζώων κατά 85,5% και ο αριθμός των κτηνοτρόφων κατά 63%, ενώ συνολικά επιδοτούνται 65 εκμεταλλεύσεις.

Σύνδεσμος εκτροφών

Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2018 ι-

δρύθηκε ο Σύνδεσμος Εκτροφών Ντόπιας Φυλής Βοοειδών, με έδρα τη Λεμεσό, με Διοικητικό Συμβούλιο έξι άτομα και με 22 μέλη. Πλέον ο αριθμός των μελών είναι περίπου 55. Ο σκοπός ιδρύσεως του Συνδέσμου είναι η διατήρηση της ντόπιας φυλής βοοειδών, η συνεργασία εκτροφών από διαφορετικές κοινότητες της Κύπρου με αντίστοιχο ενδιαφέρον και η πιστοποίηση της ντόπιας φυλής με ξεχωριστό φαινόμενο. Μεταξύ των γενικών χαρακτηριστικών της κυπριακής φυλής βοοειδών είναι ο ύψος (καμπούρα - λιπώδες εξόγκωμα στη ράχη), η μαύρη τούφα στην άκρη της ουράς, ο λευκόγκριζος δακτύλιος στα κείλη και τα ρουθούνια, αλλά και ο μαύρος δακτύλιος στη βάση των νυχιών.

Η περίπτωση Ακρωτηρίου

Στο Λιβάνι Ακρωτηρίου υλοποιήθηκε την περίοδο 2015-2017 το έργο Darwin, χρηματοδοτημένο από το Ταμείο Darwin του Ηνωμένου Βασιλείου, με στόχο η περιοχή αυτή να μετατραπεί σε ένα μωσαϊκό ενδιαημάτων, για να αυξηθεί η βιοποικιλότητα, με παράλληλη μείωση του καλαμιού, το οποίο, λόγω της εγκατάλειψης της βόσκησης από τους ντόπιους, επεκτάθηκε σε μεγάλο βαθμό εις βάρος ειδών της κλω-

ρίδας και πανίδας. «Το καλάμι εάν το αφαιρέσεις με μηχανικούς τρόπους, επανεμφανίζεται μετά από δύο-τρεις μήνες. Γι' αυτό αποφασίστηκε η επιστράτευση της βόσκησης της ντόπιας φυλής αγελάδας, ως εργαλείο βιώσιμο, και περιβαλλοντικά και οικονομικά και κοινωνικά, για τη συγκεκριμένη περιοχή».

Την ίδια ώρα εξυπηρετείται και η διατήρηση της συγκεκριμένης φυλής, εξήγησε η κα Βαγιανού. Το 2005 υπήρξε στην περιοχή του Λιβαδιού του Ακρωτηρίου 28 αγελάδες ντόπιας φυλής. Μέσω του πρώτου προγράμματος Darwin (2015-2017), που έδωσε οικονομικά κίνητρα σε κατοίκους του Ακρωτηρίου για να γίνουν εκτροφείς, ο αριθμός που καταγράφηκε το 2017 ανήλθε στα 87 ζώα. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα 13 εκτάρια λιβαδικής έκτασης για βόσκηση των αγελάδων το 2015, αυξήθηκαν στο τέλος του έργου (2017) σε 18. Στα επόμενα χρόνια, δηλαδή μέχρι το 2023, η λιβαδική έκταση αυξήθηκε στα 27. Στα 150 εκτάρια της είναι το σύνολο της περιοχής του Λιβαδιού Ακρωτηρίου. Παράλληλα ο αριθμός των παρδαλίων πουλιών, που χρησιμοποιούν την περιοχή, έχει αυξηθεί αρκετά, σύμφωνα με τα προγράμματα παρακολούθησης.

Στο παρόν στάδιο το υφυπουργείο λειτουργεί οριακά και, σύμφωνα με πηγές της «Κ», υπάρχει σοβαρή έλλειψη επιθεωρητών πλοίων οι οποίοι είναι απαραίτητοι για τις εργασίες του.

Δυσεύρετοι οι επιθεωρητές πλοίων

Η υποστελέχωση στο υφυπουργείο Ναυτιλίας και οι συνέπειες στην παροχή υπηρεσιών

Του ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΜΗΤΑ

Υποστελεχωμένα παραμένουν αρκετά τμήματα στη δημόσια υπηρεσία. Οι ανάγκες είναι αυξημένες και ορισμένες υπηρεσίες λειτουργούν με αισθητά μειωμένο προσωπικό, με αποτέλεσμα να τίθεται εν αμφιβολή η αποτελεσματικότητά τους. Ένα τέτοιο πρόβλημα έχει να αντιμετωπίσει και το υφυπουργείο Ναυτιλίας, το οποίο έχει να κάνει με μία από τις βαριές και βιώσιμες βιομηχανίες της χώρας που αποτελεί το 7% του κυπριακού ΑΕΠ. Στο παρόν στάδιο το υφυπουργείο λειτουργεί οριακά. Σύμφωνα με πηγές της «Κ» υπάρχει σοβαρή έλλειψη επιθεωρητών πλοίων, οι οποίοι είναι απαραίτητοι για τις εργασίες που έχει στην αρμοδιότητά του. Συγκεκριμένα, ο οργανισμός έχει περίπου 35 επιθεωρητές, από τους οποίους οι πέντε αφυπηρετούν αυτή τη χρονιά με αποτέλεσμα να μένουν 30 για να καλύπτουν τις επιχειρησιακές ανάγκες του υφυπουργείου αλλά και να στε-

λεχώσουν τα γραφεία εξωτερικού. Ακόμα και αν καλυφθούν οι ήδη κενές θέσεις που υπάρχουν για επιθεωρητές πλοίων, που είναι περίπου 9 σύμφωνα και με πρόσφατη αντιστοιχία προκήρυξη που δημοσιεύθηκε, οι ανάγκες είναι πολύ μεγαλύτερες. Παραδείγματα χάριν το υφυπουργείο έχει τρεις διευθύνσεις: αυτόν της ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας ναυτιλιακού κλάδου, τη διεύθυνση ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος και αυτήν του ολοκληρωμένου θαλάσσιου οικοσυστήματος. Οι διευθύνσεις αυτές έχουν πολλούς τομείς οι οποίοι αντιμετωπίζουν χρόνια το πρόβλημα έλλειψης προσωπικού. Συγκεκριμένα, το ανθρώπινο δυναμικό από αυτόν που τους προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας. Τονίζεται επίσης πως το χαρτοφυλάκιο του υφυπουργείου Ναυτιλίας έχει να κάνει με ζητήματα που άπτονται της ναυτιλίας, διεθνών κανόνων της ναυσιπλοΐας, επιθεωρήσεις πλοίων και πολλών άλλων παραγόντων που έχουν να κά-

Πλοίαρχοι απέρριψαν ενδεχόμενο διορισμό τους στο υφυπουργείο, λόγω πολύ χαμηλότερου μισθού που θα λάμβαναν από αυτόν που τους προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας.

χουν στον ιδιωτικό τομέα στην ναυτιλία. Όπως παρατηρήθηκε, πλοίαρχοι απέρριψαν ενδεχόμενο διορισμού τους στο υφυπουργείο, λόγω πολύ χαμηλότερου μισθού που θα λάμβαναν από αυτόν που τους προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας. Τονίζεται επίσης πως το χαρτοφυλάκιο του υφυπουργείου Ναυτιλίας έχει να κάνει με ζητήματα που άπτονται της ναυτιλίας, διεθνών κανόνων της ναυσιπλοΐας, επιθεωρήσεις πλοίων και πολλών άλλων παραγόντων που έχουν να κά-

νουν με διεθνείς συμβάσεις. Οπότε η υποστελέχωση στο συγκεκριμένο δημόσιο οργανισμό θα έχει πιο επιβαρυνόμενο αντίκτυπο απ' ό,τι μία υπηρεσία που έχει να κάνει με το εσωτερικό. Πάντως, προσπάθειες αντιμετώπισης του προβλήματος έγιναν και από τους τρεις υφυπουργούς που υπηρέτησαν μέχρι τώρα. Ωστόσο οι προσπάθειές τους προσέκρουσαν στις αργές και δαιδαλώδεις διαδικασίες που ισχύουν στην Κυπριακή Δημοκρατία για την πρόσληψη των δημοσίων υπαλλήλων, είτε σε πάγωμα θέσεων λόγω πολιτικών αποφάσεων που δεν είχαν να κάνουν με την ναυτιλία. Ακόμη, τα προσόντα που τίθενται για πλήρωση των θέσεων, όπως η εμπειρία εν πλώ, είναι δυσεύρετα και όπως ήδη αναφέρθηκε πολύ πιο κερδοφόρα για αυτούς που επιλέγουν τον ιδιωτικό τομέα.

Αρνητικές επιπτώσεις

Η υποστελέχωση στους δημόσιους οργανισμούς στην Κύπρο αποτελεί

ένα ολόενα και διογκούμενο πρόβλημα με σοβαρές συνέπειες στη λειτουργία τους. Καταρχάς, μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του φόρτου εργασίας για τους υπάλληλους που παραμένουν, καθώς πρέπει να εκτελέσουν, εκτός από τα δικά τους, και τα καθήκοντα που είχαν αναλάβει οι προηγούμενοι συνάδελφοί τους.

Επίσης, η υποστελέχωση μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τον δημόσιο τομέα, καθώς οι πόροι είναι περιορισμένοι και οι υπάλληλοι ενδέχεται να μην έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες ή εμπειρία. Επιπλέον, η υποστελέχωση μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια εξειδίκευσης και γνώσης, καθώς έμπειροι υπάλληλοι εγκαταλείπουν τον οργανισμό. Τέλος, η υποστελέχωση μπορεί να έχει και κοινωνικές επιπτώσεις, όπως την αύξηση της ανεργίας και τη μείωση της ευημερίας των εργαζομένων και των οικογενειών τους.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Ξέπλυμα (το)

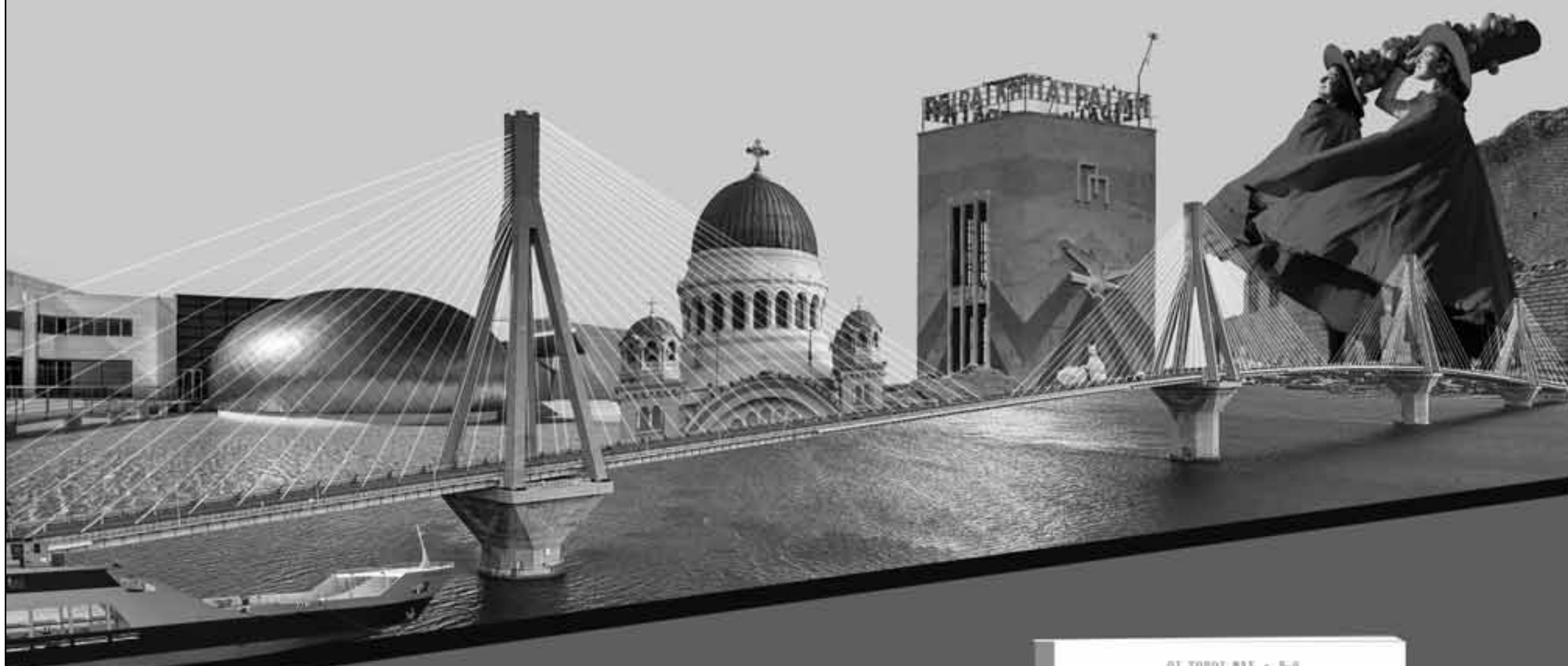
Όπου γυρίσουμε το κεφάλι μας στην Κύπρο ακούμε για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Έταν κοινό μυστικό τι γινόταν στο τραπεζικό σύστημα αρκετά χρόνια πιο πριν όπου επιμυστήκαμε και τις ανάλογες συνέπειες από ξένες Αρχές. Είχε στήσει μια βιομηχανία για να περνούν χρήματα αμφιβόλου προέλευσης από την Κύπρο καθαρίζοντάς τα. Σε αυτό το σύστημα ήταν εμπλεκόμενοι και άλλοι τομείς των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και γενικότερα της παροχής υπηρεσιών, όπου μας πήρε αρκετά χρόνια μέχρι να καταφέρουμε να καθαρίσουμε. Βάλαμε μυαλό όμως από τότε; Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες νέων μορφών ξέπλυσματος βρώμικου χρήματος, όπως για παράδειγμα μέσω μεταφορών μεγάλων ποσών μετρητών από τα αεροδρόμια ή ακόμα και από κινητά ανταλλακτήρια κρυπτονομισμάτων που κυκλοφορούν στους δρόμους σαν να μην τρέχει τίποτα. Ακόμα και οι πιο άδαιες καταλαβαίνουν ότι τελικά το πρόβλημα είναι πολύ μεγαλύτερο στο νησί μας απ' ό,τι νομίζαμε, και πρέπει να λάβουμε αυστηρά μέτρα για να μην καταστραφεί εντελώς το όνομα της χώρας μας και σταματήσουν οι επενδύσεις. Εκτός αυτού, μπορεί να αντιμετωπίσουν όλοι οι Κύπριοι πολίτες και άλλες επιπτώσεις που θα δυσκολέψουν την καθημερινότητα εξαιτίας των παράνομων πρακτικών συγκεκριμένων εγκληματικών στοιχείων. Αυτή τη φορά πρέπει επιτέλους η δικαιοσύνη να λάβει σοβαρά μέτρα και το κράτος να προστατέψει τους νομοταγείς πολίτες του. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ετοιμάζεται μια νέα ενιαία εποπτική Αρχή για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Το ίδιο ακριβώς πρέπει να αποδεχτούμε ότι χρειάζεται να γίνει και στην Κύπρο. Όποιοι έχουν αντίρρηση, είναι δεδομένο ότι το κάνουν έχοντας προταγμένο το οικονομικό συμφέρον και όχι το καλό της χώρας. Ας σταματήσουμε να κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλο μας, για να μπορέσουμε να καθαρίσουμε το όνομα μας για να μην χόσουμε αυτό για το οποίο παλεύουμε τις τελευταίες δεκαετίες. Να είμαστε ένα σοβαρό επιχειρηματικό κέντρο και εισοδος των επιχειρήσεων στην Ευρώπη. Έχουμε τα εφόδια και το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό για να θωρακίσουμε το συμφέρον μας, το οποίο είναι η απαλλαγή οποιασδήποτε σκιάς από το σύστημα υπηρεσιών της Κύπρου.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΟΙ ΤΟΠΟΙ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ
ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΑΣ

ΠΑΤΡΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ
24/3

Το χθες και το σήμερα

Οι άνθρωποι και
οι ιστορίες τους

Η χαρά της ζωής και
το πάθος για δημιουργία

Η ΨΥΧΗ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ
ΣΕ 300 ΣΕΛΙΔΕΣ

Με δυσκολίες η στροφή Ε.Ε. και ΗΠΑ στα ηλεκτρικά Ι.Χ.

Βασική αιτία το υψηλό κόστος όσων παράγονται από δυτικές βιομηχανίες

Η **στροφή** των μεγάλων οικονομιών και ειδικότερα των ΗΠΑ και της Ε.Ε. από τα οχήματα εσωτερικής καύσης στα ηλεκτρικά βρίσκεται στο επίκεντρο της προσπάθειάς τους για μείωση των εκπομπών καυσαερίων με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Τόσο η υπερδύναμη όσο και η Ευρώπη έχουν θέσει φιλόδοξους στόχους για μια σημαντική μεταβολή στην αγορά μέχρι το 2030. Η μεν Ουάσιγκτον έχει θέσει στόχο για το 2030 τα μισά καινούργια αυτοκίνητα που θα πωλούνται τότε να είναι ηλεκτρικά, η δε Ευρώπη ευελπιστεί πως στους δρόμους της θα κυκλοφορούν τότε τουλάχιστον 30 εκατ. ηλεκτρικά οχήματα.

Όπως επισημάνει, όμως, σχετική ανάλυση του θέματος από τους Financial Times, οι στόχοι αυτοί ενθαρρύνουν μεν την καινοτομία και γεννούν θέσεις εργασίας, αλλά δεν φαίνεται να επιτυγχάνουν το βασικό ζητούμενο που είναι η στροφή των καταναλωτών στα ηλεκτρικά. Και η κύρια αιτία που τόσο λίγο αγοράζουν τα ηλεκτρικά δεν είναι άλλη από το υψηλό κόστος όσων έχουν παραχθεί από δυτικές αυτοκινητοβιομηχανίες.

Γι' αυτό, άλλωστε, έχουν κατακλύσει τις ευρωπαϊκές αγορές τα ηλεκτρικά της κινεζικής BYD. Η αυτονόητη απάντησή των κυβερνήσεων στην ακρίβει των ηλεκτρικών ήταν και παραμένει η χορήγηση επιδοτήσεων που τα καθιστά πιο προσιτά. Η Γερμανία προσφέρει, έτσι, φοροαπαλλαγή ύψους 6.750 ευρώ για τα αμιγώς ηλεκτρικά, όπως και για τα υβριδικά, ενώ η Ουάσιγκτον με το γνωστό «πακέτο Μπάιντεν» προσφέρει επίσης φοροαπαλλαγή ύψους 7.500 δολ., αλλά την εξαρτά από όλο και περισσότερους όρους σχετικά

Οι κυβερνήσεις κορηγούν επιδοτήσεις για να τα καταστήσουν πιο προσιτά στους καταναλωτές και η Κομισιόν προσπαθεί να αποτρέψει την επέλαση της κινεζικής BYD.

με την προέλευση των μπαταριών και των εξαρτημάτων των ηλεκτρικών. Το μέτρο είχε μια σχετική επιτυχία καθώς στις ΗΠΑ πουλήθηκαν το περασμένο έτος σχεδόν 1,2 εκατ. ηλεκτρικά οχήματα, δηλαδή το 7,6% των συνολικών πωλήσεων και κατά 5,9% περισσότερα σε σύγκριση με το 2022. Στην Ε.Ε. επίσης αυξήθηκαν οι πωλήσεις ηλεκτρικών υπερβαίνοντας τα 2 εκατ. και καταγράφοντας αισθητή αύξηση από το 1,6 εκατ. ηλεκτρικά που πουλήθηκαν το 2022.

Όπως επισημάνουν όμως οι FT, οι κανόνες που διέπουν το δικαίωμα στην επιδότηση είναι συχνά τόσο περίπλοκοι ώστε να αποκλείονται τελικά πολλοί αγοραστές. Πέρσι τον Απρίλιο, άλλωστε, το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε πως δεν δικαιούνται πλέον επιδοτήσεις ορισμένες μαρκες ηλεκτρικών που συναρμολογούνται εντός ΗΠΑ και συγκεκριμένα οι Audi, BMW, Hyundai, Nissan, Rivian, Volkswagen και Volvo. Ο λόγος είναι ότι η επιδότηση εγκρίνεται εάν τουλάχιστον το 40% των μετalloν των μπαταριών προέρχεται ή επεξεργάστηκε εντός ΗΠΑ ή σε χώρες που έχουν συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με τις ΗΠΑ, όπως, για παράδειγμα, το Μεξικό ή ο Καναδάς. Εναλλακτικώς,

Το μέτρο των επιδοτήσεων είχε μια σχετική επιτυχία καθώς στις ΗΠΑ πουλήθηκαν το περασμένο έτος σχεδόν 1,2 εκατ. ηλεκτρικά οχήματα, δηλαδή το 7,6% των συνολικών πωλήσεων και κατά 5,9% περισσότερα σε σύγκριση με το 2022. Στην Ε.Ε. επίσης αυξήθηκαν οι πωλήσεις ηλεκτρικών, υπερβαίνοντας τα 2 εκατ. και καταγράφοντας αισθητή αύξηση σε σχέση με το 2022, που πουλήθηκαν 1,6 εκατ.

εάν τα μέταλλα προέρχονται από ανακiclωση υλικών εντός της ευρύτερης Βόρειας Αμερικής. Επιπλέον, από τον Δεκέμβριο έχουν αποκλειστεί πλήρως από τις επιδοτήσεις όσα ηλεκτρικά αμερικανικής παραγωγής περιέχουν κινεζικά εξαρτήματα. Και δεδομένου ότι έχουν ήδη αρχίσει να επελαύνουν τα φθηνά κινεζικά ηλεκτρικά, πολλές κυβερνήσεις έχουν επιχειρήσει να θορακίσουν τις χώρες που εγκαθιστούν ερευνητές στις επιδοτήσεις σε αυτά. Η Ουάσιγκτον έχει επιβάλει στα εισαγόμενα αυτοκίνητα δασμούς ύψους 27,5%, ενώ η Βρετανία και η Ε.Ε. επιβάλλουν 10%.

Στο μεταξύ, η πιο χαλαρή εμπορική πολιτική της Ε.Ε. έχει δώσει στις ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες τη δυ-

νατότητα να παράγουν ηλεκτρικά οχήματα εντός Κίνας και έτσι να τα εξαγωγή στην Ευρώπη σε σαφώς ανταγωνιστικές τιμές. Η αυτοκινητοβιομηχανία MG Motor, για παράδειγμα, έχει την έδρα της και τα κεντρικά γραφεία της στη Βρετανία, ενώ ανήκει στην κινεζική SAIC και τα μοντέλα της MG 5 και MG ZS παράγονται στην Κίνα και εξαγονται στην Ευρώπη. Τον Σεπτέμβριο, πάντως, η Κομισιόν ανακοίνωσε ότι εγκαινιάζει έρευνες στις επιδοτήσεις του Πεκίνου στα κινεζικά ηλεκτρικά που ενδεχομένως «στρεβλώνουν» την εναεία αγορά της Ε.Ε. Εξέφρασε, μάλιστα, την πρόθεση να εξεταστεί πιθανή αύξηση των δασμών προκειμένου να αποτρέψει μια πλημμύρα από φθηνά κινεζικά μοντέλα που θα απέβαινε εις βάρος των

εγχώριων αυτοκινητοβιομηχανιών. Η παρέμβαση της είναι αυτονόητη αν δε κανείς την άπιστευτη επιτυχία της κινεζικής BYD, η οποία στο τέλος του περασμένου έτους εκτόπισε πλήρως από την κορυφή την καινοτομία Tesla καθώς πούλησε τα περισσότερα πλήρως ηλεκτρικά οχήματα στη διάρκεια του 2023. Η βρετανική εφημερίδα επισημάνει, όμως, εύστοχα ότι οι υψηλοί δασμοί ενδέχεται να προσφέρουν προστασία στις ευρωπαϊκές βιομηχανίες έναντι των κινεζικών εισαγωγών, αλλά παράλληλα θα επιβραδύνουν τη στροφή στην ηλεκτρική. Οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες δεν θα μπορούσαν να παράγουν τα δεκάδες εκατ. ηλεκτρικά που απαιτούνται για να επιτευχθεί ο στόχος

της Ε.Ε. για το 2030. Παράλληλα θα πρέπει να βρουν λύσεις προκειμένου να αντιμετωπίσουν την πρωτοκαθεδρία της Κίνας στην παραγωγή μπαταριών για ηλεκτρικά, όπως και τη δεσπόζουσα θέση που κατέχει στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες για τα στρατηγικά σημασία μέταλλα των μπαταριών, όπως το λίθιο και το κοβάλτιο. Και σαν να μην έφθαναν αυτά τα εμπόδια, στο εσωτερικό της Ε.Ε. επικρατεί δικογονμία καθώς Γαλλία και Γερμανία διαφωνούν στο θέμα των δασμών, με τη Γαλλία να υποστηρίζει μια προστατευτική πολιτική με αυστηρούς περιορισμούς στις εισαγωγές από την Κίνα, και τη Γερμανία να εκφράζει ιφθίμους για τα μέτρα αντεκδίκησης από το Πεκίνο που θα έπλητταν τις γερμανικές εξαγωγές.

Ρεκόρ τριακονταετίας στις αυξήσεις μισθών από ιαπωνικές επιχειρήσεις

Αντανακλούν τις πληθωριστικές πιέσεις στη χώρα, που τείνουν να ενισχυθούν

Ο **κολλοσός** της ιαπωνικής αυτοκινητοβιομηχανίας Toyota θα δώσει στο προσωπικό του τις μεγαλύτερες αυξήσεις μισθών που έχει συμφωνήσει τα τελευταία 25 χρόνια, ενώ την ίδια απόφαση έλαβαν η αυτοκινητοβιομηχανία Honda και η ιαπωνική χαλυβουργία Nippon Steel αλλά και πολλές άλλες σχεδόν ταυτόχρονα. Οι οικονομολόγοι εκτιμούν πως οι μεγάλες επιχειρήσεις της Ιαπωνίας δίνουν τώρα στο προσωπικό τους αυξήσεις κατά μέσον όρο 4% μετά το 3,6% που προηγήθηκε το περασμένο έτος. Θα είναι οι μεγαλύτερες που έχουν δοθεί στη χώρα από το 1992. Οι συντονισμένες αυξήσεις αντανακλούν τις πληθωριστικές πιέσεις που τείνουν να αυξηθούν στην Ιαπωνία έπειτα από πάρα πολύ καιρό και προλαβαίνουν το έδαφος για να αυξηθεί η κεντρική τράπεζα τα επιτόκια για πρώτη φορά μετά το 2007. Τα εργατικά συνδικάτα της χώρας του Ανατέλλοντος Ηλίου παρακινήθηκαν από την εκτόξευση που έχει

Toyota, Honda και Nippon Steel συμφώνησαν στις μεγαλύτερες αυξήσεις αποδοχών των εργαζομένων τους εδώ και πάνω από δύο δεκαετίες.

σημειώσει τα τελευταία δύο χρόνια το κόστος διαβίωσης και από τις διαρκώς επιδεινούμενες ελλείψεις προσωπικού και προέβλεπαν αποφασιστικά τα αιτήματά τους ύστερα από τρεις και πλέον δεκαετίες απόλυτης στασιμότητας στις αποδοχές τους. Η μεν Toyota ενέκρινε αυξήσεις ύψους 28.440 γιεν, ποσό αντίστοιχο των 193 δολαρίων, στον μηνιαίο μισθό και είναι η μεγαλύτερη αύξηση που έχει δώσει από το 1999. Τη μεγαλύτερη αύξηση έδωσε, πάντως, η Nippon Steel και συγκεκριμένα 11,8% στον βασικό μισθό, υπερβαίνοντας

έτσι τα αιτήματά του συνδικάτου των εργαζομένων της και καταγράφοντας τη μεγαλύτερη αύξηση που έχει δώσει από το 1979. Σε ό,τι αφορά τη Honda έχει από τον περασμένο μήνα συμφωνήσει να αυξήσει τον ετήσιο μισθό των υπαλλήλων της κατά 5,6% που είναι και η μεγαλύτερη αύξηση από το 1989. Επίσης, η NEC συμφώνησε να αυξήσει τον βασικό της μισθό κατά 4,3% που είναι η μεγαλύτερη αύξηση από το 1998, όπως και η γκαϊνιάστικη το υφιστάμενο σύστημα διαπραγματεύσεων ανάμεσα σε εργοδότες και προσωπικό. Και τέλος η Mitsubishi Heavy Industries συμφώνησε να αυξήσει τον βασικό μισθό κατά 8,3%. Οι διαπραγματεύσεις έχουν προσηλκύσει το ενδιαφέρον των επενδυτών καθώς οι αυξήσεις των μισθών αποτελούν προϋπόθεση για να στραφεί η Τράπεζα της Ιαπωνίας σε πιο περιοριστική νομισματική πολιτική και να ανακαλέσει σταδιακά την άκρως αναπτυξιακή πολιτική της. Το

θέμα απασχολεί την Τράπεζα της Ιαπωνίας εδώ και περισσότερο από ένα χρόνο και όλα δείχνουν πως τον επόμενο μήνα θα αποφασίσει ενδεχομένως να δώσει τέλος στην πολιτική των αρνητικών επιτοκίων. Η Ιαπωνία είναι η τελευταία χώρα που διατηρεί έως τώρα τα επιτόκια της σε αρνητικά επίπεδα αλλά τα τελευταία δύο χρόνια έχουν εκτιναχθεί οι τιμές καταναλωτή όπως και στον υπόλοιπο κόσμο εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία και της ενεργειακής κρίσης. Ως εκ τούτου ήδη από πέρσι οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα σε εργοδότες και εργαζομένους κατέληξαν σε σημαντικές αυξήσεις μισθών. Τα εργατικά συνδικάτα δεν έχουν, πάντως, κατορθώσει μέχρι τώρα να επιτύχουν αυξήσεις μισθών που να αναπληρώνουν πλήρως τη μείωση του πραγματικού εισοδήματος λόγω του πληθωρισμού. Δεν έχουν, άλλωστε, δοθεί αντίστοιχες αυξήσεις μισθών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν το 70% του εργατικού δυναμικού της Ιαπωνίας.

Η Toyota ενέκρινε αυξήσεις ύψους 28.440 γιεν, ποσό αντίστοιχο των 193 δολαρίων, στον μηνιαίο μισθό και είναι η μεγαλύτερη αύξηση που έχει δώσει από το 1999.

Το χειρότερο πιθανό σενάριο για την αμερικανική οικονομία θα ήταν ο στασιμοληθωρισμός, υποστηρίζει ο Τζέιμι Ντάιμον.

Παραμένει ο κίνδυνος της ύφεσης στις ΗΠΑ

Η **πιθανότητα** μιας αμερικανικής ύφεσης δεν μπορεί να αποκλειστεί εντελώς, δήλωσε ο CEO της JP Morgan, Τζέιμι Ντάιμον. Αλλά την ίδια στιγμή εκτίμησε ότι η Federal Reserve θα πρέπει να περιμένει πριν μειώσει τα επιτόκια. «Ο κόσμος υπολογίζει τις πιθανότητες της ομαλής προσγειώσεως γύρω στο 70%-80%», είπε μιλώντας στο συνέδριο Australian Financial Review Business Summit, σύμφωνα με το Bloomberg. «Εγώ πιστεύω ότι οι πιθανότητες μιας ομαλής προσγειώσεως για τα επόμενα 1-2 χρόνια είναι οι μισές από αυτό. Το χειρότερο πιθανό σενάριο θα ήταν ο στασιμοληθωρισμός». Όπως σημείωσε ο Ντάιμον, οι οικονομικοί δείκτες εμφανίζουν μια

Ο CEO της JP Morgan Τζέιμι Ντάιμον εκτίμησε ότι η Federal Reserve θα πρέπει να περιμένει πριν μειώσει τα επιτόκια.

στρέβλωση εξαιτίας της πανδημίας, με αποτέλεσμα ο ίδιος να μην τους παίρνει τοις μετρητοίς. Γι' αυτό και η Fed θα πρέπει να περιμένει να έχει περισσότερο σαφή εικόνα πριν αποφασίσει τη μείωση των επιτοκίων. «Μπορούν πάντα να τα μειώσουν γρήγορα και δραματικά. Η α-

ξιοπιστία τους είναι αυτή που κάπως διακυβεύεται εδώ», είπε. «Η ανεργία στις ΗΠΑ είναι πολύ χαμηλή αυτή τη στιγμή, οι μισθοί εξακολουθούν να αυξάνονται». Έτσι, ενώ ο Ντάιμον παραδέχθηκε ότι η αμερικανική οικονομία είναι αρκετά ισχυρή αυτή τη στιγμή, ο κίνδυνος της ύφεσης παραμένει. Πρόκειται για ένα λιγότερο αισιόδοξο μήνυμα από τον κορυφαίο τραπεζίτη, ο οποίος εμφανιζόταν πρόσφατα αρκετά θετικός για τις προοπτικές των διεθνών αγορών. Και αυτό αφότου το 2022 είχε προειδοποιήσει ότι ένας «τυφώνας» θα έπληττε την αμερικανική οικονομία. Μιλώντας για τις προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ, ο Ντάιμον παραδέχθηκε ότι είναι δύσκολο

να προβλέψει τον νικητή ανάμεσα στον Τζο Μπάιντεν και τον Ντόναλντ Τραμπ. «Έχουμε δύο άνδρες: είναι και οι δύο κάπως μεγάλοι, κανείς τους δεν πρέπει να αρρωστήσει. Είναι αγχωτικό. Θα είναι ένα τσίρκο», είπε για τις εκλογές. Μάλιστα περιέγραψε τον Τραμπ σαν μια «εκπληκτική πολιτική προσωπικότητα», αλλά προσέθεσε ότι είναι απόρροιας. «Ελπίζω ο Τραμπ να είναι πολύ πιο προσεκτικός, λογικός, σταθερός όταν μιλάει για την εξωτερική πολιτική και το πως θέλει να τη χειριστεί», σημείωσε. Υπενθυμίζεται ότι ο τραπεζίτης είχε εκφράσει τη στήριξή του στη Νίκη Χέιλι, η οποία εγκατέλειψε την κούρσα για το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Χάσμα εκτιμήσεων για τη ζήτηση πετρελαίου

Των ΑΛΕΞ ΛΟΛΕΡ, ΝΕΡΙΤΖΟΥΣ ΑΝΤΟΜΑΪΤΣ και ΣΟΥΑΤΙ ΒΕΡΜΑ / REUTERS

Μεγάλη απόκλιση απόψεων παρατηρείται ανάμεσα στον συνασπισμό πετρελαιοπαραγωγών χωρών του ΟΠΕΚ και της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (ΔΥΕ), η οποία είναι πρωτόγνωρη τα τελευταία τουλάχιστον 16 χρόνια, όπως καταγράφει το Reuters σε έρευνά του. Πρόκειται για τους δύο πιο προεκτικούς φορείς όσον αφορά την πρόβλεψη για την πορεία της ζήτησης πετρελαίου. Το εν λόγω χάσμα σημαίνει ότι αποστέλλουν έκαστος εξ αυτών διαφορετικά μηνύματα στους πετρελαιομεσίτες και τους επενδυτές αναφορικά με τη δύναμη της αγοράς αργού το τρέχον έτος, αλλά και μακροπρόθεσμα για την ταχύτητα

Πού οφείλεται η μεγάλη απόκλιση προβλέψεων μεταξύ ΟΠΕΚ και Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας.

της παγκόσμιας μετάβασης σε καθαρότερα καύσιμα.

Τον Φεβρουάριο η ΔΥΕ προέβλεψε ότι η φρενιτή ζήτηση θα αυξηθεί κατά 1,22 εκατ. βαρέλια την ημέρα (bpd), ενώ στην έκθεσή του τον ίδιο μήνα ο ΟΠΕΚ ανέφερε 2,25 εκατ. bpd. Η διαφορά είναι περίπου 1% της παγκόσμιας ζήτησης. «Η ΔΥΕ διατηρεί μια πολύ ισχυρή αντίληψη ότι η ενεργειακή μετάβαση θα προχωρήσει με πολύ ταχύτερο ρυθμό», δήλωσε ο Νιλ Ατκινσον, πρώην επικεφαλής του τμήματος αγορών πετρελαίου του οργανισμού. «Αμφότεροι οι φορείς έχουν περιχαρακωθεί στη δική τους τοποθέτηση, γι' αυτό παρατηρούμε και το τεράστιο χάσμα».

Για να καθοριστεί τη διαφορά στο πλαίσιο, το Reuters ανέλυσε τις αλλαγές του κάθε οργανισμού στις εκτιμήσεις του περί ζήτησης από το 2008 έως το 2023 και τους πρώτους

δύο μήνες του 2024. Η περίοδος επιλέχθηκε για να δώσει μια αρκετά μεγάλη χρονική σειρά για την εξαγωγή συμπερασμάτων και επειδή περιελάμβανε ακραία αστάθεια στη ζήτηση πετρελαίου, ξεκινώντας από την οικονομική κρίση του 2008 και τελειώνοντας με την πανδημία του 2020 και την επακόλουθη ανάκαμψη της ζήτησης. Η παρακολούθηση των επί 16 χρόνια μηνιαίων εκθέσεων της ΔΥΕ και του ΟΠΕΚ διαπίστωσε ότι το χάσμα των 1,03 εκατ. βαρελίων ημερησίως τον Φεβρουάριο ήταν το μεγαλύτερο σε όρους ανά βαρέλι εκείνη την περίοδο. Ερωτηθείσα η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας για την απόκλιση των προβλέψεων μεταξύ των δύο φορέων σχετικά με το 2024 και αν θεωρεί τις δικές της ακριβέστερες από τις αντίστοιχες του ΟΠΕΚ, απάντησε ότι η φρενιτή επιβράδυνση της ζήτησης ισοδυναμεί με επιστροφή στις τάσεις πριν από την πανδημία. «Αναμένουμε ότι αυτό θα συνεχιστεί φέτος, με τους δείκτες κινητικότητας να υποδηλώνουν ότι η από αέρος μεταφορά, καθώς και η οδική σταθεροποιούνται», δήλωσε η ΔΥΕ. Από τη δική του πλευρά ο ΟΠΕΚ είπε ότι η πρόβλεψή του για αύξηση ζήτησης 2,5 εκατ. bpd το 2023 ήταν μόνο ελαφρώς χαμηλότερη από τον αρχικό υπολογισμό τον Ιούλιο του 2022.

Ο ΟΠΕΚ και η ΔΥΕ διαφωνούν επίσης μεσοπρόθεσμα. Η δεύτερη αναμένει ότι η ζήτηση πετρελαίου θα κορυφωθεί έως το 2030 λόγω στρωφής σε καθαρότερα καύσιμα, αλλά ο ΟΠΕΚ απορρίπτει αυτή την άποψη. «Έχουν μετακινηθεί από τον ρόλο εκείνων που προβλέπουν τις τάσεις της αγοράς και την αξιολόγηση, στον ρόλο των ασκούντων πολιτική συντηγία», δήλωσε πέρυσι τον Σεπτέμβριο ο Σαουδάραβας υπουργός Ενέργειας πρίγκιπας Αμπντούλαζίζ μπιν Σαλμάν. Τα μέλη της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας είναι ως επί το πλείστον μεγάλοι καταναλωτές ενέργειας. Σε πολλά από τα αντίστοιχα κράτη οι κυβερνήσεις επιταχύνουν την ανάπτυξη των ΑΠΕ για να κατευθυνθούν σε μια οικονομία χαμηλών ρύπων. Εξ ου και αναζητούν τον ενεργειακό τους θεματοφύλακα για να τους δείξει πώς να φτάσουν εκεί, όπως λένε οι αναλυτές. Αντίθετα, τα μέλη του ΟΠΕΚ, εφόσον εξαρτώνται από τα έσοδα των ορυκτών καυσίμων, αντιμετωπίζουν δυναμικά καταστροφικές οικονομικές συνέπειες.

Σε νέες εκδόσεις ευρωπαϊκών ομολόγων προχωράει η Ε.Ε.

Η συνολική αξία των τίτλων θα ξεπεράσει για πρώτη φορά το 1 τρισ. ευρώ

Οι ασφαλέστεροι ευρωπαϊκοί τίτλοι, τα ευρωομόλογα που εξέδωσε για πρώτη φορά η Ε.Ε. στη διάρκεια της πανδημίας για να την αντιμετωπίσει, θα αυξηθούν σύντομα. Θα υπερβούν το 1 τρισ. ευρώ για πρώτη φορά στην ιστορία τους, προλαίονοντας το έδαφος για τη σύφιξη των δημοσιονομικών δεσμών ανάμεσα στις χώρες-μέλη. Η Ε.Ε. ανακοίνωσε πως εντός των ημερών θα εκδώσει νέους τίτλους που θα προστεθούν στα υφιστάμενα ευρωομόλογα συνολικής αξίας 995 δισ. ευρώ. Πρόκειται για τους τίτλους που έχουν εκδώσει οι τέσσερις υπερεθνικές Αρχές της Ευρώπης - η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας, το Ταμείο Ευρωπαϊκής Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και η Ε.Ε.

Για τους επενδυτές, οι τίτλοι αυτοί αποτελούν μια ελκυστική εναλλακτική έναντι των ομολόγων του γερμανικού δημοσίου, που θεωρούνται το ασφαλέστερο καταφύγιο μεταξύ ευρωπαϊκών τίτλων. Και ο λόγος που τους προτιμούν οι επενδυτές είναι ότι προσφέρουν ελαφρώς μεγαλύτερες αποδόσεις, ενώ παρουσιάζουν το ίδιο χαμηλό επίπεδο ρίσκου. Εκτιμάται πως δεν θα αργήσει πολύ η μέρα που θα προσφέρουν εναλλακτική

Για τους επενδυτές, οι ευρωπαϊκοί τίτλοι αποτελούν μια ελκυστική εναλλακτική έναντι των ομολόγων του γερμανικού δημοσίου.

και έναντι των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου. Όπως επισημαίνονται αναλυτές της αγοράς, έχουμε ακόμη αρκετό δρόμο να διανύσουμε μέχρις ότου τα ευρωομόλογα ανταγωνιστούν πραγματικά τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου.

Για τις κυβερνήσεις των χωρών της Ε.Ε. τα ευρωομόλογα αποτελούν έναν ελκυστικό μηχανισμό, που τους επιτρέπει να αυξάνουν τις δαπάνες χωρίς να επωμιούνται περαιτέρω χρέος. Και πράγματι, εντείνεται τελευταία η φημολογία πως τα ευρωομόλογα θα ενταχθούν στους μεγάλους δείκτες, με αποτέλεσμα να γίνουν ακόμη πιο ελκυστικά και τελικά να προσελκύσουν περισσότερους επενδυτές. Η Ευρώπη προσπαθεί εδώ και χρόνια να προσελκύσει το ενδιαφέρον μεγάλων θεσμικών επενδυτών, όπως τα κρατικά επενδυτικά ταμεία με τα λιγνιτώδη κεφάλαιά τους, όπως και τις κε-

Στη διάρκεια των τελευταίων 10 χρόνων ο όγκος των ευρωπαϊκών τίτλων έχει σχεδόν διπλασιαστεί. Οι περισσότεροι προέρχονται από τις εκδόσεις κοινού χρέους που αποφάσισε η Ε.Ε. εν μέσω της πανδημίας. Ολα δείχνουν πως η ιδέα για νέες αντίστοιχες εκδόσεις κερδίζει έδαφος, καθώς οι πολιτικοί της Ε.Ε. αναζητούν τρόπους για να χρηματοδοτήσουν το σχέδιο της κοινής άμυνας της Ένωσης.

ντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο που αναζητούν ασφαλή καταφύγια για τις αποταμιεύσεις τους. Έχει, ωστόσο, δυσκολευτεί, καθώς δεν διαθέτει αγορά με επαρκή ρευστότητα και αρκετά μεγάλη ώστε να ανταγωνιστεί εκείνη των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου, που αυτή τη στιγμή ανέρχεται σε 27 τρισ. δολ. «Όσο περισσότερα εκδίδονται, τόσο αυξάνεται η ρευστότητα και φημολογείται ότι κάποιοι από τους τίτλους αυτούς θα ενταχθούν στους μεγάλους χρηματιστηριακούς δείκτες στο εγγύς μέλλον», τονίζει ο Ντέιβ Τσάπελ, στέλεχος της επενδυτικής Columbia Threadneedle, η οποία διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία ύψους 637 δισ. δολ. Στη διάρκεια των τελευταίων 10 χρόνων, πάντως, ο όγκος τους έχει σχεδόν διπλασιαστεί. Τα περισσότερα προέρχονται από τις εκδόσεις κοινού χρέους που αποφάσισε η Ε.Ε. εν μέσω της πανδημίας και προ-

χωρήσε επανειλημμένως σε πωλήσεις τέτοιων τίτλων μέσα στα τελευταία τέσσερα χρόνια για να χρηματοδοτήσει μέτρα για την ανάκαμψή της. Προς το παρόν το μέτρο αυτό θεωρείται προσωρινό, αλλά όλα δείχνουν πως η ιδέα για νέες αντίστοιχες εκδόσεις κερδίζει έδαφος, καθώς οι πολιτικοί της Ε.Ε. αναζητούν τρόπους για να χρηματοδοτήσουν το σχέδιο της κοινής άμυνας της Ε.Ε.

Τον περασμένο μήνα ο επίτροπος Οικονομίας, Πάολο Τζεντιλόνι, χαρακτήρισε τις εκδόσεις κοινού χρέους της Ε.Ε. «συνετό τρόπο» αντιμετώπισης των κρίσεων. Από την πλευρά τους οι επενδυτές έχουν καταστήσει σαφές ότι έχουν μεγάλο ενδιαφέρον για τίτλους της Ε.Ε., που χωρίς να επιβαρύνουν μεμονωμένα κράτη-μέλη με νέο χρέος θα χρησιμοποιηθούν για να χρηματοδοτηθεί η οχύρωση της Γηραιάς Ηπείρου από τυχόν νέες επιθέσεις της Ρωσίας.

Μέχρι στιγμής, πάντως, η δεξαμενή των ευρωομολόγων παραμένει πολύ μικρή σε σύγκριση με εκείνη των τίτλων του αμερικανικού δημοσίου ή ακόμη και σε σύγκριση με την αγορά ομολόγων του γερμανικού δημοσίου. Αυτό σημαίνει ότι η Ε.Ε. μπορεί μεν να μειώσει το άνοιγμα του χάσματος αλλά σίγουρα θα αργήσει πολύ να απελευθερώσει την ηγεμονία του αμερικανικού χρέους, που αποτελεί ασφαλέστερο καταφύγιο σε περιόδους οικονομικής αβεβαιότητας.

Σχολιάζοντας, πάντως, την αύξηση του όγκου των ευρωομολόγων, ο Καλίν Ανέβ Γιάνσεν, γενικός οικονομικός διευθυντής και μέλος του Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, τόνισε πως «έχουμε πλέον δημιουργήσει μια αρκετά βαθιά δεξαμενή ευρωπαϊκών τίτλων, ενός είδους που σχεδόν δεν υπήρχε πριν από 15 χρόνια».

BLOOMBERG

Σε αναζήτηση εργατικού δυναμικού η Γερμανία

Σε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσει το χρόνο και διαρκώς επιδεινούμενο πρόβλημα της έλλειψης εργατικών χεριών, η Γερμανία στρέφεται στις Φιλιππίνες, χώρα μεταναστών με καταπληκτικό εργατικό δυναμικό. Σχεδιάζει να διευκολύνει την είσοδο περισσότερων εργατικών χεριών από τις Φιλιππίνες και σύμφωνα με σχε-

Οι Φιλιππίνες αποτελούν ήδη σημαντική πηγή εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού για τη Γερμανία.

τικό ρεπορτάζ της Deutsche Welle, το θέμα συζητήθηκε μέσα στην εβδομάδα ο Γερμανός καγκελάριος Ολαφ Σολτς με τον πρόεδρο των Φιλιππίνων, Φερντινάντ Μάρκος, στο πλαίσιο της επίσκεψής του στη χώρα.

«Οι Φιλιππίνες διαθέτουν έναν θησαυρό από καλά εκπαιδευμένους εργαζομένους», επισήμανε ο κ. Σολτς

και πρόσθεσε πως «αυτό έχει σημασία για τον τομέα της υγείας στη Γερμανία». Τόνισε μάλιστα πως οι δύο χώρες σχεδιάζουν να επισημοποιήσουν σχετική συμφωνία τους. Οι Φιλιππίνες αποτελούν ήδη σημαντική πηγή εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού για τη Γερμανία, ενώ τα εμβάσματα των Φιλιππινέζων που εργάζονται στο εξωτερικό και ειδικότερα στη Γερμανία αποτελούν μείζονα πηγή εισοδήματος για τις Φιλιππίνες. Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία της κεντρικής τράπεζας των Φιλιππίνων, το περασμένο έτος τα εμβάσματα των Φιλιππινέζων μόνον από τη Γερμανία έφτασαν στα 573.000 ευρώ. Αυτά τη στιγμή εργάζονται στη Γερμανία περίπου 6.000 νοσηλεύτριες και νοσηλεύτριες από τις Φιλιππίνες και οι 2.000 εξ αυτών έχουν μεταναστεύσει στο πλαίσιο ειδικού προγράμματος που συμφωνήθηκε ανάμεσα στις κυβερνήσεις των δύο χωρών. Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει σε ορισμένες περιπτώσεις την επαγγελματική προετοιμασία των Φιλιππινέζων και την προσαρμογή τους στα νοσοκομεία και τις εγκαταστάσεις φροντίδας υγείας της Γερμανίας. Το έλλειμμα εργατικών χεριών αναμένεται να επιδεινωθεί σαφώς στη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας δεδομένης της γήρανσης του πληθυσμού της Γερμανίας και της συνεπακόλουθης αύξησης των αναγκών για ιατρική φροντίδα. Αυτό επισημαίνει μιλώντας στην Deutsche Welle ο Βίντο Γκάις Τένε, οικονομολόγος του Γερμανικού Οικονομικού Ινστιτούτου. Η Γερμανία έχει στραφεί και σε άλλες χώρες για να καλύψει τα κενά της σε εργατικό δυναμικό αλλά οι μετανάστες από τις Φιλιππίνες καλύπτουν κατά κύριο λόγο κενά στον κρίσιμο τομέα της φροντίδας υγείας.

DEUTSCHE WELLE

Φουντώνει ξανά η συζήτηση για ένα «φόρο δισεκατομμυριούχων» στις ΗΠΑ

Η συζήτηση γύρω από τη φορολόγηση των πλουσιότερων ανθρώπων του πλανήτη φουντώνει και πάλι, αφότου ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν δήλωσε ότι θα επιβάλει έναν νέο «φόρο δισεκατομμυριούχων» εάν επανεκλεγεί τον Νοέμβριο. Αναλύοντας τις δημοσιονομικές του προτάσεις, ο Μπάιντεν επανέλαβε τα σχέδιά του για την επιβολή φόρου 25% στους Αμερικανούς που έχουν πλούτο άνω των 100 εκατ. δολαρίων. «Κανένας δισεκατομμυριούχος δεν θα πρέπει να πληρώνει χαμηλότερο φόρο από έναν δάσκαλο, έναν εργαζόμενο της καθαριότητας, έναν νοσοκόμο», είπε, σύμφωνα με το CNBC.

Τα σχέδια του Μπάιντεν φέρνουν ξανά στην επιφάνεια μία συζήτηση που

Αφορμή η πρόταση Μπάιντεν για τις ΗΠΑ - Ποιες χώρες τον εφαρμόζουν ήδη, γιατί η φορολόγηση του πλούτου δικάζει τους ειδικούς.

συνεχίζεται εδώ και δεκαετίες, την ώρα που κυβερνήσεις από όλο τον κόσμο αναζητούν τρόπους να κλείσουν τις «τρύπες» στα δημόσια οικονομικά τους και να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές ανισότητες. Τον περασμένο μήνα, οι υπουργοί Οικονομικών του G20 δήλωσαν στη Βραζιλία ότι εξετάζουν σχέδια για έναν ελάχιστο παγκόσμιο φόρο στους 3.000 δισεκατομμυριούχους του πλανήτη, για να διασφαλιστούν ότι αυτό το 0,1% του παγκόσμιου πληθυσμού, που ωστόσο εμφανίζει πολύ μεγάλη κινητικότητα, πληρώνει το μερίδιο που του αναλογεί στην κοινωνία. Μάλιστα κάποιοι από τους πιο πλού-

Ο Τζο Μπάιντεν δήλωσε ότι σχεδιάζει επιβολή φόρου 25% στους Αμερικανούς με πλούτο άνω των 100 εκατ. δολαρίων εάν επανεκλεγεί τον Νοέμβριο.

τους του κόσμου στηρίζουν αυτές τις ιδέες. Στις αρχές του 2024, μια ομάδα που ονομάζεται «Πατριώτες Εκατομμυριούχοι», υπέγραψε μια ανοικτή επιστολή προς τους διεθνείς ηγέτες, ζητώντας υψηλότερους φόρους για όσους έχουν μεγάλη περιουσία. Ανάμεσα στα μέλη της ομάδας είναι η κληρονόμος της Disney, Αμπγκέιλ Ντίσνεϊ, και ο star «Succession», Μπράιαν Κοξ. Όμως, οι ειδικοί εμφανίζουν διχασμένο ως προς την αποτελεσματικότητά τους αλλά και προς τους πλουσίους. Ο λεγόμενος «wealth tax» επιβάλλεται πάνω στα περιουσιακά στοιχεία ενός εύπορου προ-ώπου ή νοικοκυριού, όπως για παρά-

δειγμα στα μετρητά, τα ακίνητα, τα αυτοκίνητα, τα κοσμήματα και άλλα πολυτίμητα είδη.

Σε αντίθεση με τον φόρο εισοδήματος και τον φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, ο φόρος του πλούτου στοχεύει στην περιουσία ενός προσώπου συνολικά. Αυτού του είδους οι φόροι ήταν συντησμένοι παλαιότερα στην Ευρώπη, αλλά η επιβολή τους ατόνησε με την έλευση του 21ου αιώνα, εν μέσω αμφιβολιών για την αποτελεσματικότητά τους αλλά και μιας γενικότερης τάσης μείωσης των φορολογικών συντελεστών για τα υψηλότερα εισοδήματα. Σύμφωνα με το CNBC, ανάμεσα στις λιγιστές χώρες

που εφαρμόζουν σήμερα έναν φόρο πλούτου είναι η Ελβετία, η Νορβηγία και η Ισπανία.

Πάντως η σκέψη αυτή πέφτει στο τραπέζι σε περισσότερες χώρες, με την Κολομβία να υιοθετεί έναν wealth tax το 2022 και τη Σκωτία να εξετάζει άλλους προτάσεις. Σε κάθε περίπτωση, οι ειδικοί προειδοποιούν ότι ακόμη και οι πιο καλά σχεδιασμένοι φόροι πλούτου είναι δύσκολο να επιβληθούν στην πράξη, εν μέσω ερωτησίων γύρω από το ποια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να φορολογηθούν και ποιος είναι υπεύθυνος για την εκμίσωση στην αξία τους.

Οι επικριτές τέτοιων πρωτοβουλιών επισημαίνουν ότι οι πλούσιοι είναι πολύ κινητικοί και δεν διστάζουν να μετακομίσουν σε κάποιο φορολογικό παράδεισο, εάν μπουν στο στόχαστρο της εφορίας. Όταν το 2022 η Νορβηγία αύξησε τον φόρο πλούτου για τους κατοίκους της με περιουσία άνω των 20 εκατ. κορωνών (1,8 εκατ. δολαρίων), πολλοί βρήκαν καταφύγιο στην Ελβετία.

Κάποιοι ερευνητές επισημαίνουν ότι τα χρήματα που φέρνει στα κρατικά ταμεία ένας τέτοιος φόρος είναι περιορισμένα, όμως το κόστος αυτής της πολιτικής μπορεί να είναι σημαντικό, χωρίς να επιτυγχάνεται κάποια ουσιαστική αναδιανομή πλούτου. Σε κάθε περίπτωση, οι οικονομικές ανισότητες έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, με το πλουσιότερο 1% του πληθυσμού να κερδίζει τα δύο τρίτα του νέου πλούτου που δημιουργήθηκε από το 2020, σύμφωνα με την Oxfam. Το φτωχότερο 50% του παγκόσμιου πληθυσμού κατέχει τώρα μόλις το 2% του συνολικού πλούτου. Με βάση την πρόταση του Μπάιντεν, ένας φόρος 25% σε όσους έχουν πέντε από 100 εκατ. δολάρια θα έφερε έσοδα 500 δισ. δολαρίων τα επόμενα 10 χρόνια.

Βήματα προς τα πίσω στην πράσινη μετάβαση

Πετρελαϊκές κατεβάζουν τον πήχυ για μείωση των ρύπων και αυτοκινητοβιομηχανίες για την παραγωγή ηλεκτρικών οχημάτων

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Μιλώντας μέσα στην περασμένη εβδομάδα γι' αυτό το βήμα προς τα πίσω, η Αγκάθε Μέισον, στέλεχος της οργάνωσης υπέρ της κατάργησης των ορυκτών καυσίμων Reclaim Finance, σχολίαζε την απόφαση της Shell να κατεβάσει τον πήχυ στους στόχους της για τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων. Ο πετρελαϊκός κολοσσός είχε ανακοινώσει νωρίτερα πως αναθεωρεί το σχέδιό του να μειώσει τις εκπομπές καυσαερίων κατά 20% έως το 2030 και χαλαρώνει τον στόχο στο 15% με 20%. Η υποτροπή μιας εκ των πέντε μεγαλύτερων πετρελαϊκών του κόσμου μπορεί να μην εκπλήσσει κανέναν, όπως δεν εκπλήσσει ούτε το ιλιγγιώδες ύψος των κερδών της. Δεν είναι, όμως, το μοναδικό «βήμα προς τα πίσω» σε ό,τι αφορά την πράσινη μετάβαση της παγκόσμιας οικονομίας, τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων, που προϋποθέτει μείωση της παραγωγής και της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων, στρόφι στην ηλεκτροκίνηση και γενικώς όλα όσα επηρεάζει η παγκόσμια κοινότητα για να αποτρέψει μια κλιματική Αποκάλυψη.

Εκοντας πάρει τα τελευταία χρόνια γενναία ώθηση από την απότομη κλιμάκωση των ακραίων καιρικών φαινομένων, οι προσπάθειες για την πράσινη

Η κατανάλωση του καυσίμου, σύμφωνα με την IEA, θα αυξηθεί φέτος κατά 1,34 εκατ. βαρέλια την ημέρα.

Η άνοδος των επιτοκίων και η εκτόξευση των τιμών των πρώτων υλών καθιστούν τα ηλεκτροκίνητα οχήματα ακριβά και τείνουν να καθηλώσουν τις πωλήσεις τους.

μετάβαση φαίνεται να έχουν φτάσει σε ένα σημείο καμπής.

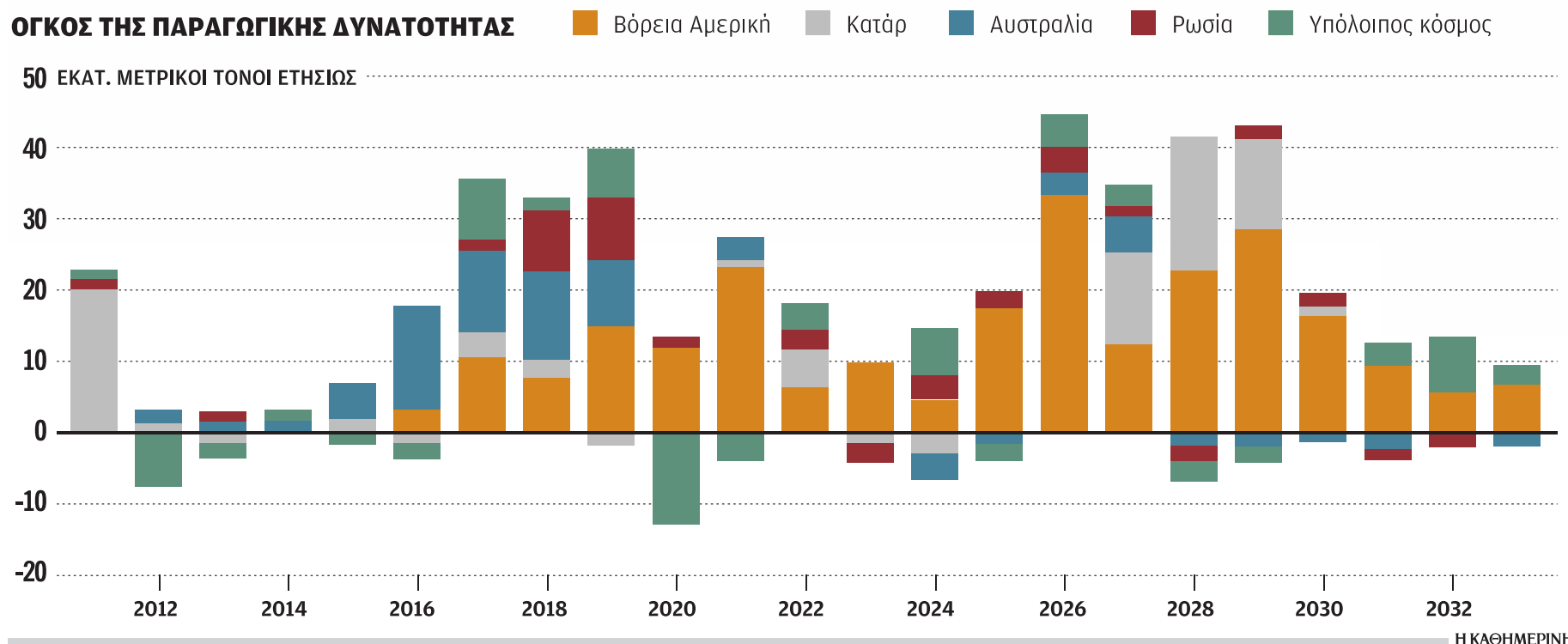
Προσκρούουν όλες σε ανασταλτικούς παράγοντες που ίσως δεν είχαν μελετηθεί επαρκώς από όσους εμπνεύστηκαν τη στρόφι στην οικονομία με μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα. Έτσι άλλες καθυλώνονται σε στασιμότητα και άλλες τείνουν να υποχωρήσουν υπό το βάρος του κόστους τους. Αιτίες της ανατροπής είναι αναμφίβολα η ακρίβεια, ο πληθωρισμός, η ενεργειακή κρίση, όλες γενικότερα οι παρενέργειες όσων δραματικών έχουν μεσοβλήσει τα τελευταία χρόνια, από την πανδημία μέχρι τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Ο πρωτοφανής συντονισμός κινητοποιήσεων του αγροτικού κόσμου όλης της Ευρώπης, με τα τρακτέρ να έχουν σταθμεύσει στα πλέον εμβληματικά σημεία των ευρωπαϊκών μετροπόλεων, από την Πύλη του Βρανδεμβούργου μέχρι την πλατεία Συντάγματος, ήταν η αντίδραση στο δυσβάσταχτο κόστος που έχουν για τον αγροτικό κόσμο της Ευρώπης οι σκληρές ρυθμίσεις για τη χρήση ορυκτών καυσίμων. Σημειώτεον ότι ο αγρο-

Νέο κύμα αυξημένης παραγωγής LNG

Ενώ είναι μια γενικότερη τάση ανάμεσα στις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες, το Κατάρ και οι ΗΠΑ αυξάνουν περισσότερο την παραγωγική τους δυνατότητα σε LNG

τικός τομέας εκτιμάται πως θα είναι πρώτος σε εκπομπές καυσαερίων το 2040 και την ίδια στιγμή αίτημα των αγροτών είναι να μην καταργηθούν οι επιδοτήσεις στα καύσιμα των οχημάτων και των μηχανημάτων τους.

Παράλληλα, η άνοδος των επιτοκίων και η εκτόξευση των τιμών των πρώτων υλών καθιστούν τα ηλεκτροκίνητα οχήματα δυσανάλογα ακριβά έναντι των συμβατικών και τείνουν να καθυλώσουν τις πωλήσεις τους, που είχαν αρχίσει να αυξάνονται σημαντικά χάρη στο χαμηλό κόστος δανεισμού.

Ως εκ τούτου δεν είναι μόνον οι πετρελαϊκές που κατεβάζουν τον πήχυ, αλλά και οι αυτοκινητοβιομηχανίες που είχαν πάρει ζεστά τη στρόφι στην ηλεκτροκίνηση. Αν και δεν το δηλώνουν επίσημως, τα ηνιότερα ονόματα του κλάδου, Ford Motor, General Motors, Mercedes Benz, Volkswagen, Jaguar, Land Rover και Aston Martin, αρχίζουν να αναβάλλουν τους φιλόδοξους στόχους που είχαν θέσει για το ποσοστό της παραγωγής τους που θα αποτελείται από ηλεκτροκίνητα. Πολλές από αυτές, όπως

η Ford και η General Motors, αυξάνουν, αντίθετα, την παραγωγή τους σε υβριδικά οχήματα, που είναι πιο προσιτά. Ακόμη και η μέχρι προσηφάτως γκέτιδα της ηλεκτροκίνησης, Tesla, που αντιπροσωπεύει το 55% των πωλήσεων ηλεκτροκίνητων στις ΗΠΑ, προσηφάει πως φέτος θα σημειώσει «σαφώς χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης», όπως χαρακτηριστικά δήλωσε τον Ιανουάριο ο Ελον Μασκ.

Άλμα της ζήτησης για πετρέλαιο

Η επιμπαχ ανακοίνωση της Shell, που βάζει νερό στον στόχο της για μείωση των εκπομπών καυσαερίων, συνοδεύεται και από την ετήσια έκθεσή της που μεταξυ άλλων ανέφερε ότι το 2023 ήταν μια από τις πιο κερδοφόρες χρονιές στην ιστορία της, καθώς τα κέρδη της το περασμένο έτος υπερέβησαν τα 28 δις. δολ. Πριν από τρία χρόνια ο πετρελαϊκός κολοσσός είχε δεσμευθεί πως θα μειώνει την παραγωγή πετρελαίου κάθε έτος μέχρι το τέλος της δεκαετίας.

Σύντομα, όμως, υποστήριξε πως ο στόχος της επετεύχθη την ίδια εκείνη χρονιά που τον έθεσε, καθώς μεσολάβησε

η πώληση του μεριδίου της σε σχέδιο στη λεκάνη της Πέρμιας στις ΗΠΑ. Με την πώληση αυτού του μεριδίου η παραγωγή της μειώθηκε κατά 1,5 εκατ. βαρέλια πετρελαίου την ημέρα και η Shell σχεδιάζει πλέον να αυξήσει την παραγωγή της κατά 500.000 βαρέλια την ημέρα το επόμενο έτος.

Οι ανακοινώσεις της Shell συνέπεσαν με την έκθεση της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (IEA), σύμφωνα με την οποία η παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου αυξήθηκε τον Φεβρουάριο κατά σχεδόν 340.000 βαρέλια την ημέρα φτάνοντας στα 101,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα κυρίως λόγω σημαντικών αυξήσεων σε ΗΠΑ, Καναδά και Λιβύη.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της IEA, η παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου θα αυξηθεί στη διάρκεια του έτους κατά 800.000 βαρέλια την ημέρα και θα φτάσει στα 102,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα, παρά τη σχετική μείωση της παραγωγής από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ και την άτυπη σύμμαχο του Ρωσία. Σε ό,τι αφορά την κατανάλωση πετρελαίου, η IEA εκτιμά πως φέτος θα αυξηθεί κατά 1,34 εκατ.

βαρέλια την ημέρα και θα φτάσει πλέον στα 103,18 εκατ. βαρέλια την ημέρα, σημειώνοντας αισθητή αύξηση από τα 101,84 εκατ. βαρέλια την ημέρα του περασμένου έτους.

Και όμως η IEA επισμαίνει παράλληλα πως μετά την ακραία αστάθεια που παρουσίασε η παραγωγή και κατανάλωση μαύρου χρυσού στα χρόνια της πανδημίας, η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας έχει λειτουργήσει ως αρνητικός παράγοντας σε ό,τι αφορά την κατανάλωση πετρελαίου και μάλιστα σε συνδυασμό με την αύξηση του στόλου των ηλεκτροκίνητων οχημάτων και τη βελτιωμένη αποτελεσματικότητά τους. Δεδομένου, πάντως, ότι τα επιθετικά κύματα της πανδημίας αποτελούν πλέον παρελθόν και τα ταξίδια ανακάμπτουν παγκοσμίως, η IEA προσηφάει ανάκαμψη της ζήτησης για τα καύσιμα των μεταφορών, όπως και για παράγωγα πετροχημικών και ι-διατηρώς όσων προέρχονται από υγρά φυσικού αερίου. Εκτιμά πως αυτά θα σταθούν καθοριστικά σε ό,τι αφορά την αύξηση της παραγωγής και της κατανάλωσης το 2024.

Υποχώρηση Κομισιόν στους κανόνες για τη γεωργία

Ίσως η σημαντικότερη οπισθοχώρηση στην πορεία της πράσινης μετάβασης είναι εκείνη της Κομισιόν έναντι των αιτημάτων των αγροτών, οι κινητοποιήσεις των οποίων στις αρχές του έτους προβλήμασαν δικαιολογημένα το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης. Η υποχώρηση της Κομισιόν είναι η σημαντικότερη όλων, καθώς σε αντίθεση με εκείνες των αυτοκινητοβιομηχανιών και των πετρελαϊκών, είναι μια υποχώρηση θεσμικής φύσης που αναβάλλει, αν όχι ακυρώνει στόχους θεμελιώδους προστασίας του περιβάλλοντος. Και τα αίτια σχετίζονται και πάλι με το οικονομικό κόστος των αυστηρών κανόνων. Αντιμέτωπη με το ενδεχόμενο παρατεταμένης κρίσης και

Το SBTi διέγραψε 500 εταιρείες από τη λίστα όσων έχουν δεσμευθεί σε συγκεκριμένους στόχους για το περιβάλλον.

του κινδύνου να καρπωθεί τη δυσφορία η Ακροδεξιά, η Κομισιόν έχει ήδη προτείνει προσωρινά απαλλαγές των αγροτών από την υποχρέωση για αγρανάπαυση που στόχευε στην προστασία του εδάφους και στη διασφάλιση βιοποικιλότητας.

Η συγκεκριμένη υποχώρηση, που α-

φορά το 4% της αρόσιμης γης τους, αποτελούσε έως τώρα αναγκασία προϋπόθεση για να λάβουν όποιες επιδοτήσεις δικαιούνται από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) της Ε.Ε. Τώρα τους δίνεται η ευκαιρία να παραβούν αυτή την υποχρέωση τουλάχιστον μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους χωρίς να χάσουν τη στήριξη της ΚΑΠ. Τους προσφέρει την εναλλακτική να καλλιεργήσουν στο 7% της αρόσιμης γης τους όσπρια που αποτελούν καλλιέργειες αζωτοδέσμευσης. Εξίσου σημαντική είναι η πρόταση της Κομισιόν για πλήρη εξίωση των μικρών αγροκτημάτων, όσων έχουν έκταση μικρότερη των 10 εκταρίων και τα οποία αντιπροσωπεύουν το 65% όσων δικαι-

ούνται επιδοτήσεις από την ΚΑΠ. Σημειώτεον ότι στα τέλη του περασμένου έτους η Κομισιόν αναγκάστηκε να αποσύρει την πρότασή της για 50% μείωση της χρήσης εντομοκτόνων στη γεωργία, καθώς την καταψήφισε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εν μέσω όλων αυτών των οπισθοχωρήσεων, ρεπορτάζ της εφημερίδας Financial Times αποκαλύπτει ότι το SBTi διαγράφει περίπου 500 εταιρείες από τη λίστα του. Το SBTi είναι οργάνωση - ομπρέλα μη κερδοσκοπικών οργάνωσεων που ελέγχει τη συμμόρφωση όσων εταιρειών έχουν δεσμευτεί σε συγκεκριμένους στόχους για το περιβάλλον. Πρόκειται για τις τουλάχιστον 1.000 εταιρείες με

συνολική κεφαλαιοποίηση 23 τρις. δολ. που ανταποκρίθηκαν στην έκκληση των Ηνωμένων Εθνών στη σύνοδο για το κλίμα το 2021 στη Γλασκώβη. Δεσμεύθηκαν δηλαδή να θέσουν στόχο τις μηδενικές εκπομπές καυσαερίων, αλλά στα τέλη του 2023, μετά από προθεσμία δύο ετών, δεν είχαν πλησιάσει τους στόχους. Αναθεώρησαν, έτσι, τα σχέδιά τους και μοιραία διεγράφησαν από τη λίστα. Ανάμεσά τους οι Microsoft, Unilever και JBS, με τη Unilever ειδικότερα να διαμνύει διά στόματος Ρεμπέκα Μάρμοστ, υπεύθυνης βιωσιμότητας στην εταιρεία, ότι «δυστυχώς η πραγματικότητα είναι πως ο μπενισμός των ρύπων το 2039 θα είναι πολύ πιο δύσκολος για εμάς».

Η ζήτηση

Ο Μαρίν Τζάζα, διευθύνων σύμβουλος της μονάδας ηλεκτρικών οχημάτων της Ford, τονίζει πως «αυτό που είδαμε το 2021 και το 2022 ήταν μια προσωρινή εκτόξευση της αγοράς, καθώς η ζήτηση για τα ηλεκτροκίνητα οχήματα κυριολεκτικά είχε απογειωθεί». Προσθέτει πάντως ότι «ακόμη αυξάνεται κάπως, αλλά όχι όπως περιμέναμε τότε το 2021 και το 2022».

4

τρις. δολ. ήταν τα κέρδη της παγκόσμιας βιομηχανίας υδρογονανθράκων το 2022, σχεδόν τριπλάσια από τα περασμένα χρόνια.

Το κόστος

Σκοιλιζόντας τις αντιδράσεις και τα αιτήματα των αγροτών αλλά και πολλών βιομηχανιών, ο Πέτερ Βίτ, σύμβουλος στο ίδρυμα Rud Pedersen Public Affairs στις Βρυξέλλες, τόνισε προσηφάει στην εντεινόμενη αναστοχή για το απαγορευτικό κόστος της Πράσινης Συμφωνίας και αυτό δεν θα κάνει τους Ευρωπαίους να αγαπήσουν την Ε.Ε.».

100

δις. δολ. διέθεσαν το 2023 οι πέντε μεγαλύτερες πετρελαϊκές σε μερίσματα και επαγορές μετοχών.

Ευκαιρίες

Ο Ελιος Ράντλι, υπεύθυνος τμήμα για τα προϊόντα διύλισης στον όμιλο Argus Media, τόνισε πως «για τα διυλιστήρια που είναι το τελευταίο στάδιο επεξεργασίας και τις εταιρείες που είναι πρόθυμες να ρισκάρουν περισσότερο, η αγορά πληρώνει αναμφισβήτητα περισσότερο από ποτέ προκειμένου να εξασφαλίσει διυλισμένο αργό στην Ευρώπη».

Κυπριακή αγορά ακινήτων & ανάπτυξης γης

Ανασκόπηση για το 2023

Η έκδοση είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Μικρή υποχώρηση πωλήσεων των έργων τέχνης το 2023

ΤΟΥ ΤΖΕΪΜΣ ΤΑΡΜΙ / BLOOMBERG

Αντιμέτωπη με τα υψηλά επιτόκια δανεισμού, τη γεωπολιτική αστάθεια και τις εμμεταβλπτες οικονομικές συνθήκες, η παγκόσμια αγορά έργων τέχνης κατόρθωσε, ωστόσο, να εξασφαλίσει πωλήσεις περίπου 65 δισ. δολαρίων το 2023. Αυτά αποτυπώνονται στην κοινή έκθεση της Art Basel και της UBS Group και είναι τα καλά νέα.

Παράλληλα, λιγότερο ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι οι πωλήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές μέσω δημοπρασιών και γκαλερί, μειώνονται κατά 4% σε αξία εν συγκρίσει με το 2022. Και αυτό δεν συνυπολογίζει τον πληθωρισμό, γεγονός που θα μπορούσε να σημαίνει ότι η πραγματική αξία της αγοράς συρρικνώθηκε κατά 4% εν συγκρίσει με το 2022. Και αυτό δεν συνυπολογίζει τον πληθωρισμό, γεγονός που θα μπορούσε να σημαίνει ότι η πραγματική αξία της αγοράς συρρικνώθηκε κατά 4% εν συγκρίσει με το 2022.

Η Κίνα κατάφερε να ξεπεράσει το Ηνωμένο Βασίλειο ως η δεύτερη μεγαλύτερη αγορά.

«Ποκώρηση», υπογραμμίζει η συντάκτρια της έκθεσης, Κλέαρ Μακάντριου, αναφερόμενη στην ονομαστική πτώση του 4%. «Το να έρθω σε επαφή και να μιλήσω με ανθρώπους ειδικά το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους αποδείχθηκε αρκετά δύσκολο». Η κ. Μακάντριου, ιδρύτρια της εταιρείας ερευνών και συμβούλων Arts Economics, παρατηρεί ότι η αγορά έργων τέχνης του 2023 ήταν από πολλές απόψεις η αντίθετη από την προηγούμενη χρονιά.

Οι ΗΠΑ διατήρησαν την κυρίαρχη θέση τους στον κόσμο της τέχνης αντιπροσωπεύοντας το 42% των πωλήσεων σε αξία (που περιλαμβάνει τόσο την πρωτογενή όσο και τη δευτερογενή αγορά), σύμφωνα με την έκθεση για το 2023. Και παρά μια σειρά αποτυχιών στο πλαίσιο προβλεπμένων δημοπρασιών, η Κίνα κατάφερε να ξεπεράσει το Ηνωμένο Βα-

σιλείο ως η δεύτερη μεγαλύτερη αγορά, ενώ είδε το μερίδιό της να αυξάνεται στο 19%. Το δε Ηνωμένο Βασίλειο βυθίστηκε στην τρίτη θέση με 17% και η Γαλλία ήρθε στη μακρινή τέταρτη θέση με το 7% των πωλήσεων σε αξία, συνολικού ύψους 4,6 δισ. δολαρίων.

Ωστόσο, η επιτυχία είναι κάτι περισσότερο από το μερίδιο αγοράς. Οσον αφορά το συνολικό ποσό σε δολάρια, η αγορά των ΗΠΑ περιορίστηκε κατά 10%, φτάνοντας συνολικά στα 27,2 δισ. δολάρια, σύμφωνα με την έκθεση των Art Basel και UBS.

Οι πωλήσεις στη Βρετανία μειώθηκαν περίπου 8% κατά μερίδιο αξίας. Μόνο η Κίνα, για την οποία η κ. Μακάντριου τονίζει ότι επωφελήθηκε από τις καθυστερημένες πωλήσεις λόγω του εγκλεισμού της πανδημίας, εμφάνισε αύξηση της αξίας των πωλήσεων κατά 9% το 2023 στα 12,2 δισ. δολάρια. Αλλά μόλις αυτό το απόθεμα σε έργα τέχνης εμφανίστηκε καθυστερημένα στην αγορά την άνοιξη, η κινεζική αγορά άρχισε να βυθίζεται γρήγορα. «Το δεύτερο εξάμηνο του έτους το τμήμα των δημοπρασιών ήταν πολύ πιο στάσιμο», προσθέτει η κ. Μακάντριου. Χωρίς αυτή την αιχμή στις αρχές της άνοιξης, συνεχίζει, «θα ήταν μια πολύ πολύ χειρότερη χρονιά για την Κίνα και μια πολύ χειρότερη χρονιά επίσης παγκοσμίως».

Οι 1.600 οικισμοί έργων τέχνης και δημοπρασιών, οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα και ανέφεραν μόνοι τους τα αποτελέσματα –τα οποία, ως εκ τούτου, πρέπει να εκληφθούν ως κατά τι βελτιωμένα–, ανέφεραν ότι οι συνολικές πωλήσεις τους μειώθηκαν κατά περίπου 3% από έτος σε έτος στα 36,1 δισ. δολάρια.

Ο δυσμενής αντίκτυπος αποδείχθηκε ιδιαίτερα βαρύς στους οικισμούς δημοπρασιών που είχαν περισσότερα από 10 εκατ. δολάρια κύκλο εργασιών, διότι ανέφεραν μείωση 7% στον μέσο όρο πωλήσεων. Εν τω μεταξύ οι οικισμοί μικρότερου βεληνκεούς, δηλαδή με κύκλο εργασιών λιγότερο από 500.000 δολάρια, εμφάνισαν αυξημένες πωλήσεις 12% κατά μέσον όρο.

Νέο πεδίο αντιπαράθεσης μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας τα ναυπηγεία

Η Ουάσιγκτον εξετάζει αν το Πεκίνο στρεβλώνει την παγκόσμια αγορά ναυτιλίας

Νέο μέτωπο στον σινο-αμερικανικό πόλεμο ανοίγει το αμερικανικό σωματείο εργαζομένων στον χάλυβα, καθώς με επιστολή του προς τον Τζο Μπάιντεν κατηγορεί την Κίνα ότι στρεβλώνει την παγκόσμια αγορά ναυτιλίας, logistics και ναυπηγών πλοίων με πρακτικές προστατευτισμού. Καλεί, έτσι, την αμερικανική κυβέρνηση να παρέμβει αφενός επιβάλλοντας δασμούς σε όσα κινεζικά πλοία προσεγγίζουν τα λιμάνια της υπερδύναμης και αφετέρου θεοπιζώντας ταμείο για την ενίσχυση της αμερικανικής βιομηχανίας ναυπηγών πλοίων, αλλά και τη στήριξη των ιδίων των εργαζομένων σε αυτήν.

Η έκκληση έρχεται σε προεκλογική περίοδο και ο πρόεδρος Μπάιντεν έσπευσε να δεσμευθεί αμέσως πως θα την εξετάσει και ότι η εκπρόσωπος Εμπορίου των ΗΠΑ, Κάθριν Τάι, θα ασχοληθεί σοβαρά με το αίτημα για ενίσχυση των αμερικανικών ναυπηγείων «σύμφωνα με τη νομοθεσία». Έτσι, η ναυπηγών πλοίων αναδεικνύεται στο

Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ουσιαστικά εξαφανιστεί ως παράγοντας στον κλάδο της ναυπήγησης πλοίων, ενώ η Κίνα βρίσκεται στην κορυφή.

νέο πεδίο μάχης ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου και προστίθεται στο ευρύτατο φάσμα τομέων ανταγωνισμού, από τα φωτοβολταϊκά μέχρι τους μικροεπεξεργαστές και τα ηλεκτροκίνητα οχήματα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, που το 1975 ήταν η πρώτη δύναμη στον κόσμο, έχουν ουσιαστικά εξαφανιστεί ως παράγοντας στον κλάδο της ναυπηγών πλοίων. Τα τελευταία 40 χρόνια δεν κατασκευάζουν τα πλοία τους, καθώς τη δεκαετία του 1980 επικράτησε ο άκρατος φιλε-

Η Κίνα έχει τριπλασιάσει την παραγωγή της σε πλοία δικής της κατασκευής, καθώς παράγει 1.000 υπερωκεάνια τον χρόνο. Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, το 2022 σχεδόν τα μισά εμπορικά πλοία που ναυπηγήθηκαν εκείνη τη χρονιά είχαν κατασκευαστεί σε κινεζικά ναυπηγεία.

λευθερισμός του τότε προέδρου Ρόναλντ Ρέιγκαν, ο οποίος υιοθέτησε τη γενικότερη τάση στις μεγάλες οικονομίες κατά των επιδοτήσεων. Η κατάρτιση των επιδοτήσεων οδήγησε όμως σε μαρμασμό τον κλάδο, με αποτέλεσμα σήμερα η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο να μην παράγει παρά μόλις 10 υπερωκεάνια.

Στο μεταξύ, επιδοτώντας ανεξέλεγκτα τις βιομηχανίες της, η Κίνα έχει τριπλασιάσει την παραγωγή της σε πλοία δικής της κατασκευής και έχει

εξελιχθεί σε τεράστια ναυτική δύναμη καθώς παράγει 1.000 υπερωκεάνια τον χρόνο. Σύμφωνα μάλιστα με μελέτη συνεργατών του Ινστιτούτου Θαλασσίων Ερευνών της Κίνας, κινεζικές εταιρείες έχουν στην ιδιοκτησία τους ή διαχειρίζονται τουλάχιστον έναν τεμαχικό σταθμό σε κάθε ένα από τα 96 λιμάνια άλλων χωρών. Τα 36 από αυτά τα λιμάνια συγκαταλέγονται στα 100 μεγαλύτερα του κόσμου με κριτήριο τον όγκο μεταφοράς των εμπορευματοκιβωτίων που χειρίζονται. Ενώ ήταν

ήδη δεσπόζουσα δύναμη στην παγκόσμια βιομηχανία ναυπηγών, το 2019 η Κίνα συγκώνευσε τα δύο μεγαλύτερα ναυπηγεία της και δημιούργησε έναν κρατικό στρατιωτικό κολοσσό που κυριολεκτικά τείνει να οβησει τους ανταγωνιστές του σε παγκόσμιο επίπεδο. Με τη στήριξη που προσφέρει στον κλάδο η Κίνα έχει κατορθώσει να αφήσει πίσω της τις μέχρι πρόσφατος κυρίαρχες δυνάμεις στον κλάδο, τη Νότια Κορέα και την Ιαπωνία. Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, το 2022 σχεδόν τα μισά εμπορικά πλοία που ναυπηγήθηκαν εκείνη τη χρονιά είχαν κατασκευαστεί σε κινεζικά ναυπηγεία. Όπως επισημαίνει σε σχετικό σχόλιό της η βρετανική εφημερίδα Financial Times, αυτή η ακραία ανισότητα που τη χωρίζει από την Κίνα ανησυχεί την Ουάσιγκτον τόσο για τις οικονομικές όσο και για τις στρατιωτικές συνέπειές της, καθώς πάνω από το 90% του στρατιωτικού εξοπλισμού, των προμηθειών και των καυσίμων μεταφέρονται διά θαλάσσης και ως επί το πλείονος μέσω μεταφορικών πλοίων που έχουν κλείσει τα απαιτούμενα συμβόλαια. Σημειωτέον ότι στη σχετική επιστολή του το σωματείο εργαζομένων στον χάλυβα τονίζει ότι χάθηκαν κιλάδες θέσεις εργασίας όταν έκλεισαν τα ναυπηγεία της χώρας, ενώ παράλληλα υπογραμμίζει και τους κινδύνους που εγκυμονεί για την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ η υπερβολική εξάρτησή τους από τα ναυπηγεία της Κίνας.

Στο μεταξύ, οι πρώτες ύλες και τα εξαρτήματα που απαιτούνται για την κατασκευή νέων πλοίων δεν διατίθενται πλέον στις ΗΠΑ, καθώς η υπερδύναμη έχει εκκωχήσει υπερβολικές σε βιομηχανίες άλλων χωρών. Η Ουάσιγκτον προσπαθεί, άλλωστε, να διασφαλίσει την επισκευή του στόλου της και διαπραγματεύεται αυτόν τον καιρό με την Ιαπωνία προκειμένου να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα ναυπηγεία της για συντήρηση ή και επισκευή κάποιων πολεμικών πλοίων.

BLOOMBERG, FINANCIAL TIMES

Οιαίτη

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
προτείνει

1 ΠΑΡ 20:30 (90')

Καθαροί Πια | Νέα Σκηνή ΘΟΚ (18+) ⑤

Το έργο της Σάρα Κέιν αποτελεί ένα μοναδικό παράδειγμα φραστικής σκληρότητας, εικονοκλαστικής δράσης και πολιτικού στοχασμού, που καταδεικνύει με καταγγελτική ορμή τους μηχανισμούς καταπίεσης και ελέγχου των κοινωνικών θεσμών και φορέων εξουσίας, που προσπαθούν να να εξαλείψουν κάθε δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης. Σκηνοθεσία: Ευριπίδης Δίκαιος. Η παράσταση περιέχει σκληρή γλώσσα, σκηνές βίας, γυμνό και προσομοίωση ερωτικών πράξεων. Με αγγλικούς και τουρκικούς υπέρτιλους. €12 / 6

6 ΤΕΤ 20:30 (75')

Ολόκληρη η Βίβλος σε μια ώρα!

Θέατρο Αντίλογος ⑤

Το έργο των Adam Long, Reed Martin και Austin Tichenor είναι μια ευφυής κωμωδία που ασχίζεται να κατανοήσει ιστορίες «αυθεντίας». Ένας καταγισμένος εικόνων με τραγούδι, χορό και μεγάλα ερωτήματα. Τελικά, «η Βίβλο πρέπει να την ερμηνεύουμε κυριολεκτικά». Μετάφραση: Ερρίκος Μπελιές. Σκηνοθεσία: Ελένη Αναστασίου. Δραματουργική επεξεργασία: Μιχάλης Παπαδόπουλος. Ερμηνεία: Άρης Κυπριανού, Κλείτος Κωμοδίκης, Βασίλης Παφίτης. Μουσικός επί σκηνής: Σάββας Χρυσόστομος. €15 / 10

8 ΠΑΡ 11:30

MusEDX 2024 ⑤

Παρουσίαση αξιόλογων ιδεών με έμπνευση της μουσική, στο πρότυπο επιτυχημένων διοργανώσεων, όπως TEDx, Ignite, IdeaCity κ.ά. Νέοι και νέες από 12 μέχρι 26 ετών παρουσιάζουν μια πρωτότυπη και ενδιαφέρουσα ιδέα, συνδεδεμένη με τη μουσική, στοχεύοντας να συγκινήσουν και να ευαισθητοποιήσουν το ευρύ κοινό. Διοργάνωση: Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και Τομέας Πολιτισμού και Αθλητισμού Μ. Γ. Ε., σε συνεργασία με το Γραφείο Επιθεώρησης Μουσικής της Μ. Γ. Ε. Ελεύθερη είσοδος

9 ΣΑΒ 20:30 (90')

Κενό Αυτοπροσώπως!

Θέατρο Δέντρο ⑤

Τι σχέση μπορεί να έχει μια φωνική γραβάτα με ένα ερωτικό τρίο, ένα drug show στη Μαδρίτη με την ιστορία ενός παιδιού αγνώστου πατρός ή το τηλεφώνημα ενός ογκολόγου με ένα δείπνο με τηγανητά χέλια; Τέσσερις άνθρωποι προσπαθούν να κλείσουν ανοικτούς λογαριασμούς σε ένα μεσοστατικό διαμέρισμα, το καλοκαίρι του 2015 στην Αθήνα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουσίμης. Ερμηνεία: Σταύρος Λούβρας, Αννίτα Σαντοριναίου, Έρικα Μπεγέτη, Άγγελος Χατζημιχαήλ. Επί σκηνής η πιανίστρια Κυριακή Ιακωβίδου. €15 / 12

15 ΠΑΡ 20:00 (90')

Tambour Battant / Roll the Drum!

(Ελβετία 2019) ⑤

Στις αρχές της άνοιξης του 1970, το μικρό χωριό Μονσού στο Βαλάλ βιώνει μια ασυνήθιστη ταραχή. Είναι εξαιτίας της ψηφοφορίας για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών; Η εξαιτίας του επικείμενου δημοψηφίσματος για την απέλωση των αλλοδαπών; Σκηνοθεσία: François-Christophe Marzal. Διοργάνωση: Πρεσβεία της Ελβετίας στην Κύπρο σε συνεργασία με την Alliance Française Λεμεσού. Στα Γαλλικά με Αγγλικούς υπότιτλους. Είσοδος ελεύθερη

16 ΣΑΒ 19:00 (262')

La Forza Del Destino I

The MET: Live in HD ⑤

Ο Mariusz Trelinski υπογράφει τη νέα παραγωγή της Δύναμης του Πεπρωμένου του Βέρντι που η Met αναβιώνει τοποθετώντας την πλοκή σε έναν σύγχρονο κόσμο. Ο Yannick Nézet-Séguin διευθύνει, με την εξαιρετική σοπράνο Lise Davidsen να πρωταγωνιστεί στον ρόλο της αριστοκράτισσας Ελεονώρας. Πρωταγωνιστούν επίσης: Brian Jagde, Igor Golovanenko, Ekaterina Semenchuk, Patrick Carfizzi, Solomon Howard. Με αγγλικούς υπότιτλους. €20 / 15

24 ΚΥΡ 11:00 (90')

Περιπατώ - Μ. Βαρνακίδου, Κ. Ανδρέου

Ο διαδραστικός περιπατός, αφιερωμένος στους ανθρώπους της Πλατείας Ηρώων συνεχίζεται. Ιστορίες από τα παλιά, μνήμες, κτίρια που αλλάζουν στο πέρασμα του χρόνου και μια ματιά στο μέλλον της πλατείας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργαζόμενου Καλλιτέχνη του Θεάτρου Ριάτο. Ελληνικά και Αγγλικά. €5

29 ΠΑΡ 20:30 (100')

Premiere 4!

Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου ⑤

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου συνεργάζεται με δύο εξαιρετικούς Γάλλους καλλιτέχνες και παρουσιάζουν έργα Γάλλων συνθετών του ρομαντισμού. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Gabriel Faure: Παβάν, έργο 50. Jacques Ibert: Κοντσέρτο για φλάουτο. Camille Saint-Saëns: Συμφωνία αρ. 2 σε Λα ελάσσονα, έργο 55. Μάστερς: Patrick Gallois και Φλάουτο: Vincent Lucas. Ζώνη Α: €18 / 14 & Β: €13 / 10

30 ΣΑΒ 20:30 (75')

Νότες Ειρήνης και Αγάπης: από τη Γαλλία στον κόσμο ⑤

Μέσα σε μια πανδημία ήχων από νοσταλγικά μοτίβα και ρυθμούς, ο κόσμος του κλασικού βαρύτονου Κύρου Πατσαλίδη σμίγει με τον κόσμο του world/τζαζ ρεπερτορίου της Βάκις Σταύρου. Την 10μελή ορχήστρα διευθύνει ο πιανίστας Σταύρος Δρίτσας. Στη συναυλία που διοργανώνει η Alliance Française Λεμεσού, στο πλαίσιο του μήνα Γαλλοφιλίας, θα ακουστούν τραγούδια των Rudolf Siczynski, Eduardo di Capua, Charles Dumont, Angel Cabral, Norbert Glanzberg, Boris Fomin, Μίμη Πλέσσα, Μάνου Χατζιδάκι, Τάκη Μωράκη, Κώστα Καπνιστή κ.ά. €15 / 10

24

www.rialto.com.cy

Η αλλαγή της πολιτικής της εταιρείας θα ισχύσει από το τέλος του επόμενου μήνα.

Η Airbnb απαγορεύει τις κάμερες ασφαλείας μέσα στα καταλύματα

Στην απαγόρευση της χρήσης καμερών ασφαλείας σε όλα τα ενοικιαζόμενα καταλύματα της παγκοσμίας προχωρεί η Airbnb. Η αλλαγή της πολιτικής της εταιρείας θα ισχύσει από το τέλος του επόμενου μήνα. Η διαδικτυακή πλατφόρμα βραχυχρόνιων μισθώσεων δηλώνει ότι αυτή η κίνηση στοχεύει στην απλοποίηση των κανόνων σχετικά με τις κάμερες ασφαλείας, ώστε να δίνει προτεραιότητα στην ιδιωτική ζωή των επισκεπτών. Οι χρήστες της Airbnb έχουν εκφράσει στο παρελθόν ανησυχίες σχετικά με τη χρήση καμερών παρακολούθησης εσωτερικών χώρων.

Σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζε έως τώρα η Airbnb, η χρήση καμερών ασφαλείας επιτρέπεται σε κοινόχρηστους χώρους, όπως σαλόνια και διαδρόμους, εφόσον η θέση του εξοπλισμού είναι σαφής στην καταχώριση του ακινήτου. Οι αναθεωρημένοι κανόνες απαγορεύουν επίσης τη χρήση καμερών στους εξωτερικούς χώρους που δείχνουν προς τα μέσα.

Η Airbnb δεν επιτρέπει την τοποθέτηση καμερών σε ιδιωτικούς χώρους, όπως τα υπνοδωμάτια και τα μπάνια. Με τους νέους κανόνες θα επιτρέπονται οι κάμερες στα κουδούνια της πόρτας και οι συσκευές παρακολούθησης θορύβου στους κοινόχρηστους χώρους. Ομως αυτές οι συσκευές θα πρέπει επίσης να γνωστοποιούνται στην καταχώριση του ακινήτου. Οπως σημειώνει η Airbnb, επιδιώκει να εξισορροπήσει την ανάγκη των οικοδεσποτών να μπορούν να παρακολουθούν την ασφάλεια της ιδιοκτησίας τους και να γνωρίζουν για παράδειγμα εάν συμβαίνει κάποιο μη γεκκριμένο πάρτι σε αυτήν, δίνοντας παράλληλα προτεραιότητα στην ιδιωτικότητα των επισκεπτών. Η ανακοίνωση έρχεται λίγες ημέρες αφότου η αμερικανική κωμική εκπομπή «Saturday Night Live» μετέδωσε μια ψευδή διαφήμιση της Airbnb που περιελάμβανε ένα αστείο για μια κάμερα κρυμμένη σε μια τουαλέτα. Το σκετσάκι έχει 1,2 εκατ. views στο YouTube.

Θολές οι προοπτικές της παγκόσμιας αγοράς ακινήτων

Η παγκόσμια αγορά real estate αναζητεί λόγους για να γίνει αισιόδοξη, με κατασκευαστές και επενδυτές να συζητούν για τις προοπτικές ανάκαμψης, η οποία όμως δεν αναμένεται να φανεί σύντομα. Η διεθνής έκθεση για την αγορά ακινήτων MIPIN, που πραγματοποιείται στις Κάννες αυτή την εβδομάδα, καταδεικνύει ακριβώς αυτό το κλίμα με φόντο τη συνεχιζόμενη πτώση των τιμών στην αγορά εμπορικών ακινήτων.

Οι τιμές στην ευρωπαϊκή αγορά εμπορικών ακινήτων μειώθηκαν 13,9% σε ετήσια βάση στο τέταρτο τρίμηνο του 2023.

Όπως ήταν αναμενόμενο, 20.000 επισκέπτες, κατασκευαστές και κτηματομεσίτες έχουν καταφθάσει στις Κάννες με σημείο συζήτησης την κατάσταση της αγοράς, ενώ προσπαθούν να εξασφαλίσουν συμφωνίες. Ωστόσο, αρκετοί από τους μεγαλύτερους επενδυτές στην αγορά real estate –συμπεριλαμβανομένων των αμερικανικών κολοσσών LaSalle,

Greystar, Hines και Federated Hermes, της γαλλικής AEW και της γερμανικής Patrizia– δήλωσαν μέσω εκπροσώπων τους στο Reuters ότι βλέπουν αμυδρά σημάδια ανάκαμψης των συμφωνιών. Άλλοι, πάντως, εμφανίζονται επιφυλακτικοί.

Η άνοδος του κόστους δανεισμού και οι άδειοι χώροι γραφείων συνδυάζονται με τις αδύναμες επενδύσεις στο real estate, παρότι κάποια τμήματα της αγοράς, όπως τα data centers και τα logistics, τα πηγαίνουν πολύ καλύτερα.

Οι τιμές στην ευρωπαϊκή αγορά εμπορικών ακινήτων μειώθηκαν 13,9% σε ετήσια βάση στο τέταρτο τρίμηνο του 2023, στη μεγαλύτερη πτώση από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2009, σύμφωνα με στοιχεία της MSCI Real Assets.

Σε απότομη πτώση είναι και οι τιμές σε αμερικανικές πόλεις, καθώς τα ποσοστά των άδειων χώρων γραφείων σε πόλεις όπως το Σαν Φρανσίσκο και το Λος Άντζελες πλησιάζουν το 30%. Ο όγκος των συμφωνιών στην αγορά εμπορικών ακινήτων της Ευρώπης βούλιαξε κατά το ήμισυ το 2023 στα 166 δισ. ευρώ, σηματοδοτώντας το χειρότερο έτος στα χρονικά, σύμφωνα με την MSCI.

Παρ' όλα αυτά, κάποιοι επενδυτές πιστεύουν ότι η ανάκαμψη βρίσκεται κοντά εάν οι κεντρικές τράπεζες αρχίσουν να μειώνουν τα επιτόκια. «Γενικά υπάρχει μια αίσθηση εμπιστοσύνης και ενθουσιασμού για φέτος», αναφέρει ο Τζέιμς Σεπάλια, επικεφαλής του real estate για την Ευρώπη στην Blackstone.

Ελλιπείς έλεγχοι και δεκάδες παραλείψεις από την Boeing

Προβλήματα εντόπισε η Αρχή Αεροπορίας των ΗΠΑ στην κατασκευή του 737 Max

Σοβαρές παραλείψεις και προβλήματα διαπίστωσε η αρμόδια Ομοσπονδιακή Αρχή Αεροπορίας των ΗΠΑ (FAA) στο πλαίσιο ενδελεχούς ελέγχου έξι εβδομάδων στην Boeing, ο οποίος αφορούσε την κατασκευή του τζετ 737 Max. Ειδικότερα εντόπισε δεκάδες τεχνικές αβλεψίες καθ' όλη την πορεία ναυπήγησης του τόσο από την Boeing όσο και από έναν εκ των βασικών προμηθευτών της, σύμφωνα με παρουσίαση διαφανειών που εξετάστηκαν από την εφημερίδα New York Times. Αιτία ήταν η εν ώρα πτήσης αποκόλληση πόρτας σε αεροσκάφος 737 Max 9 της αεροπορικής εταιρείας Alaska Airlines στις αρχές Ιανουαρίου. Την περασμένη εβδομάδα η FAA ανακοίνωσε ότι ο έλεγχος είχε εντοπίσει «πολλές περιπτώσεις» στις οποίες η Boeing και η Spirit AeroSystems δεν συμμορφώθηκαν με τις προδιαγραφές ποιοτικού ελέγχου, χωρίς να δώσει επιπλέον στοιχεία.

Η FAA διεξήγαγε 89 ελέγχους προϊόντων – Ο όμιλος κρίθηκε επαρκής σε 56 από αυτούς και απέτυχε σε 33.

Οι διαφάνειες, που εξετάστηκαν από την εφημερίδα, αν και τεχνικές, προσφέρουν μια πιο λεπτομερή εικόνα του τι προέκυψε από τον έλεγχο. Τα ευρήματα προσθέτουν υλικό στο σύνολο στοιχείων οι αρμόδιοι αξιωματούχοι είδαν μηχανικούς της Spirit να χρησιμοποιούν μια κάρτα κλειδιού ξενοδοχείου για να ελέγξουν τη στεγανότητα μιας θύρας, βάσει εγγράφου όπου καταγράφονται κάποια ευρήματα. Αυτή η ενέργεια «δεν αποδείχθηκε ότι εντασσόταν στις οδηγίες παραγωγής», ανέφερε το έγγραφο. Σε άλλη περίπτωση, οι μηχανικοί της προαναφερθείσας προμηθεύτριας χρησιμοποιούσαν υγροάουπο Dawn «ως λιπαντικό στη διαδικασία προσαρμογής» μιας πόρτας. Κατόπιν,

Σύμφωνα με την αρμόδια Ομοσπονδιακή Αρχή Αεροπορίας των ΗΠΑ (FAA), τόσο η Boeing όσο και η Spirit AeroSystems, ένας εκ των βασικών προμηθευτών της αεροναυπηγικής εταιρείας, δεν συμμορφώθηκαν σε μεγάλο βαθμό με τις προδιαγραφές ποιοτικού ελέγχου.

AeroSystems, η οποία κατασκευάζει την άτρακτο του 737 Max. Εξί από αυτούς τους ελέγχους είχαν επιτυχία έκβαση και επτά όχι. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της εξέτασης των ανωτέρω στοιχείων οι αρμόδιοι αξιωματούχοι είδαν μηχανικούς της Spirit να χρησιμοποιούν μια κάρτα κλειδιού ξενοδοχείου για να ελέγξουν τη στεγανότητα μιας θύρας, βάσει εγγράφου όπου καταγράφονται κάποια ευρήματα. Αυτή η ενέργεια «δεν αποδείχθηκε ότι εντασσόταν στις οδηγίες παραγωγής», ανέφερε το έγγραφο. Σε άλλη περίπτωση, οι μηχανικοί της προαναφερθείσας προμηθεύτριας χρησιμοποιούσαν υγροάουπο Dawn «ως λιπαντικό στη διαδικασία προσαρμογής» μιας πόρτας. Κατόπιν,

η τομάρια της πόρτας καθαρίστηκε με υγρό πανί, όπως σημειώνεται στο έγγραφο και επικαλείται το δημοσίευμα των New York Times.

Επιπλέον επισημαίνεται ότι οι οδηγίες «είχαν ασάφειες και δεν διευκρίνιζαν ποιες προδιαγραφές/ενέργειες πρέπει να ακολουθούνται ή να καταγράφονται από τον μηχανικό». Ερωτηθείς σχετικά με την καταλληλότητα της χρήσης κάρτας κλειδιού ξενοδοχείου ή σαπουνιού Dawn σε αυτές τις περιπτώσεις, ο εκπρόσωπος της Spirit, Τζο Μπουκίνο, είπε ότι η εταιρεία «εξετάζει όλες τις εναλλακτικές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης για διορθωτικές ενέργειες». Από την πλευρά της η Τζέισκα Κόουαλ, εκπρόσωπος της Boeing, διαβεβαίωσε

πως ο όμιλος εξακολουθεί «να κάνει άμεσες αλλαγές, εφαρμόζοντας ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της ασφάλειας και της ποιότητας, και την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των πελατών μας και των επιβατών τους».

Αξίζει, τέλος, να αναφερθεί ότι η Boeing είχε προ ημερών ανακοινώσει πως τελεί σε διαπραγματεύσεις για την απόκτηση της Spirit, την οποία αυτονόμησε από τον όμιλό της το 2005. Όπως δήλωσε ο κ. Μπουκίνο, η Spirit είχε λάβει προκαταρκτικά ευρήματα από την FAA και σχεδίαζε να συνεργαστεί με την Boeing για να μειώσει στο μηδέν τον αριθμό των αβλεψιών και των τεχνικών ελλείψεων στην παραγωγική διαδικασία.

Οι αιτίες εκτόξευσης της τιμής του bitcoin

Τις τελευταίες ημέρες οι «πιστοί» επενδυτές στην αγορά των κρυπτονομισμάτων πανηγυρίζουν, καθώς η τιμή του bitcoin έφτασε σε νέο ρεκόρ, σπάζοντας και το «φράγμα» των 72.000 δολαρίων. Για τους φανατικούς των crypto αποτελεί δικαίωση μετά την κατάρρευση του 2022, η οποία οδήγησε αρκετές μεγάλες εταιρείες του κλάδου στη χρεοκοπία και αμαύρωση τη φήμη των κρυπτονομισμάτων.

Επανήλθε όμως στ' αλήθεια η αγορά;

Τα νέα επενδυτικά εργαλεία ETF και ο ρόλος μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως η BlackRock και η Fidelity.

Το τρέχον ράλι διαφέρει σημαντικά από την επενδυτική ευφορία που είχε ανεβάσει τις τιμές των κρυπτονομισμάτων στα προηγούμενα ρεκόρ, σημειώνουν οι New York Times. Την περασμένη φορά που το bitcoin πέτυχε ρεκόρ ήταν τον Νοέμβριο του 2021, όταν τα κρυπτονομισματα έγιναν πολιτισμικό φαινόμενο. Παράγοντες της αγοράς έκαναν παρέα με διασήμους και οι εταιρείες τους λάτσαραν γιγαντιαίες καμπάνιες μάρκετινγκ για να διαφημιστούν στο Super Bowl.

Οι τιμές κατέρρευσαν την άνοιξη του 2022, καθώς ήρθαν στην επιφάνεια σκάνδαλα για ορισμένες από τις πιο εμ-

Το bitcoin έσπασε το «φράγμα» των 72.000 δολαρίων.

βληματικές εταιρείες κρυπτονομισμάτων. Ανθρωποι που είχαν επενδύσει τις αποταμιεύσεις τους σε κρυπτονομισματα έχασαν τα πάντα. Η πτώση ενισχύθηκε τον Νοέμβριο του 2022, όταν το ανταλλακτήριο κρυπτονομισμάτων FTX, το οποίο ίδρυσε ο Σαμ Μπράνκμαν Φριντ, κατέρρευσε ύστερα από μαζική εκροή κεφαλαίων, με αποτέλεσμα οι πελάτες του να χάσουν 8 δισ. δολάρια. Αφότου άγγιξε χαμηλό σχεδόν 16.000 δολαρίων, το bitcoin σταδιακά ανεβαίνει.

Ενα σημαντικό ορόσημο επετεύχθη τον περασμένο Αύγουστο, όταν το αρμόδιο δικαστήριο στις ΗΠΑ επέτρεψε στις εταιρείες παροχής χρηματοπιστω-

τικών υπηρεσιών να προσφέρουν νέα επενδυτικά εργαλεία, τα οποία συνδέονται με την τιμή του bitcoin. Τα εργαλεία αυτά, τα οποία λέγονται ETF, προσφέρουν στους επενδυτές έναν τρόπο να πειραματιστούν με τα κρυπτονομισματα, χωρίς να τα έχουν άμεσα στην ιδιοκτησία τους.

Από τη στιγμή που τα ETF μπήκαν στην αγορά τον Ιανουάριο έχουν προσελκύσει επενδύσεις τουλάχιστον 5,7 δισ. δολαρίων, σπρώχνοντας προς τα επάνω την τιμή του bitcoin. Όταν τα κρυπτονομισματα εκτινάχθηκαν το 2021, η άνοδος του bitcoin στηριζόταν –τουλάχιστον εν μέρει– σε παραδοσια-

κούς επενδυτές, οι οποίοι στρέφονταν στις ψηφιακές επενδύσεις σαν νέο χόμπι κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Αγόραζαν τα λεγόμενα «memecoins», δηλαδή κρυπτονομισματα που βασίζονται σε διαδικτυακά αστεία και αποθήκευαν τις ψηφιακές αποταμιεύσεις τους σε νέες «κρυπτοτράπεζες» με ύποπτα επιχειρηματικά μοντέλα. Αυτή τη φορά, όμως, το bitcoin καταγράφει κέρδη βάσει στήριξης από μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως η BlackRock και η Fidelity, οι οποίες αμφότερες προσφέρουν bitcoin ETF. «Είναι σίγουρα πολύ διαφορετικό» από το 2021, δήλωσε ο Μάικλ Αντερσον, ιδρυτής της εταιρείας επενδύσεων κρυπτονομισμάτων Framework Ventures. «Είναι πιθανό αυτό να γίνει ένας κύκλος που καθοδηγείται από οργανισμούς», προσέθεσε.

Οι φανατικοί των κρυπτονομισμάτων επιμένουν ότι η άνοδος του bitcoin είναι μόνο η αρχή. Οραματίζονται ότι έπονται μήνες μεγάλων κερδών. Η αμερικανική επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατέθεσε αγωγές εναντίον της Coinbase, του μεγαλύτερου ανταλλακτηρίου στις ΗΠΑ, και εναντίον άλλων μεγάλων εταιρειών. Τα πορίσματα αυτών των υποθέσεων μπορεί να καθορίσουν τη συνέχεια της ανάπτυξης των κρυπτονομισμάτων.

«Αυτή η βιομηχανία κινείται σε κύκλους», δήλωσε ο Τζον Τοντάρο, αναλυτής κρυπτονομισμάτων στην εταιρεία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών Needham. «Δεν ξέρω εάν θα επανέλθει στα επίπεδα που είδαμε το 2021, διότι πλέον παίζουν ρόλο και οι συνταγματικοί έλεγχοι».

INGCO
Professional Tools Made Affordable
www.ingco.com
INGCO Global

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τέλος τα αρνητικά επιτόκια και στην Ιαπωνία

Του ΤΟΡΟΥ ΦΟΥΤΖΙΟΚΑ / BLOOMBERG

Η Τράπεζα της Ιαπωνίας (BOJ) αναμένεται από όλο το φάσμα αναλυτών, οικονομολόγων και αγορών να εξαλείψει το τελευταίο αρνητικό επιτόκιο του κόσμου τις επόμενες εβδομάδες, σηματοδοτώντας και την ολοκλήρωση του μείζονος πειράματος των μεγάλων κεντρικών τραπεζών με την εφαρμογή ανορθόδοξων πολιτικών. Ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας, Καζού Ουέντα, προβλέπεται να αυξήσει το βραχυπρόθεσμο επιτόκιο από το τωρινό -0,1% είτε την επόμενη εβδομάδα είτε τον Απρίλιο, οδηγούμενος σε μια αύξηση του κόστους δανεισμού πρώτη φορά στην Ιαπωνία μετά το 2007, δηλαδή πρώτη φορά σε 17 χρόνια, σύμφωνα με οικονομολόγους και επενδυτές ομολόγων. Η δεδομένη κίνηση θα ήταν και ένα βήμα με κατεύθυνση τη συμβατικά νομισματικά πολιτικά, ύστερα από πολλά χρόνια πειραματισμών. Στο διάστημα αυτό η Τράπεζα της Ιαπωνίας συγκέντρωσε ένα βουνό από ομόλογα και μετοχές,

φιβόλω το πόσο άξιζαν τα αρνητικά επιτόκια το άγχος που προκαλούσαν στις τράπεζες και στους επενδυτικούς οίκους με πάγια εισοδήματα, σήμερα η ετυμολογία των οικονομολόγων στην Ιαπωνία είναι μεικτή. «Το αρνητικό επιτόκιο δεν έκανε τίποτα για τον πληθωρισμό, διότι ο δείκτης της Ιαπωνίας διαμορφώθηκε από τις εξώθεν πιέσεις τιμών που προέρχονταν από το εξωτερικό», δήλωσε ο Καζού Μόμα, πρώην εκτελεστικός διευθυντής της Τράπεζας της Ιαπωνίας. Ξεκινώντας από τη Δανία, τα αρνητικά επιτόκια εγκαταστάθηκαν στην Ελβετία, στη Σουηδία και στην Ευρωζώνη για διαφορετικούς λόγους, που ποικίλλαν από τις τεράστιες εισροές στο ελβετικό φράγκο έως την υποκίνηση της αύξησης των τιμών στον απόηχο της κρίσης δημοσίου χρέους στην περίπτωση της ΕΚΤ.

Στην Ιαπωνία και μετά μια δεκαετία αντιπληθωρισμού, η BOJ αποφάσισε να φέρει σε αρνητικό έδαφος τα επιτόκια το 2016, λίγες μόλις ημέρες αφότου ο τότε κυβερνήτης Χαρουκίκο Κουρόντα είχε διαψεύσει ότι εξετάζει το ενδεχόμενο. Τότε είχε τονίσει ότι το αρνητικό επιτόκιο θα μπορούσε να μειωθεί, εάν χρειαστεί. Αλλά υπήρξαν αντιδράσεις δημοσίων, οι τραπεζές διαμαρτυρήθηκαν για τη συρρίκνωση των περιθωρίων κέρδους, καθώς και οι διαχειριστές συντάξεων και ασφαλίσεων, που έπρεπε να επενδύσουν στο εξωτερικό για να βρουν περιουσιακά στοιχεία με αρκετή απόδοση, οπότε το κόστος δανεισμού δεν ελαττώθηκε πού πολύ. Σε διεθνές επίπεδο το απόθεμα των ομολόγων, στα οποία οι επενδυτές έλαβαν αρνητικές αποδόσεις, έφτασε τετικά στα 18,4 τρις. δολάρια στα τέλη του 2020, σύμφωνα με τον αθροιστικό παγκόσμιο δείκτη του Bloomberg. Στη συνέχεια ο πληθωρισμός ανακινήθηκε και οι ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες απομακρύνθηκαν από το αρνητικό έδαφος, αρχής γενομένης με την Τράπεζα της Ελβετίας τον Σεπτέμβριο του 2022. Η ΕΚΤ ισχυρίστηκε ότι τα αρνητικά επιτόκια πέτυχαν διότι στήριξαν τον τραπεζικό δανεισμό, βελτίωσαν το πώς μεταβιβάζεται ο παλμός της πολιτικής στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, τόνωσαν την οικονομία και αύξησαν τον πληθωρισμό.

Η κεντρική τράπεζα της χώρας αναμένεται να τα αυξήσει το επόμενο διάστημα.

διογκώνοντας τον ισολογισμό της στο 127% της ετήσιας παραγωγής. Κι ενώ όλα αυτά η ποσοτική χαλάρωση και τα αρνητικά επιτόκια συνέβαλαν στην αποδυνάμωση του γιεν και στην αποτροπή ενός βαθύτερου αντιπληθωρισμού, μόνο μετά τους κραδασμούς της προσφοράς λόγω πανδημίας και εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία ο πληθωρισμός ξεπέρασε το 2% και παρέμεινε εκεί.

Ουσιαστικά, για όλη τον κόσμο η μεταστροφή αυτή θα αντιπροσωπεύει το τέλος μιας εποχής. Κατά τη διάρκεια της εφαρμοστέων τα αρνητικά επιτόκια ως μια ρίζοσπατική προσέγγιση και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, καθώς και ορισμένες ομολογίες της στην περιφερειακή Ευρώπη, στη μάχη τους ενάντια στην κάθοδο των τιμών τη δεκαετία του 2010. Και όπως πολλοί στη Γηραιά Ηπειρο έθεσαν εν αμ-

Διευρύνεται το χάσμα μεταξύ Ε.Ε. και ΗΠΑ στην ανταγωνιστικότητα

«Καμπαναία» για Ευρώπη, η υπερδύναμη αυξάνει συνεχώς το προβάδισμά της

Σε μια στιγμή που η Ε.Ε. ανησυχεί έντονα για τη συνεχή υποβάθμιση της ανταγωνιστικότητας της, τα τελευταία στοιχεία έρχονται να επιτείνουν το κλίμα συναγερμού στους πολιτικούς και οικονομικούς κύκλους της Ευρώπης, καθώς καταδεικνύουν ότι διευρύνεται διαρκώς το χάσμα ανταγωνιστικότητας ανάμεσα στην ευρωπαϊκή και την αμερικανική, με την υπερδύναμη να αυξάνει διαρκώς το προβάδισμά της. Εμφανίζουν τη Γηραιά Ηπειρο σε μια «κρίση ανταγωνιστικότητας», όπως τη χαρακτηρίζει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, σχολιάζοντας την υποχώρηση κατά 1,2% που σημείωσε η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης το δ' τρίμηνο του περασμένου έτους σε σύγκριση με 12 μήνες νωρίτερα. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, όμως, η ανταγωνιστικότητα της αμερικανικής οικονομίας αυξήθηκε κατά 2,6%, διευρύνοντας περαιτέρω το χάσμα που χωρίζει τις δύο πλευρές

Η απόκλιση οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι οι εργαζόμενοι στις ΗΠΑ παράγουν περισσότερα από τους Ευρωπαίους σε μία ώρα εργασίας.

του Ατλαντικού. Τις τελευταίες δύο δεκαετίες η ανταγωνιστικότητα της εργασίας στις ΗΠΑ αυξάνεται με υπερδιπλάσιο ρυθμό από εκείνον της Ευρώπης και η τάση αναμένεται να συνεχιστεί και στο μέλλον. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα ο Μπάρτ βαν Ακρ, γενικός διευθυντής του βρετανικού Ινστιτούτου Ανταγωνιστικότητας, τονίζει πως «μακροπρόθεσμα η αύξηση της παραγωγικότητας στις ΗΠΑ προβλέπεται να είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στην Ευρώπη», για να καταλήξει στο ανησυχητικό συμπέρασμα ότι «η Ευρώπη δεν επιδεικνύει τον ίδιο δυναμισμό γι' αυτό και διευρύνεται το χάσμα με τις ΗΠΑ».

Μερίδα οικονομολόγων τείνει να αποδώσει τη μεγάλη απόκλιση στο ότι ο πληθωρισμός των ΗΠΑ είναι νεότερος, αυξάνεται με ταχύτερο ρυθμό και εργάζεται περισσότερες ώρες. Είναι, ωστόσο, σαφές ότι το χάσμα οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι οι εργα-

Από το 2019 η παραγωγή ανά ώρα εργασίας έχει αυξηθεί στις ΗΠΑ περισσότερο από 6% και υπερβαίνει σαφώς αυτήν της Ευρωζώνης και της Βρετανίας, στις οποίες η αύξηση της παραγωγικότητας δεν ξεπέρασε το 1% κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Το χάσμα ανταγωνιστικότητας ανησυχεί και την ΕΚΤ, καθώς μπορεί να εξωθεί ανοδικά το κόστος της εργασίας και έτσι να εγκυμονεί τον κίνδυνο παγίωσης του υψηλού πληθωρισμού.

ζόμενοι στις ΗΠΑ παράγουν περισσότερο από τους Ευρωπαίους σε μία ώρα εργασίας. Από το 2019 η παραγωγή ανά ώρα εργασίας έχει αυξηθεί στις ΗΠΑ περισσότερο από 6% και υπερβαίνει σαφώς αυτήν της Ευρωζώνης και της Βρετανίας, στις οποίες η αύξηση της παραγωγικότητας δεν ξεπέρασε το 1% στο ίδιο χρονικό διάστημα. Για τους Ευρωπαίους πολιτικούς η εξέλιξη είναι ένας ακόμη κώδικας κινδύνου, καθώς αντανακλά τη μακροχρόνια αποτυχία της Γηραιάς Ηπείρου στην προσπάθειά της να πληρώσει τα επίπεδα ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων της υπερδύναμης. Καθοριστικός παράγοντας είναι οι επιδοτήσεις που διοχετεύει η Ουάσιγκτον στην πράσινη βιομηχανία, οι εκτεταμένες προσλήψεις στη διάρκεια των τελευταίων δύο ετών και η εμφάνιση νέων επιχειρήσεων που λειτουργούν με ψηφιασμένα.

Σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, οι κυβερνήσεις της Ευρωζώνης δεν έχουν προ-

σφέρει τόση στήριξη στις οικονομίες τους, μολονότι αυτές έχουν δεχθεί πολύ μεγαλύτερο από την ενεργειακή κρίση, καθώς στην Ευρώπη εκτοξεύθηκαν στα ύψη οι τιμές της ενέργειας συνεισφέροντας στην οικονομική ύφεση. Εξίσου αρνητικός παράγοντας είναι, άλλωστε, ο κατακερματισμός των χρηματογορών της Ευρώπης, της δημοσιονομικής της πολιτικής και το μισαϊκό των ρυθμίσεων που την καθιστά σαφώς πιο ευάλωτη σε εξωτερικά πλήγματα σε σύγκριση με τις ΗΠΑ. Όπως σχολιάζει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας, «η Ευρώπη είναι κατακερματισμένη και όταν δεχθεί ένα πλήγμα δεν αντιδρά τόσο συνεκτικά όσο οι ΗΠΑ». Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα ο Ζιλ Μετς, οικονομολόγος της ασφαλιστικής Αxa, εκφράζει την εκτίμησή πως «έχει καθλωθεί η παραγωγικότητα στην Ευρώπη» και τονίζει πως «όταν αυτό διαρκεί τόσο πολύ, πρέπει να εξετάσουμε την πιθανότητα να

υπάρχει κάποιος διαρθρωτικός παράγοντας». Ο ίδιος προβλέπει, άλλωστε, πως εάν εξακολουθήσει να μειονεκτεί τόσο σε παραγωγικότητα η Ευρώπη έναντι των ΗΠΑ, τότε το ΑΕΠ της θα είναι κατά μια εκατοστιαία μονάδα λιγότερο κάθε χρόνο.

Η ανησυχία και ο προβληματισμός μεταξύ Ευρωπαίων αξιωματούχων είναι ορατός στις δηλώσεις πολλών εξ αυτών. Τον Φεβρουάριο η Ιζαμπέλ Σνάμπελ, μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ, χαρακτήρισε «πιο επιτακτική από ποτέ την ανάγκη να κλείσει το χάσμα παραγωγικότητας με τις ΗΠΑ». Μίλησε μάλιστα για «κρίση ανταγωνιστικότητας» οφειλόμενη στις υψηλές τιμές ενέργειας που αντιμετωπίζει ο μεταποιητικός τομέας της Ε.Ε. και στις ελλείψεις κατάλληλου εργατικού δυναμικού. Το χάσμα ανταγωνιστικότητας ανησυχεί και την ΕΚΤ, καθώς μπορεί να εξωθεί ανοδικά το κόστος της εργασίας και έτσι να εγκυμονεί τον κίνδυνο παγίωσης του υψηλού πληθωρισμού.

Η εταιρεία στη Σίλικον Βάλει όπου θέλουν όλοι να εργασθούν

Η Nvidia αποτελεί το νέο «αστέρι» στον κλάδο της τεχνολογίας

Τα προϊόντα της γνωρίζουν τεράστια ζήτηση, η κεφαλαιοποίηση της καλπάζει και οι εργαζόμενοι της είναι πλέον εκατομμυρια. Ο λόγος για τον κολλοσό της Nvidia, τον πιο «hot εργοδότη» αυτή τη στιγμή στη Σίλικον Βάλει, όπως αναφέρεται στο Wall Street Journal, η οποία συγκρίνει τη φρενιτιδα γύρω από την εταιρεία τεχνολογίας με εκείνη που προκαλούσε προ δεκαετίες το Facebook. Η σταθερότητα και η κυρίαρχη θέση της στους ημιαγωγούς που απαιτούνται για την τροφοδοσία συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, αποτελούν πόλο έλξης για τα ταλέντα τεχνολογίας, ενώ πρώην υπάλληλοι σημειώνουν ότι ακόμη και οι νεοπροσληφθέντες τοποθετούνται γρήγορα σε σημαντικά έργα.

Αλλά δεν είναι μόνο οι προοπτικές καριέρας που «γονιτεύουν» στη Nvidia. Το γεγονός ότι προσφέρει υψηλότερες αμοιβές αλλά και μετοχές στους εργα-

ζομένους της, την καθιστά αδιαμφισβήτητο πόλο έλξης. Το 2023 το ήμισυ των εργαζομένων της είχε ετήσιες απολαφές άνω των 228.000 δολαρίων.

«Η Nvidia είναι όπως το Facebook το 2014», λέει ο Τομ Κέις, ο οποίος διευθύνει την Atticus Growth Partners, μια εταιρεία στρατολόγησης που στελεχώνει αρκετούς από τους ανταγωνιστές της Nvidia. Σε αντίθεση με καθιερωμένες εταιρείες τεχνολογίας όπως οι Apple, Tesla, Meta Platforms και Google των οποίων τα προϊόντα χρησιμοποιούνται καθημερινά από εκατομμύρια ανθρώπους, η Nvidia δεν είναι ευρέως γνωστή. Οι 30.000 εργαζόμενοι της εταιρείας ωστόσο που αυτοαποκαλούνται «Nvidians», τείνουν να διαθέτουν ένα μείγμα δυσέρετων μηχανικών δεξιοτήτων, αλλά και μια εμπονική προσήλωση.

Πρώην στελέχη της που ίδρυσαν δικές τους εταιρείες τονίζουν ότι η Nvidia

κατόρθωσε να διατηρήσει μια κουλτούρα startup έπειτα από χρόνια ανάπτυξης. Η αναζήτηση για θέσεις εργασίας στην εταιρεία ως μια «ονειρεμένη δουλειά», ενόψει της έλξης έλαβε επιπλέον αιτήσεις πρακτικής άσκησης τον Ιανουάριο του 2024 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2023. Η πρόσληψη απαιτεί από τους μελλοντικούς υπαλλήλους τεχνική οξυδέρκεια. Μεταξύ των περιπτώσεων 1.800 θέσεων εργασίας που προσφέρονται είναι ο ρόλος σε τομείς όπως η αποθήκευση AI, η βαθιά μάθηση και ο σχεδιασμός συμπεριφοράς για αυτόνομα οχήματα με βασική αμοιβή που κυμαίνεται από 144.000 έως 414.000 δολάρια. Πολλές θέσεις εργασίας αναζητούν διδακτορικό, ενώ προαπαιτούμενο συχνά είναι οι υποψήφιοι να γνωρίζουν πολλές

γλώσσες προγραμματισμού. Σαράντα απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Carnegie Mellon προσλήφθηκαν στην εταιρεία πέρυσι, από δώδεκα το 2019. Όσοι έχουν περάσει μάλιστα χρόνο στην εταιρεία περιγράφουν μια έντονη, αλλά συνεργατική κουλτούρα όπου οι προσδοκίες είναι υψηλές, ακόμη και για προσλήψεις σε πρώιμο στάδιο καριέρας. «Προσελκύει το είδος των ανθρώπων που είναι ταπεινοί, αλλά θυμίζουν αρουραίους σε λαβύρινθο», λέει η Ντεμπάρνα Πρέντιπτερ, η οποία εργάστηκε στη διαχείριση προϊόντων της Nvidia για δύο χρόνια πριν γίνει συνιδρύτρια στην εταιρεία λογισμικού Quest Labs AI. «Είναι σαν να τρέχεις γύρω γύρω αναζητώντας τυρί, αναζητώντας το επόμενο έργο, αναζητώντας τον επόμενο τρόπο να καινοτομήσεις», λέει.

Η εργασία στη Nvidia τέλος συνοδεύεται και από άλλα προνόμια. Τα νέα

Η Nvidia κατόρθωσε να διατηρήσει μια κουλτούρα startup έπειτα από χρόνια ανάπτυξης. Οι 30.000 εργαζόμενοι της ωστόσο που αυτοαποκαλούνται «Nvidians», τείνουν να διαθέτουν ένα μείγμα δυσέρετων μηχανικών δεξιοτήτων, αλλά και μια εμπονική προσήλωση.

κεντρικά γραφεία περιλαμβάνουν ένα μοντέρνο μπαρ, ενώ η πολιτική αδειών είναι αρκετά ελαστική, συν δύο «ελεύθερες ημέρες» κάθε τρίμηνο, όταν όλο το προσωπικό έχει τον ίδιο χρόνο για να φορτίσει τις μπαταρίες του. Η αμερικανική εταιρεία τεχνολογίας με έδρα τη Σάντα Κλάρα της Καλιφόρνιας που σημειωτέον σχεδιάζει μονάδες επεξεργασίας γραφικών (GPU) για βιντεοπαιχνίδια, καθώς και ενιαία συστήματα ε-

πεξεργαστών (SoC) για φορητούς υπολογιστές και αυτοκίνητα έγινε πρόσφατα η τέταρτη πιο πολύτιμη εταιρεία στον κόσμο, μετά τη Microsoft, την Apple και τη Saudi Aramco.

Μεταξύ άλλων κατασκευάζει το τοπίο H100, το οποίο τροφοδοτεί την πλειονότητα των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων που χρησιμοποιούνται σήμερα, μεταξύ των οποίων το ChatGPT της OpenAI.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

DSV Global Transport and Logistics

DSV

Σάρωστε αυτόν τον QR κωδικό και μάθετε περισσότερα!

Υψηλής ποιότητας λύσεις ομαδοποιημένων μεταφορών. Ανταγωνιστικές τιμές και ταχύτητα.

We add value to your business. | gapgroup.com

Υπέρβαση στόχου σε φορολογικά έσοδα το πρώτο δίμηνο

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Υπέρβαση έναντι του στόχου εμφάνισαν τα φορολογικά έσοδα και το πρωτογενές αποτέλεσμα του προϋπολογισμού το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, αλλά αυτή προσμετράται σε μεγάλο βαθμό στον προϋπολογισμό του 2023, σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών. Έτσι, για το 2024 δεν διαφαιίνεται προς το παρόν σημαντικός δημοσιονομικός χώρος που να αφήνει περιθώριο παροχών. Δεν είναι τυχαίο ότι πρόσφατα ο ίδιος ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης απέκλεισε το ενδεχόμενο να δοθεί φέτος «δώρο» Πάσχα, παρά τις επικείμενες ευρωεκλογές.

Συγκράτηση των ενδεχόμενων προσέσεων για παροχές υπαγορεύει, άλλωστε, και η προβλεπόμενη αναθεώρηση προς τα κάτω του ρυθμού ανάπτυξης. Η κυβέρνηση έχει βασίσει τον προϋπολογισμό σε πρόβλεψη για αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,9%, αλλά όλοι οι οργανισμοί και οι τράπεζες τη «βλέπουν» κάτω από 2,5%, ιδίως μετά την ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ για ρυθμό 2% το 2023, έναντι κυβερνητικής πρόβλεψης για 2,4%. Με χαμηλότερο από το προβλεπόμενο στον προϋπολογισμό ΑΕΠ, είναι πιθανό να σημειωθεί κάμψη και στη φορολογικά έσοδα, αν και είναι νωρίς ακόμη για ασφαλείς εκτιμήσεις. Πάντως, στο υπουργείο δεν ανησυχούν για την επίτευξη του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 2,1% του ΑΕΠ φέτος ή για αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών κατά 2,6% σε σύγκριση με το 2023.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού που δημοσιεύθηκαν, το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα 3,401 δισ. ευρώ έναντι στόχου για πρωτογενές

πλεόνασμα 1,981 δισ. ευρώ. Ομώς, όπως εξηγεί η ανακοίνωση του υπουργείου, το μεγαλύτερο μέρος της διαφοράς του πρωτογενούς πλεονάσματος έναντι του στόχου σε ταμειακούς όρους δεν προσμετρείται στο πρωτογενές αποτέλεσμα του 2024 σε δημοσιονομικούς όρους. Ενδεικτικά, ποσό ύψους 159 εκατ. ευρώ που αφορά έσοδα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα οποία εισπράχθηκαν ετεροχρονισμένα, δεν επηρεάζει το αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους, ενώ σημαντικό μέρος της διαφοράς στις καθαρές εισπράξεις των φορολογικών εσόδων σπράζει των φορολογικών εσόδων ύψους 565 εκατ. ευρώ προσμετράται στο δημοσιονομικό αποτέλεσμα του έτους 2023. Επιπλέον ποσό 301 εκατ. ευρώ αφορά ετεροχρονισμό μεταβιβατικών πληρωμών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν τους επόμενους μήνες. Επομένως το πρωτογενές αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους διαφέρει σημαντικά από το αποτέλεσμα σε ταμειακούς όρους. Επίσης επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω αφορούν το πρωτογενές αποτέλεσμα της Κεντρικής Διοίκησης και όχι το σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνει και τα δημοσιονομικά αποτελέσματα των νομικών προσώπων και των υποτομών των ΟΤΑ και ΟΚΑ. Αναλυτικότερα, τα έσοδα από φόρους το δίμηνο αυτό ήταν 11,401 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 950 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2024, κυρίως λόγω της καλύτερης απόδοσης των φόρων εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων του προηγούμενου έτους, που εισπράττονται σε δόσεις μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2024, αλλά και λόγω της καλύτερης απόδοσης στην είσπραξη των φόρων του τρέχοντος έτους. Μετά την αφαίρεση των επιστροφών, τα καθαρά φορολογικά έσοδα ήταν αυξημένα κατά 565 εκατ. ευρώ.

Υποβάθμισε τις εκτιμήσεις για την ανάπτυξη το 2024 η ΤτΕ

Προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,3%, από 2,5% που προέβλεπε τον Δεκέμβριο

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Χαμηλότερα αναθεωρεί η Τράπεζα της Ελλάδος την πρόβλεψη για την ανάπτυξη του 2024, στο 2,3% από 2,5% πριν, και ευθυγραμμίζεται έτσι πλήρως με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Κομισιόν, ενώ παράλληλα ανοίγει την ψαλίδα με τις προβλέψεις της κυβέρνησης, καθώς σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2024 η ανάπτυξη τοποθετείται στο 2,9%.

Η υποβάθμιση των εκτιμήσεων της ΤτΕ, η δεύτερη από τον περασμένο Δεκέμβριο, ήρθε έπειτα από τα στοιχεία για την ανάπτυξη του περασμένου έτους, η οποία, αν και ξεπέρασε τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, κινήθηκε σε χαμηλότερους ρυθμούς, στο 2%. Όπως σημειώνεται στο υπόμνημα για τις εξελίξεις και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας «Note on the Greek economy», βασικές κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής δραστηριότητας τα επόμενα χρόνια θα συνεχίσουν να είναι οι επενδύσεις, η ιδιωτική καταναλωτική, ενώ οριακά αρνητική θα είναι η συμβολή του εξωτερικού τομέα. Η νομισματική πολιτική θα συνεχίσει να είναι περιοριστική, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις θα συμβάλουν θετικά στην ανάπτυξη χάρη στα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ωστόσο, οι κίνδυνοι να υπάρξει περαιτέρω διολίσθηση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης είναι υπαρκτοί, όπως επισημαίνει η ΤτΕ, εξαιτίας 1) μιας ενδεχόμενης επιδείνωσης της γεωπολιτικής κρίσης στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, με τις επακόλουθες επιπτώσεις για το παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον, 2) ενός χαμηλότερου του αναμενόμενου ρυθμού απορρόφησης και χρησιμοποίησης των διαρθρωτικών ταμείων του Ταμείου Ανάκαμψης και της Ε.Ε., 3) ενδεχόμενων καθυστερή-

Οι γεωπολιτικές εντάσεις, η χαμηλότερη απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, η καθυστέρηση των μεταρρυθμίσεων και τα ακραία καιρικά φαινόμενα αποτελούν εστιακούς κινδύνους που μπορούν να περιορίσουν περαιτέρω τον ρυθμό ανάπτυξης, σημειώνει η ΤτΕ.

Η κεντρική τράπεζα ευθυγραμμίζεται με τις εκτιμήσεις της Κομισιόν, ενώ η ψαλίδα με τις προβλέψεις της κυβέρνησης (2,9%) ανοίγει.

σεων στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, οι οποίες θα φρενάρουν τη διαδικασία βελτίωσης της παραγωγικότητας της οικονομίας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, και 4) ενδεχόμενων ακραίων καιρικών φαινομένων (πλημμύρες και πυρκαγιές, όπως συνέβη το 2023). Η ΤτΕ εντοπίζει παράλληλα 12 σημαντικές προκλήσεις με τις οποίες βρισκείται αντιμέτωπη η ελληνική οικονομία βραχυπρόθεσμα και μεσομακροπρόθεσμα, τις εξής:

- Έλεγχος του πληθωρισμού.
- Επιτάχυνση των επενδύσεων, εν μέρει με την κινητοποίηση των διαθέ-

σιμων ευρωπαϊκών πόρων.

- Αντιμετώπιση ενδεχόμενων ελλείψεων στην αγορά εργασίας και της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων.
- Σχεδιασμός στρατηγικών προσαρμογών στο κλίμα και μέτρων πρόληψης καταστροφών.
- Διασφάλιση ενεργειακής ασφάλειας μέσω επενδύσεων σε καθαρή ενέργεια.
- Διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας.
- Αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- Διατήρηση πρωτογενών πλεονασμάτων σε εκτεταμένο ορίζοντα για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους.
- Εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη στήριξη της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης.
- Αντιμετώπιση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.
- Επιτάχυνση του ρυθμού του προ-

γράμματος ιδιωτικοποιήσεων και μεταρρυθμίσεων και συνέχιση της βελτίωσης της διαχείρισης των κρατικών περιουσιακών στοιχείων για την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων.

• Προώθηση της καινοτομίας, της εκπαίδευσης και του γνωστικού κεφαλαίου.

Πάντως, όπως επισημαίνεται, θετικές εκπλήξεις στο μέτωπο του τουρισμού με υψηλότερα από τα αναμενόμενα έσοδα, καθώς και οι επιπτώσεις από την αναβάθμιση της οικονομίας, μπορεί να οδηγήσουν σε ενίσχυση των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας φέτος.

Σε κάθε περίπτωση, όπως επισημαίνει η ΤτΕ, η οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα αναμένεται να είναι σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης μεσοπρόθεσμα, ο οποίος τοποθετείται στο 0,6% φέτος και στο 1,5% το 2025. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, έπειτα από το 2,3% φέτος, η ανάπτυξη αναμένεται να διαμορφωθεί στο 2,5% το 2025 και στο 2,3% το 2026.

Επενδύσεις 680 εκατ. σε οπτικές ίνες πραγματοποιεί η ΔΕΗ

Διαθέσιμο σε 1,7 εκατ. νοικοκυριά και επιχειρήσεις επιδιώκει να καταστήσει, έως το 2025, η ΔΕΗ το δίκτυο οπτικών ινών της που αναπτύσσει μέσω της ΔΕΗ FiberGrid. Το δίκτυο οπτικής ίνας μέχρι το σπίτι (FTTH) της ΔΕΗ έχει ήδη φτάσει σε 140.000 σπίτια σε 12 δήμους της Αττικής, σε μόλις 10 μήνες, με την εταιρεία να έχει αναθέσει, μέσω διαγωνισμών, σε 12 αναδόχους την κατασκευή δικτύου μέχρι το σπίτι σε επιπλέον πε-

Στόχος η διάθεση σε 1,7 εκατ. νοικοκυριά και επιχειρήσεις οπτικής ίνας έως το 2025.

ριοχές στην Αττική και σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Βόλο, Καλαμάτα, Λάρισα, Ιωάννινα, Κόρινθο, Τρίκαλα, Κοζάνη, Βέροια και Μεγαλόπολη. Σε αυτές τις περιοχές, που έχουν επιλεγεί βάσει, μεταξύ άλλων, της πληθυσμιακής κάλυψης και της έλλειψης υποδομών FTTH, έχουν αναλάβει να αναπτύξουν οπτική ίνα η Vodafone και η Nova.

Όστόσο, η ΔΕΗ FiberGrid φαίνεται να επιταχύνει την ανάπτυξη του δικτύου FTTH στις συγκεκριμένες περιοχές, επιδιώκοντας αυτό να κατα-

στεί διαθέσιμο σε μισό εκατ. νοικοκυριά και επιχειρήσεις μέχρι το τέλος του 2024. Η εταιρεία δρομολογεί για το διάστημα 2024-2026 επενδύσεις της τάξεως των 680 εκατ. ευρώ, με τον σχεδιασμό της να προβλέπει, μέσα στη χρονιά, την εμπορική διάθεση στη χονδρική, δηλαδή στους υπόλοιπους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους της αγοράς. Η ΔΕΗ FiberGrid σκοπεύει να διαθέσει μέσω χονδρικής το νέο δίκτυο. Θα παρέχει πρόσβαση bitstream, όπως είναι ο τηλεπικοινωνιακός όρος, με ταχύτητες έως 10 Gbps. Θα εγκαθιστά, δηλαδή, μια οπτική ίνα ανά συνδρομητή μέχρι την καμπίνα, η οποία από εκεί θα επεκτείνεται μέχρι τις εγκαταστάσεις του χρήστη.

«Οραμά μας είναι μια ψηφιακή κοινωνία, προσβάσιμη και ανοικτή σε όλους, που θα συμβάλει και θα επιταχύνει την κοινωνική και οικονομική πρόοδο. Θέλουμε να προσφέρουμε στους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους ένα υπερσύγχρονο και σταθερό δίκτυο παθητικής και ενεργού πρόσβασης οπτικών ινών μέχρι τις κατοικίες, τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς», ανέφερε ο αντιπρόεδρος της ΔΕΗ FiberGrid και αναπληρωτής διευθυντής συμβούλου ψηφιακών και καινοτόμων υπηρεσιών ομίλου ΔΕΗ, Αλέξανδρος Πατεράκης.

Με «Α» αξιολογούν τα ελληνικά ομόλογα οι διεθνείς αγορές

Οι αγορές «βαθμολογούν» τα ελληνικά ομόλογα στην κατηγορία «Α», πέντε σκαλοπάτια υψηλότερα από την τρέχουσα μέση αξιολόγηση που δίνουν οι οίκοι στη χώρα.

στο 4,1% κατά μέσον όρο, από 6% το 2022.

Σύμφωνα με το μοντέλο υπολογισμού της ΤτΕ, οι αγορές τιμολογούν, ωστόσο, τα ελληνικά κρατικά ομόλογα πιο ευνοϊκά από τους οίκους αξιολόγησης. Ειδικότερα, η υπονοούμενη από την αγορά αξιολόγηση για τα ελληνικά ομόλογα βρίσκεται εντός του εύρους της κατηγορίας αξιολόγησης «Α», όπως επισημαίνεται. Το βέβαο είναι πως οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών τίτλων κινούνται κοντά ή χαμηλότερα από τις αποδόσεις των ομολόγων χωρών που έχουν πολύ υψηλότερη βαθμολογία από την Ελλάδα.

Ειδικότερα, τα ελληνικά ομόλογα όλων των διάρκειών έχουν εδώ και καιρό αποδόσεις αρκετά (και μόνιμα) χαμηλότερες από αυτές των ιταλικών ομολόγων. Για παράδειγμα, το spread του ελληνικού 10ετούς έναντι του αντίστοιχου ιταλικού κινείται στις -30 μονάδες βάσης και του 5ετούς στις -32 μ.β.

Πέντε σκαλοπάτια υψηλότερα από την τρέχουσα μέση αξιολόγηση που δίνουν οι οίκοι στη χώρα.

Ειδικότερα, όπως αναφέρει σε σημείωμα για την ελληνική οικονομία, η πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας έχει ακολουθήσει ανοδική πορεία για μεγάλο χρονικό διάστημα, σχεδόν αδιάκοπα από το 2015, με αποτέλεσμα να ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα το 2023 και να έχει πλέον μέση βαθμολογία «BBB-». Σύμφωνα με τις εκθέσεις των οίκων αξιολόγησης, περαιτέρω αναβαθμίσεις του ελληνικού Δημοσίου μπορεί να προκύψουν από τη διατήρηση ισχυρών οικονομικών επιδόσεων, τις συνετές δημοσιονομικές πολιτικές, τη συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και την περαιτέρω μείωση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων των ελληνικών τραπεζών, πλησιάζοντας τον μέσο όρο της Ε.Ε. Αξίζει να σημειωθεί πως σύμφωνα και με τα αποτελέσματα χρόνης 2023 των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, ο δείκτης NPE διαμορφώθηκε

Οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών τίτλων κινούνται κοντά ή χαμηλότερα από τις αποδόσεις των ομολόγων χωρών που έχουν πολύ υψηλότερη βαθμολογία από την Ελλάδα.

Την ίδια στιγμή, οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων πλησιάζουν ή - σε κάποιες διάρκειες - κινούνται χαμηλότερα από αυτές των ισπανικών τίτλων, οι οποίοι βαθμολογούνται από όλους τους οίκους αξιολόγησης με «Α». Η απόδοση του ελληνικού 10ετούς διαμορφώνεται στο 3,24% και μόλις 17 μ.β. υψηλότερα από το ισπανικό 10ετές, ενώ στις διάρκειες 5 και 30 ετών τα ελληνικά ομόλογα έχουν χαμηλότερες αποδόσεις. Το ελληνικό 5ετές έχει απόδοση 2,88%, ενώ το ισπανικό είναι στο 2,91%, και η απόδοση στο ελληνικό 30ετές διαμορφώνεται στο 3,73% σε σχέση με το

3,76% του ισπανικού 30ετούς. Όπως επισημαίνει η ΤτΕ, οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων μειώθηκαν τις τελευταίες δύο εβδομάδες, σύμφωνα με τις ευρύτερες εξελίξεις στα κρατικά ομόλογα της ζώνης του ευρώ, καθώς οι προσδοκίες των επενδυτών για μείωση επιτοκίων από τη Fed και την ΕΚΤ τον Ιούλιο ενισχύθηκαν, μετά από καθοδική αναθεώρηση των προβλέψεων της ΕΚΤ για τους ρυθμούς πληθωρισμού στην Ευρωζώνη και τη δημοσιοποίηση στοιχείων στις ΗΠΑ για τον πληθωρισμό και τους μισθούς.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Εκτινάχθηκαν οι εισαγωγές ρωσικού αερίου

Επέστρεψε δυναμικά το ρωσικό αέριο στην ελληνική αγορά το τελευταίο εννεάμηνο, με τις ρωσικές εισαγωγές να έχουν ξεπεράσει τα προ ενεργειακής κρίσης επίπεδα κατά 30%. Τον Φεβρουάριο του 2024, μάλιστα, το ρωσικό αέριο κάλυψε το 50% των συνολικών εισαγωγών αερίου στη χώρα, με τις ποσότητες να είναι σχεδόν πέντε φορές πάνω από τις αντίστοιχες ποσότητες του Φεβρουαρίου 2023.

Σε επίπεδο πρώτου διμήνου του έτους οι ρωσικές εισαγωγές φυσικού αερίου μέσω αγωγών (Turkstream από την πύλη Σιδπροκάστρου) ήταν 9 φορές μεγαλύτερες από το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι και κάλυψαν το 40% του συνόλου. Η εξέλιξη είναι εντυπωσιακή συγκρινόμενη με τη μείωση του ρωσικού αερίου κατά 86,2% την περίοδο του υποχρεω-

Το τελευταίο εννεάμηνο ξεπέρασαν τα προ ενεργειακής κρίσης επίπεδα κατά 30%.

τικού στόχου μείωσης της ζήτησης φυσικού αερίου (Αύγουστος 2022 - Μάρτιος 2023). Τον Ιούλιο του 2023 ήταν ο πρώτος μήνας που το ρωσικό αέριο (από αγωγή και LNG) έγινε η πρώτη πηγή εισαγωγών με μερίδιο 46%, ενώ δεύτερη ήταν το LNG από όλες τις υπόλοιπες χώρες πλην της Ρωσίας (μερίδιο 37%). Μάλιστα, αυτό συνεχίστηκε για όλους τους υπόλοιπους μήνες του 2023 μέχρι και τον Φεβρουάριο 2024. Κατά την εννεάμηνη περίοδο Ιουνίου 2023 - Φεβρουαρίου 2024, οι συνολικές εισαγωγές ρωσικού

αερίου ήταν τουλάχιστον 24,8 TWh, δηλαδή 30% περισσότερες από την αντίστοιχη εννεάμηνη περίοδο πριν από την έναρξη του πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία (19,07 TWh μεταξύ Ιουνίου 2021 και Φεβρουαρίου 2022). Σημαντικό ρόλο σ' αυτό έπαιξαν οι εισαγωγές ρωσικού LNG, καθώς κατά την εννεάμηνη περίοδο Ιουνίου 2023 - Φεβρουαρίου 2024 τουλάχιστον το 29,2% των συνολικών εισαγωγών ρωσικού αερίου ήταν με τη μορφή LNG.

Τα στοιχεία παρουσιάζονται στη μηνιαία ανάλυση του Green Tank για τις τάσεις της αγοράς φυσικού αερίου και βασίζονται στα μηνιαία στοιχεία εισαγωγών και καταναλώσεων αερίου του ΔΕΣΦΑ. Οι εισαγωγές LNG στη Ρεβουθούσα μειώθηκαν τον Φεβρουάριο (1,58 TWh) κατά 53,5% και το μερίδιό της

στις συνολικές εισαγωγές υποχώρησε στο 32,1%. Σε ό,τι αφορά την καταναλωτική εννεάμηνη περίοδο πριν από την έναρξη του πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία (19,07 TWh μεταξύ Ιουνίου 2021 και Φεβρουαρίου 2022), σημαντικό ρόλο σ' αυτό έπαιξαν οι εισαγωγές ρωσικού LNG, καθώς κατά την εννεάμηνη περίοδο Ιουνίου 2023 - Φεβρουαρίου 2024 τουλάχιστον το 29,2% των συνολικών εισαγωγών ρωσικού αερίου ήταν με τη μορφή LNG.

Τα στοιχεία παρουσιάζονται στη μηνιαία ανάλυση του Green Tank για τις τάσεις της αγοράς φυσικού αερίου και βασίζονται στα μηνιαία στοιχεία εισαγωγών και καταναλώσεων αερίου του ΔΕΣΦΑ. Οι εισαγωγές LNG στη Ρεβουθούσα μειώθηκαν τον Φεβρουάριο (1,58 TWh) κατά 53,5% και το μερίδιό της

Τον Φεβρουάριο το ρωσικό αέριο κάλυψε το 50% των συνολικών εισαγωγών αερίου, με τις ποσότητες να είναι σχεδόν πέντε φορές πάνω από τις αντίστοιχες του Φεβρουαρίου 2023.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΤΑΙΡΙΚΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΥΘΥΝΗ
2024

Τα νέα
πράσινα
επιχειρηματικά
μοντέλα

ΣΤΗΡΙΖΕΙ

Την Κυριακή 24 Μαρτίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Διεθνής κόμβος ηλεκτρικών διασυνδέσεων η Ελλάδα

Τα σχέδια μεταφοράς πράσινης ενέργειας από Μ. Ανατολή και Αφρική στην Ευρώπη

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Στα ελληνικά ενδιαφέροντος ηλεκτρικές διασυνδέσεις στρέφουν το ενδιαφέρον τους μεγάλα funds αλλά και ευρωπαϊκές εταιρείες αναγνωρίζοντας τον στρατηγικό τους ρόλο για τη μεταφορά πράσινης ενέργειας από τις χώρες της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής στην Ευρώπη για την επίτευξη των στόχων ενεργειακής μετάβασης.

Τον στρατηγικό αυτό ρόλο των ηλεκτρικών διασυνδέσεων που προωθεί η Ελλάδα έχει αναγνωρίσει πρώτη η ίδια η Ε.Ε. Η διασύνδεση Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ «Great Sea Interconnector» (πρώην EuroAsia Interconnector) βρίσκεται σε όλους τους καταλόγους των ευρωπαϊκών έργων κοινού ενδιαφέροντος (PCI) από το 2011 και έχει ήδη διασφαλίσει κονδύλια ύψους 658 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Connecting Europe Facility (CEF).

Θέση στη λίστα των PCI του 2023 πήρε και η ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας - Αιγύπτου «GREGY». Η τελική έγκριση της λίστας θα ανοίξει τον δρόμο και για τη χρηματοδότηση του «GREGY» από το CEF που θα αποτελέσει και το διαβατήριο για τη διασφάλιση χρηματοδότησης από τις τράπεζες. Διαβατήριο για τη λίστα PCI πήρε προσφάτως και το λιγότερο ώριμο έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Αυστρίας - Γερμανίας που σχεδιάζει ο ΑΔΜΗΕ.

Ο Ευρωπαϊκός Διαχειριστής Δικτύων Ηλεκτρικής Ενέργειας (ENTSO-E) συμπεριέλαβε την εμβληματική διασύνδεση «Green Aegean» στον προκαταρκτικό κατάλογο έργων υποδομής ηλεκτρικών ενέργειας που θα αξιολογηθούν για να συμπεριληφθούν στο δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης δικτύων (TYNDP), που αποτελεί προαπαιτούμενο για την

Διαβατήριο για τη λίστα PCI πήρε προσφάτως και το λιγότερο ώριμο έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Αυστρίας - Γερμανίας.

ένταξη του στα PCI. Υπό σχεδιασμό βρίσκεται ένας ακόμη ηλεκτρικός διάδρομος για τη μεταφορά πράσινης ενέργειας από τη Σαουδική Αραβία στην Ευρώπη μέσω της Ελλάδας. Πρόκειται για το έργο «Saudi Greek Interconnection» που προωθείται σε συνεργασία του ΑΔΜΗΕ και της National Grid της Σαουδικής Αραβίας μέσω κοινής εταιρείας ειδικού σκοπού που συστάθηκε στις αρχές Φεβρουαρίου φέτος για να αναλάβει την εκπόνηση μελέτης βιωσιμότητας.

Οι διασυνδέσεις με τη Μέση Ανατολή, την Αφρική και την Κεντρική και Δυτική Ευρώπη αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας στρατηγικής που θα καταστήσει τη χώρα έναν κόμβο πράσινης ενέργειας, αναβαθμίζοντας και τον γεωπολιτικό της ρόλο στην ευρύτερη περιοχή. Πρώτη ενέργεια που θα παράγεται στις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής θα μπαίνει στη χώρα, θα προστίθεται στο πλεονάζον εγχώριο δυναμικό ΑΠΕ και μέσω της διασύνδεσης με τη Γερμανία θα φτάνει στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα της Ευρώπης.

Η ιταλική σφήνα

Αυτή είναι η γενική εικόνα των ηλεκτρικών διασυνδέσεων που προωθεί η χώρα διεκδικώντας ηγετικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση της Ευρώπης, σε ένα «ήπιεδο» όμως που δεν παίζει μόνη

Στον κατάλογο των ευρωπαϊκών έργων κοινού ενδιαφέροντος (PCI) είναι και η ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας - Αιγύπτου. Το έργο GREGY, εκτιμώμενου κόστους 3,5 δισ. ευρώ, αφορά ένα υποθαλάσσιο καλώδιο μήκους 940 χλμ. που θα συνδέει την περιοχή Ελ Σαλούμ της Αιγύπτου με τη Νέα Μάκρη στην Αττική, για να μεταφέρει 3 GW ενέργειας που θα παράγεται από φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα ισχύος 9,5 GW στην Αίγυπτο.

της, αφού αντίστοιχο ρόλο γέφυρας μεταξύ Ευρώπης και Αφρικής διεκδικούν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες του Νότου, με την Ιταλία μάλιστα να προωθεί σχέδια για να καταστεί ο αποκλειστικός ενεργειακός διάδρομος μεταξύ Αιγύπτου και Ευρώπης.

Η στάση της Ιταλίας, η οποία προχωράει σχέδιο διασύνδεσης με την Αίγυπτο για τη μεταφορά 3 GW πράσινης ενέργειας, έχει κινητοποιήσει την ελληνική πλευρά σε πολιτικό και επιχειρηματικό επίπεδο.

Το έργο Ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Αιγύπτου «GREGY» με φορέα υλοποίησης την εταιρεία Elica του ομίλου Κοπελούζου θα βρίσκεται, σύμφωνα με πληροφορίες, στην κορυφή της ατζέντας στη συνάντηση που θα έχει ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης με τον πρόεδρο της Αιγύπτου Αμπντέλ Φατάχ αλ Σίσι, με τον Έλληνα πρωθυπουργό να αναδεικνύει και τη γεωπολιτική σημασία του για την Αίγυπτο, αφού θα την καταστήσει στρατηγικό εταίρο της

Ευρώπης. Αλλωστε η Ευρώπη δεν έχει κρύψει ότι βλέπει την Αίγυπτο ως μια πηγή πράσινης ενέργειας και οι δυνατότητες συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα μαζί με τη μετανάστευση αποτελούν τη βασική ατζέντα των Ευρωπαίων ηγετών με την πολιτική ηγεσία του Καίρου.

Η διασύνδεση με την Αίγυπτο

Έντονη είναι όμως η κινητικότητα και από επιχειρηματικής πλευράς για το έργο «GREGY». Η εταιρεία Elica με τη συνδρομή των συμβούλων της καταρτίζει αυτό το διάστημα τα τεύχη δημοπρασίας των διαγωνισμών για την ανάθεση της εκπόνησης των τελικών τεχνικών και περιβαλλοντικών μελετών, καθώς και της μελέτης για τον καθορισμό της διαδρομής των υποθαλάσσιων καλωδίων. Η ολοκλήρωση των μελετών είναι κρίσιμης σημασίας για τη χρηματοδότηση του έργου από το CEF, στο οποίο η εταιρεία θα υποβάλει σχετικό αίτημα τον Απρίλιο.

Παράλληλα, ο Δημήτρης Κοπελούζος έχει ξεκινήσει μια εκστρατεία διερεύνησης επενδυτικού ενδιαφέροντος στις χώρες των Βαλκανίων, οι οποίες χρειάζονται σημαντική παραγωγή ΑΠΕ για να «πρασινίσουν» το υψηλά ακόμη εξαρτώμενο από τα ορυκτά καύσιμα ηλεκτρικό τους σύστημα. Την εβδομάδα 22-28 Φεβρουαρίου, ο Δημήτρης Κοπελούζος συνοδεύοντας από συνεργάτες του επισκέφτηκε διαδοχικά τη Σόφια, το Βουκουρέστι και το Βελιγράδι όπου είχε συναντήσεις με τους υπουργούς Ενέργειας των τριών βαλκανικών χωρών. Το διήμερο μάλιστα 26 και 27 Φεβρουαρίου ο Δημήτρης Κοπελούζος πήγε και στην Ιταλία, όπου την πρώτη ημέρα συναντήθηκε με τον αναπληρωτή πρωθυπουργό της χώρας Ματέο Σαλβίνι και τη δεύτερη επισκέφτηκε την ιταλική εταιρεία Enel, με την οποία είχε συνεργαστεί στο παρελθόν στον τομέα των ΑΠΕ στην Ελλάδα.

Στις συναντήσεις, όπως μεταφέρουν στην «Κ» κύκλοι του ομίλου Κοπελούζου,

διαπιστώθηκε τεράστιο ενδιαφέρον από ηλεκτρικές εταιρείες και funds για συμμετοχή όχι μόνο στη διασύνδεση αλλά και στο σύνολο του έργου που περιλαμβάνει και την εγκατάσταση 9,5 GW ΑΠΕ στην Αίγυπτο. Για τη χρηματοδότηση αυτών των έργων είναι απαραίτητη η διασφάλιση PPA (μακροχρόνιων συμβάσεων προμήθειας) και εν δυνάμει πελάτες της ενέργειας που θα παράγεται βρίσκονται στην Ευρώπη.

Το έργο «GREGY», σύμφωνα με την ενημέρωση που έκανε στον κύκλο επαφών που είχε τις προηγούμενες ημέρες, μπορεί να τους διασφαλίσει φθηνή πράσινη ενέργεια από την Αίγυπτο μέσω της Ελλάδας. Το έργο «GREGY» εκτιμώμενου κόστους 3,5 δισ. ευρώ αφορά ένα υποθαλάσσιο καλώδιο μήκους 940 χλμ. που θα συνδέει την περιοχή Ελ Σαλούμ της Αιγύπτου με τη Νέα Μάκρη στην Αττική, για να μεταφέρει 3 GW από ενέργεια που θα παράγεται από φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα ισχύος 9,5 GW στην Αίγυπτο.

Προετοιμάζονται για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας

Ελληνικές επιχειρήσεις διεκδικούν 1,5 δισ. από τα 50 δισ. της ευρωπαϊκής βοήθειας - Επενδυτικό ενδιαφέρον για την περιοχή της Οδησσού

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μπορεί ο πόλεμος στην Ουκρανία να συνεχίζεται και μια έκρηξη να σημειώθηκε στα 500 μέτρα από την ελληνική αποστολή κατά την πρόσφατη επίσκεψη του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στην Οδησσό, αλλά τα σχέδια για την ανοικοδόμηση της χώρας δρομολογούνται ήδη και κάποιες ελληνικές επιχειρήσεις φιλοδοξούν να συμμετάσχουν σ' αυτήν. Αλλωστε, υπάρχει και κίνητρο: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε χρηματοδοτική διευκόλυνση 50 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 33 δισ. ευρώ θα είναι δάνεια και 17 δισ. ευρώ θα είναι επικουρήσεις. Και να μην οι μεγάλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αναμένεται να κυριαρχήσουν, αλλά οι εκτιμήσεις αρμόδιων παραγόντων της ελληνικής διπλωματίας αναφέρουν ότι η αντίληψη ποσού της τάξης του 1,5 δισ. ευρώ από τη συγκεκριμένη διευκόλυνση εκ μέρους ελληνικών επιχειρήσεων είναι ένας θεμιτός στόχος. Η Ελλάδα είναι άλλωστε σταθερά στο πλευρό της Ουκρανίας όλα αυτά τα χρόνια του πολέμου κι αυτό

Η Ελλάδα είναι σταθερά στο πλευρό της Ουκρανίας κι αυτό αποτελεί ίσως ένα πολιτικό διαβατήριο που θα βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους.

αποτελεί ίσως ένα πολιτικό διαβατήριο που θα βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους.

Εργομιασμός

Η συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων σε συνέδριο που οργανώθηκε τον περασμένο μήνα από το υπουργείο Εξωτερικών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας φανέρωσε αυτό το ενδιαφέρον, προκαλώντας μάλιστα και κάποια έκπληξη σε όσους δεν παρακολούθησαν τις σχετικές διεργασίες από κοντά. Μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ο όμιλος Μυτιληναίου, ήταν παρούσες, κάποιες

Η περιοχή στην οποία αναμένεται να επεκταθεί το ελληνικό επενδυτικό ενδιαφέρον είναι αυτή της Οδησσού, ενώ οι κλάδοι που έχουν τις ισχυρότερες προοπτικές είναι εκείνοι της ενέργειας, των κατασκευών, της τεχνολογίας και των συμβούλων επιχειρήσεων.

όπως η Βιοχάλκο προσήλθαν με συγκεκριμένες ερωτήσεις, δείχνοντας ότι προτιμάζονται και για το μεγαλύτερο, όπως λέγεται, μεταπολεμικό αναπτυξιακό έργο της Ευρώπης. Εκπρόσωποι της Τράπεζας Πειραιώς και του ομίλου Σαράντη ήταν μεταξύ των ομιλητών στο συνέδριο. Η Printec Group, που κατασκευάζει ATM στην Ουκρανία, δήλωσε ότι δεν έφυγε ποτέ από εκεί λόγω του πολέμου και φυσικά φιλοδοξεί να συνεχίσει την παρουσία της. Η Παγκόσμια Τράπεζα υπολόγισε πρόσφατα ότι το κόστος της ανοικοδόμησης, με βάση τα δεδομένα του τέλους του 2023, θα

ανέλθει σε 486 δισ. δολάρια για τα επόμενα 10 χρόνια και οι αναλυτές θεωρούν ότι το ποσό είναι υπεριοιμιστικό και μπορεί να φτάσει και σε διπλάσιο ύψος. Την όλη προσπάθεια συντονίζει από πλευράς του κράτους ο πρέσβης ε.τ. Σπύρος Λαμπρίδης, που έχει οριστεί ως ειδικός απεσταλμένος της Ελλάδας για την Ουκρανία. Ο κ. Λαμπρίδης θεωρεί ότι οι ενδιαφερόμενες εταιρείες πρέπει να σπεύσουν να πάρουν θέση, ανεξαρτήτως της εξέλιξης του πολέμου. «Σε κάθε περίπτωση», σημειώνει, «μετά το καλοκαίρι, πολλές μεγάλες εταιρείες θα αρχίσουν να δουλεύουν στην Ουκρανία.

Μέσα στο 2025 εκτιμά ότι θα υπάρξει επενδυτικός οργανισμός. Αν οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν ξεκινήσουν τους σχεδιασμούς τους μαζί με τους Ουκρανούς από τώρα, αργότερα θα είναι ίσως αργά». Σημειώνεται ότι χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η γειτονική της Ουκρανίας, Πολωνία είναι ήδη παρούσες εκεί.

Πού εστιάζουν

Όπως λέει ο κ. Λαμπρίδης στην «Κ», η περιοχή στην οποία αναμένεται να επεκταθεί το ελληνικό επενδυτικό ενδιαφέρον είναι αυτή της Οδησσού, ενώ οι κλάδοι που έχουν τις ισχυρότερες

προοπτικές είναι αυτοί της ενέργειας, των κατασκευών, της τεχνολογίας και των συμβούλων επιχειρήσεων. Οι τελεματικές έχουν αποκτήσει εμπειρία λόγω της δραστηριοποίησής τους στην ευρωπαϊκή ενσωμάτωση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, εξηγή.

Πράγματι, ο Γεώργιος Ντούλης της Εδαφομηχανικής και γενικός γραμματέας του Συνδέσμου Ελληνικών Εταιρειών-Γραφείων Μελετών και Συμβούλων επιχειρήσεων σημειώνει, μιλώντας στην «Κ», ότι υπάρχει ενδιαφέρον, κυρίως για υπηρεσίες συμβούλων σε έργα υποδομής και ανάπτυξης, ενώ βοηθάει

ίσως η εμπειρία των ελληνικών εταιρειών του κλάδου στην Ανατολική Ευρώπη. Ωστόσο προβλέπει ότι ο ανταγωνισμός με τα μαγαθία Ευρώπης και Αμερικής θα είναι σκληρός. Εκτιμά ότι οι υπηρεσίες συμβούλων θα ανατεθούν –για να κερδηθεί χρόνος– από κοινού με τις κατασκευές, κάτι που σημαίνει ότι μεγάλοι διεθνείς κατασκευαστικοί όμιλοι θα είναι αυτοί που θα κυριαρχήσουν. Αλλωστε ήδη η Ουκρανία υπέγραψε συμφωνία με τον αμερικανικό οργανισμό FIDIC, δίνοντας κατά κάποιον τρόπο προτεραιότητα στα αμερικανικά πρότυπα των μεγάλων εταιρειών. Οι ελληνικές εταιρείες συμβούλων, σύμφωνα με τον ίδιο, πρέπει να προσεγγίσουν τους διεθνείς κατασκευαστικούς όμιλους ή να συνεργαστούν με ξένες εταιρείες συμβούλων για να διεκδικήσουν ένα κομμάτι της πίτας. Εκφράζει την ελπίδα να λάβει μέτρα και η Κομισιόν, ώστε να μπορέσουν και οι μικρότερες επιχειρήσεις να συμμετάσχουν.

Ενέργεια

Ο τομέας της ενέργειας εμφανίζει, σύμφωνα με τον κ. Λαμπρίδη, σημαντική προοπτική, καθώς υπάρχει ήδη σύνδεση των δύο χωρών με τον αγωγό φυσικού αερίου που καταλήγει στην Αλεξανδρούπολη από τα σύνορα σχεδόν της Ουκρανίας, στη Μολδαβία. «Υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για μια πραγματική, εποικοδομητική και κερδοφόρα συνεργασία με ουκρανικούς φορείς μόλις λίγο τα πράγματα ηρεμήσουν», σημειώνει. Στις ενδιαφερόμενες εταιρείες, κατόπιν πρωτοβουλίας του υπουργείου Εξωτερικών, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κάνει ενημέρωση σχετικά με την ασφάλιση που η ίδια μπορεί να παρέχει και η οποία είναι προϋπόθεση για την πρόσβαση στα κοινοτικά κονδύλια.

Τα επόμενα βήματα προβλέπουν ότι η Κομισιόν θα απευθυνθεί στην Ουκρανία, προκειμένου η τελευταία να τις υποδείξει τις ανάγκες της, καθώς ο πόλεμος θα οδεύει, με όποιον τρόπο, στο τέλος του. «Στο σημείο αυτό, θα είναι κρίσιμο να μη χάσουμε το τρένο», καταλήγει ο κ. Λαμπρίδης.

ITF[®]
WorldTennisTour™

ITF WTT Kaeline Pro Series Tournaments

CYPRUS

11.03 - 24.03
Robinson Cyprus
ALAMINOS

SAVE YOUR SEAT!

EMAIL: tennis@thoosa.cy.net

99462872 | 99382658

HOSTED BY

SPONSORED BY

SUPPORTED BY

KAELINE
GROUP

FAMELINE
HOLDING GROUP

REPUBLIC OF CYPRUS
DEPUTY MINISTRY OF TOURISM

MEDIA SPONSORS

24SPORTS

Η «πράσινη» ευκαιρία των ελληνικών ναυπηγείων

Η ανανέωση του ακτοπλοϊκού στόλου για τη μείωση των εκπομπών ρύπων θα απαιτήσει επενδύσεις πάνω από 3 δισεκατομμύρια ευρώ

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

«Προίκα» για την ελληνική ναυπηγική βιομηχανία, που έπειτα από δεκαετίες επιχειρεί τα πρώτα βήματα ανάκαμψής της, αποτελούν τα ευρωπαϊκά και εθνικά κονδύλια που κινητοποιούν η κυβέρνηση και ιδιωτικές επιχειρήσεις προκειμένου να περιοριστούν οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα του ακτοπλοϊκού στόλου και να προχωρήσει η ανανέωσή του. Το 2030, έτος κατά το οποίο η Ελλάδα έχει δεσμευτεί για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 55%, εντός του πλαισίου Fit for 55 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η μέση ηλικία των πλοίων θα είναι 36 χρόνια, ενώ θα υπάρχουν και 15 πλοία άνω των 50 ετών.

«Η ανανέωση του στόλου της ελληνικής ακτοπλοΐας εκτιμάται ότι θα απαιτήσει επενδύσεις της τάξης των 2,5-3 δισ. ευρώ στην περίπτωση ανανέωσης των υπάρχοντων πλοίων ηλικίας άνω των 25 ετών», εξηγεί μιλώντας στην «Καθημερινή» ο πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (ΣΕΕΝ) και αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της Attica Group Διονύσιος Θεοδωράτος. «Αντιστοίχως, απαραίτητες κρίνονται οι επενδύσεις για την τεχνολογική αναβάθμιση των μικρότερης ηλικίας πλοίων, κάτω των 20 ετών, με μία αρχική εκτίμηση του κό-

Το 2030 η μέση ηλικία των πλοίων θα είναι 36 χρόνια, ενώ θα υπάρχουν και 15 καράβια άνω των 50 ετών.

στους αυτών των επενδύσεων να ξεπερνάει τα 150 εκατ.», συμπληρώνει.

Κοινωνικά κονδύλια

Η κυβέρνηση και ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής Χρήστος Στυλιανίδης επιχειρούν να εξασφαλίσουν τις μέγιστες δυνατές χρηματοδοτήσεις, όπως κάνουν άλλωστε και άλλες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρησιμοποιώντας εθνικούς πόρους, το ΕΣΠΑ, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και άλλα εργαλεία, όπως το Ταμείο Πράσινης Μετάβασης. Ο υπουργός και πρόην επίτροπος της Ε.Ε. έχει ήδη συμφωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά και τα συναρμόδια υπουργεία όπως το Μεταφορών για κονδύλια ύψους 580 εκατ. ευρώ περίπου από το ΕΣΠΑ και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων αλλά και τη βελτίωση στοχευμένων λιμενικών

Τα ελληνικά ναυπηγεία μπορούν να ναυπηγήσουν πλοία έως και 100 μέτρων, ικανά να ανταποκριθούν στους νέους περιβαλλοντικούς κανονισμούς. Μία τέτοια πρώτη παραγγελία για κτίσιμο νέου τεύκτου ακτοπλοϊκού στην Ελλάδα συζητείται αυτή την περίοδο μεταξύ των Ναυπηγείων Ελευσίνας του ομίλου ONEX και της Attica Group, ο στόλος της οποίας (που λειτουργεί με τα σήματα Blue Star Ferries, Super Fast Ferries, Hellenic Seaways, ANEK) αριθμεί 45 πλοία.

υποδομών, σε νησιωτικούς κυρίως προορισμούς. Παράλληλα, συνεχίζει τη διαβούλευση με τις Βρυξέλλες προκειμένου να βρει τους επιπλέον πόρους, οι οποίοι ενδέχεται να περιλαμβάνουν και αμειψείς επιδοτήσεις. Υπολογίζεται ότι εφόσον στεφθούν με επιτυχία οι σχετικές προσπάθειες, το συνολικό διαθέσιμο ποσό (επιδοτήσεις, άτοκα δάνεια, ίδια κεφάλαια των επιλέξιμων επιχειρήσεων κ.λπ.) θα μπορούσε να φτάσει και να ξεπεράσει το 1,5 δισ. ευρώ. «Η προσπάθεια για εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων θα είναι διαρκής τα επόμενα χρόνια και τα σημερινά κονδύλια θα αυξηθούν έτι περαιτέρω καθώς γίνεται αντιληπτό πως στις Βρυξέλλες ότι απαιτείται ρεαλιστική προσέγγιση για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί», επισήμανε αυτή την εβδομάδα ο Χρήστος Στυλιανίδης.

Μακροπρόθεσμες συμβάσεις

Επιλέξιμες θα είναι εκείνες οι επι-

χειρήσεις που θα συμμετέχουν και θα κερδίσουν μία σειρά διαγωνισμών για την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων που θα διενεργήσει το υπουργείο. Οι συγκεκριμένες συμβάσεις θα είναι μακροπρόθεσμες, θα έχουν δηλαδή δεκαετή διάρκεια και θα μπορούσαν έτσι να προκρίσουν με προβλεψιμότητα τις ταμειακές ροές που θα παράγει η λειτουργία των συγκεκριμένων πράσινων πλοίων, διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο την πρόσβασή τους σε τραπεζικό δανεισμό ή και στην εγχώρια ομολογιακή αγορά.

Ωστόσο πολλοί εγείρουν το ερώτημα κατά πόσον οι επενδύσεις αυτές θα πρέπει κατά προτίμηση να κατευθυνθούν σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και να μη χρηματοδοτηθούν μόνο ναυπηγεία μεγάλων πλοίων στην Ασία.

Στην Ελλάδα βρίσκεται σε εξέλιξη η πιο μεγάλη και πλέον αξιόπιστη προσπάθεια «ανάστασης» της ναυπηγικής

βιομηχανίας εδώ και πολλές δεκαετίες. Η είσοδος ιδιωτών επενδυτών μετά μια μακρά περίοδο αναδιάρθρωσης διά του πτωχευτικού δικαίου στα ναυπηγεία Σύρου, Σκαρμαγιά και Ελευσίνας έχει προσδώσει νέα δυναμική στον κλάδο. «Κάθε ευρώ πάνω στον ενεργειακό εκσυγχρονισμό που δεν θα κατορθώσουμε να το κρατήσουμε στην Ελλάδα ή την Ευρώπη, υποθακείει το μέλλον των επόμενων γενιών και τη βιωσιμότητα των ιδίων των οικονομιών των κρατών», σημειώνει μιλώντας στην «Καθημερινή» ο πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Ναυπηγείων (ΕΕΝ) και διευθύνων σύμβουλος του ομίλου ONEX που ελέγχει τα ναυπηγεία της Ελευσίνας και της Σύρου, Πάνος Ξενοκόστας. Δεν αρνείται όμως το γεγονός πως η Ελλάδα δεν είναι ακόμα έτοιμη να φτιάξει καράβια 200 και πλέον μέτρων μήκους όπως αυτά που απαιτούνται για τις γραμμές της Κρήτης και της Αδριατικής. Γι' αυτόν

τον λόγο και τα ελληνικά ναυπηγεία στοχεύουν σε υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας όπου διαθέτουν λόγω τεχνολογίας το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως ο εκ των υστέρων εξοπλισμός των πλοίων (retrofit) με συσκευές δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα.

Η δέσμευση των αερίων του θερμοκηπίου, όπως άλλωστε γίνεται ήδη και με τη δέσμευση των εκπομπών θείου μέσω πλυντηρίων που εγκαθίστανται σε ελληνικά ναυπηγεία στα νεότερα από τα πλοία της ακτοπλοΐας, μπορεί να καταστήσει «μάχιμο» για τις επόμενες δεκαετίες το νεότερο τμήμα του ελληνικού ακτοπλοϊκού στόλου και παράλληλα να παράγει κύκλο εργασιών για τις μεγάλες αλλά και τις μικρότερες ελληνικές ναυπηγικές επιχειρήσεις, εκτιμούν οι ειδικοί.

Επιπλέον, άλλα συστήματα μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων και επο-

μένως εκπομπών άνθρακα, όπως κατάλληλες προσαρμογές στο κύτος των πλοίων που μειώνουν την τριβή και επομένως την κατανάλωση, αποτελούν επίσης μέρος των εργασιών στις οποίες στοχεύουν τα ελληνικά ναυπηγεία. Παράλληλα, τα ελληνικά ναυπηγεία μπορούν να ναυπηγήσουν μικρότερα πλοία έως και 100 μέτρων με προδιαγραφές ικανές να ανταποκριθούν στους νέους περιβαλλοντικούς κανονισμούς, χρησιμοποιώντας δηλαδή συστήματα πρόωσης διπλού καυσίμου όπως υγροποιημένου φυσικού αερίου και μεθανόλης. Μία τέτοια πρώτη παραγγελία για κτίσιμο νέου τεύκτου ακτοπλοϊκού στην Ελλάδα συζητείται αυτή την περίοδο μεταξύ των Ναυπηγείων Ελευσίνας του ομίλου ONEX και της Attica Group, ο στόλος της οποίας (που λειτουργεί με τα σήματα Blue Star Ferries, Super Fast Ferries, Hellenic Seaways, ANEK) αριθμεί 45 πλοία.

Οι δύο επιχειρήσεις πριν από λίγους μήνες μάλιστα υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας που προβλέπει μεταξύ άλλων και την εκτέλεση στα Ναυπηγεία Ελευσίνας και Σύρου των εργασιών μετασκευής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης υφιστάμενων πλοίων της Attica, καθώς και τη δυνατότητα ναυπήγησης

Ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους κινητοποιεί η κυβέρνηση. Ήδη κονδύλια 580 εκατ. θα κατευθυνθούν σε τέτοιες δράσεις.

νέων σύγχρονων πλοίων, υπό την προϋπόθεση «εξασφάλισης ικανού και διαθέσιμου χώρου στις εγκαταστάσεις της ONEX για την αποτελεσματική, υψηλού επιπέδου εκτέλεση των κάθε φορά ανατεθειμένων εργασιών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα».

Ο πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Ναυπηγείων, εμφανώς ικανοποιημένος από την προσπάθεια που καταβάλλει η κυβέρνηση για να βρει τα κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία για την πράσινη μετάβαση της ακτοπλοΐας, εκφράζει «μεγάλη ικανοποίηση για τις πρωτοβουλίες της Ε.Ε., αλλά και τις συντονισμένες ενέργειες της ελληνικής κυβέρνησης και εσωτερικά μεταξύ των υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μέσα από τις οποίες κονδύλια πράσινης μετάβασης μπόρεσαν να αξιοποιηθούν για εγχώριες υποδομές, συστήματα και λύσεις που αφορούν τα ίδια τα πλοία».

Ερχεται νέος γύρος συγχωνεύσεων μεταξύ μικρότερων ακτοπλοϊκών

Η επιτακτική ανάγκη προσαρμογής του ακτοπλοϊκού στόλου στους νέους περιβαλλοντικούς κανονισμούς αλλά και η πάγια ανάγκη επενδύσεων για ανανέωσή του δημιουργούν πίεση στα επιχειρηματικά μοντέλα των μικρότερων κυρίως επιχειρήσεων του κλάδου. Όμως το μέγεθος αλλά και ο βαθμός συμμόρφωσης με τις τρέχουσες απαιτήσεις των αρχών εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, σε συνδυασμό με την ορθή αποτύπωση των οικονομικών καταστάσεων ώστε να διαπιστώνεται η βιωσιμότητά τους, σημαίνει πως πολλές επιχειρήσεις «θα χρειαστεί να καταβάλουν σημαντική προσπάθεια χωρίς εγγυημένο αποτέλεσμα για να αποκτήσουν πρόσβαση στις εθνικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και ακόμα περισσότερο στον τραπεζικό δανεισμό που θα απαιτηθεί», αναφέρουν τραπεζικές πηγές. Όπως εξηγούν, ένα μικρό μόνον ποσοστό του συνολικού αριθμού των ελληνικών ακτοπλοϊκών επιχειρήσεων είναι αυτό που στην ορολογία του χρηματοπιστωτικού τομέα ονομάζεται «bankable». Πληροί δηλαδή τα κριτήρια που απαιτούνται για να αξιολογηθούν αιτήματα

Πέρισι το καλοκαίρι 150 πλοία 33 διαφορετικών εταιρειών εξυπηρετούσαν καθημερινά 115 νησιά της χώρας.

τραπεζικών χρηματοδοτήσεων. Το ίδιο ισχύει και για τα αυστηρά κριτήρια που αναμένεται να προβλεφθούν για τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις δημοσίων υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, η πραγματικότητα αυτή οδηγεί νομοτελειακά σε έναν νέο δεύτερο γύρο συγχωνεύσεων και εξαγορών μεταξύ των μικρότερων εταιρειών. Μετά δηλαδή το consolidation που έγινε γύρω από την Attica Group, η οποία απορρόφησε πρόσφατα και την ANEK, η οποία μέχρι τότε οδηγείτο με μαθηματική βεβαιότητα στην οικονομική κατάρρευση, είναι πιθανόν να αρχίσουν οι συγχωνεύσεις και εξαγορές μεταξύ των μικρότερων εταιρειών με επίκεντρο τις υγιέστερες εξ αυτών και τις έχουσες την ισχυρότερη μετοχική στήριξη, εκτιμούν ναυτιλιακοί

Ένα μικρό μόνον ποσοστό του συνολικού αριθμού των ελληνικών ακτοπλοϊκών επιχειρήσεων πληροί τα κριτήρια που απαιτούνται για να αξιολογηθούν αιτήματα τραπεζικής χρηματοδότησης.

τραπεζίτες. Σύμφωνα με την XRTC Business Consultants, συμβουλευτική εταιρεία που ειδικεύεται στις ναυτιλιακές χρηματοδοτήσεις, το καλοκαίρι του 2023, 150 ακτοπλοϊκά πλοία εξυπηρετούσαν καθημερινά 115 νησιά της χώρας, είτε συνδεδεμένα τα με την ενδοχώρα είτε πραγματοποιώντας συνδέσεις μεταξύ τους. Τα πλοία αυτά ανήκουν σε 33 διαφορετικές εταιρείες. Όμως αν εξαιρεθούν τα σχεδόν 50 πλοία των μεγάλων επιχειρήσεων, δηλαδή των Μινωικών Γραμμών και της Attica Group, οι περισσότερες από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις έχουν η καθεμία διαφορετικό βαθμό υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Επιπλέον, διεκδικεί χρηματοδότηση με τη μορφή μερικής επικηρήγησης των επενδύσεων για την ανανέωση του στόλου με νεότευκτα πλοία χαμηλών και μεδενικών εκπομπών καθώς και τη μετασκευή υπάρχοντων πλοίων. Παράλληλα, επισπεύδει την ανάπτυξη των υποδομών ασφαλούς εφοδιασμού των πλοίων με εναλλακτικό καύσιμο και με ηλεκτρισμό, στα λιμάνια της χώρας με ανταγωνιστικά κοστολογημένα τιμολόγια.

Σε αυτό το περιβάλλον ο Συνδέσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας προτείνει προς τις αρμόδιες αρχές τη δημιουργία του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, τη χρηματοδότηση των πρά-

σινων επενδύσεων και την επιτάχυνση υλοποίησης των λιμενικών υποδομών που απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση και την υποστήριξη του ακτοπλοϊκού στόλου. Ειδικότερα, ζητεί τη χάρση εθνικής στρατηγικής για την ανανέωση του στόλου και την πράσινη μετάβαση της ακτοπλοΐας με ενδιάμεσους στόχους, συγκεκριμένες δράσεις και κεντρικό συντονισμό σε κυβερνητικό επίπεδο. Ζητεί επίσης τη βελτίωση της βιωσιμότητας των ακτοπλοϊκών εταιρειών με την ικανοποίηση των θεσμικών αιτημάτων τους που αφορούν τον εκσυγχρονισμό και την τροποποίηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Επιπλέον, διεκδικεί χρηματοδότηση με τη μορφή μερικής επικηρήγησης των επενδύσεων για την ανανέωση του στόλου με νεότευκτα πλοία χαμηλών και μεδενικών εκπομπών καθώς και τη μετασκευή υπάρχοντων πλοίων. Παράλληλα, επισπεύδει την ανάπτυξη των υποδομών ασφαλούς εφοδιασμού των πλοίων με εναλλακτικό καύσιμο και με ηλεκτρισμό, στα λιμάνια της χώρας με ανταγωνιστικά κοστολογημένα τιμολόγια.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Αντοχές, το ζητούμενο

Τον περασμένο Σεπτέμβριο, όταν ο «Daniel» έπνιξε τη Θεσσαλία, η Ελλάδα ζήτησε βοήθεια από την Κομισιόν, αλλά λεφτά δεν υπήρχαν. Το Ταμείο Άλληλεγγύης ήταν άδειο. Το μόνο που πήραμε ήταν η (αυτονόητη) άδεια ανακατανομής κονδυλίων από τα ήδη εγκριμένα (για άλλους σκοπούς...) ώστε να τα χρησιμοποιήσουμε για την αντιμετώπιση της έκτακτης κατάστασης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι στην πρώτη γραμμή λήψης μέτρων για τη μείωση των εκπομπών ρύπων, αλλά είναι ανοχώρωτη και απροετοίμαστη όσον αφορά την προσαρμογή των υποδομών της, ώστε αυτές να καταστούν ισχυρές για να αντέξουν τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης.

Αυτό είναι το επείγον. Γιατί, ακόμη κι αν αύριο μηδενίζονταν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, η κουβέρτα με την οποία έχουμε τυλιχτεί τη Γη θα την υπερθερμαίνει για τα επόμενα 25-30 χρόνια. Κι η Ευρώπη, που υπερθερμαίνεται με ταχύτητα διπλάσια από τη μέση παγκόσμια, τρέχει ανέμη στο ραντεβού της με 36 κλιματικούς κινδύνους με καταστροφικές συνέπειες. Η οικονομική ζημία της Ευρώπης από ακραία φαινόμενα που οφειλόνταν στην κλιματική κρίση υπολογίζεται σε κάτι παραπάνω από 650 δισ. ευρώ τα τελευταία 40 χρόνια. Αν δεν ληφθούν μέτρα ενίσχυσης των υποδομών, θα αναλογιζόμαστε αυτά τα κόστη με νοσταλγία: μόνο οι καταστρο-

Αλήθεια, κανείς δεν ανησυχεί μήπως ένας «Daniel» ενσκήψει στην Αττική;

φές από τις πλημμύρες σε παραθαλάσσιες περιοχές υπολογίζεται ότι θα προκαλούν ζημιές της τάξης του 1 τρις. ευρώ ετησίως. Στην πραγματικότητα η έκταση των ζημιών θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη, καθώς οι επιπτώσεις λειτουργούν ως ντόμινο: καταστροφές σε υποδομές/φυσικό περιβάλλον, καταστροφές παραγωγής/παραγωγικών δυνατοτήτων, μειώσεις φορολογικών και

άλλων κρατικών εσόδων, διογκούμενες απαιτήσεις για δημόσιες δαπάνες, αύξηση του δανεισμού και του κόστους δανεισμού – είναι ο εφιαλτικός φαύλος κύκλος. Εκτιμώντας την κατάσταση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι δεν υπάρχει εναλλακτική: η ενίσχυση της ανθεκτικότητας είναι μονόδρομος. Και κάλεσε κράτη - ιδιώτες να επενδύσουν στην ανθεκτικότητα φυσικών οικοσυστημάτων, νερών, τροφίμων, υγείας, υποδομών των πόλεων και της οικονομίας. Οι επενδύσεις δεν γίνονται χωρίς χρηματοδότηση. Πού θα βρεθεί; Σε έκτακτες συνθήκες, έκτακτα μέτρα – λέει η κοινή λογική. Αλλά η κοινή λογική δεν είναι τόσο κοινή ούτε στην Ευρώπη.

Αντί να αξιοποιήσει τα ΑΑΑ της πιστοληπτικής αξιοπιστίας της για να αντλήσει κεφάλαια, περιφέρει διά πάσαν νόσον τα αδιάθετα 200 δισ. ευρώ δάνεια του ευρωπαϊκού ΤΤΑ. Κι αυτά, όμως, φαίνεται εκλείπουν: η κυρίαρχη άποψη είναι ότι πρέπει να διατεθούν στην ενίσχυση της πολεμικής βιομηχανίας.

Αρα; Τα πράγματα δεν είναι εύκολα. Κι η Ελλάδα έχει ζωτικό συμφέρον να συνταχθεί με την πλευρά που υποστηρίζει ότι πρέπει να γίνει ό,τι είναι αναγκαίο για την ανθεκτικότητα στην κλιματική κρίση. Θα φανεί αν διαθέτει την ανεξαρτησία να το πράξει – ξέχνισε ότι η κυβέρνηση απέφυγε να υπογράψει την επιστολή 8 κρατών ενάντια στη διά-

λυση της Εννιαίας Αγοράς από τις κρατικές ενισχύσεις που δίνει η Γερμανία στις επιχειρήσεις της. Αλλά, κατ' αρχάς, θα οφείλαμε να κάνουμε ό,τι πρέπει για να προστατευτούμε, με τις δικές μας δυνατότητες. Κάνουμε τα αντίθετα. Χάνουμε, π.χ., την ευκαιρία που είχαμε με τα 32 δισ. του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – ο εν πολλοίς πελατειακός και αδιαφανής τρόπος διάθεσής τους είναι παράδειγμα προς αποφυγή. Όπως είναι και η μακροχρόνια αδιαφορία για την προσαρμογή των σχεδίων διαχείρισης κλιματικών κινδύνων. Αλήθεια, κανείς δεν ανησυχεί μήπως ένας «Daniel» ενσκήψει στην Αττική;

kallitsiskostas@yahoo.com

Τις κινήσεις λογαριασμών θα βλέπει η ΑΑΔΕ

Μέσω του συστήματος BANCAPP θα λαμβάνει στοιχεία όσων ελέγχονται για καταθέσεις, δάνεια, επενδυτικούς λογαριασμούς, θυρίδες

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Εκατομμύρια τραπεζικοί λογαριασμοί φυσικών και νομικών προσώπων θα βρεθούν προσεχώς στο στόχαστρο των φορολογικών Αρχών, με τη χρήση του νέου συστήματος της ΑΑΔΕ, το οποίο θα σκανάρει όλες τις κινήσεις τους. Πρόκειται για το Σύστημα Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύτησης Περιουσίας (Bank Account Nexus Crosscheck Application ή BANCAPP) το οποίο αυτοματοποιεί τη διαδικασία παροχής στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν ελεγχόμενα φυσικά και νομικά πρόσωπα. Ηδη έχουν ξεκινήσει οι δοκιμές μεταξύ ΑΑΔΕ, Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων και το προσεχές διάστημα θα τεθεί σε παραγωγική λειτουργία. Οι μεγάλες συστημικές τράπεζες δλώνουν έτοιμες για την ενεργοποίηση του νέου συστήματος, ενώ οι μικρότερες τράπεζες αναμένεται να ζητήσουν παράταση.

Μέσω του BANCAPP συλλέγονται και αξιοποιούνται τα δεδομένα του αρχείου χρηματοπιστωτικών προϊόντων και αναλυτικών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, των κινήσεων τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών πληρωμών και λοιπών χρηματοοικονομικών προϊόντων και αναλυτικών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών των ΑΦΜ για τα οποία έχει εκδοθεί εντολή ελέγχου. Ο έλεγχος αφορά τόσο καταθέσεις, ρέπος, ασφαλιστικά προϊόντα, παράγωγα, μετοχές όσο και δάνεια και θυρίδες.

Όπως αναφέρουν από τη φορολογική διοίκηση, με την έκδοση εντολής ελέγχου εισοδήματος, αυτόματα, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, θα αποστέλλεται αίτημα στο BANCAPP. Σε διάστημα δύο ημερών η ΑΑΔΕ θα έχει τις σχετικές απαντήσεις για τους τραπεζικούς λογαριασμούς και περιουσιακά στοιχεία της τελευταίας πενταετίας.

Τα στοιχεία αυτά θα διασταυρώνονται με τις φορολογικές δηλώσεις προκειμένου να διαπιστωθεί αν το ύψος της κινήσις περιουσίας και οι διαπάνες διαβίωσης δικαιολογούνται από τα εισοδήματα που εμφανίζονται στην εφορία. Σε περίπτωση που δεν καλύπτονται θα θεωρείται αδικαιολόγητη προσαύξηση

Με την έκδοση εντολής ελέγχου εισοδήματος, αυτόματα, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, θα αποστέλλεται αίτημα στο BANCAPP. Σε διάστημα δύο ημερών η ΑΑΔΕ θα έχει τις σχετικές απαντήσεις για τους τραπεζικούς λογαριασμούς και τα περιουσιακά στοιχεία της τελευταίας πενταετίας.

περιουσίας και το υπερβάλλον ποσό θα φορολογείται με συντελεστή 33%.

Η διαδικασία

Με την έκδοση εντολής ελέγχου το αίτημα προωθείται αυτόματα από την ΑΑΔΕ μέσω του κόμβου ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας στα πιστωτικά ιδρύματα και σε όλα τα υπόχρεα πρόσωπα.

Υποχρεούνται σε απάντηση και αποστολή των αρχείων εντός δύο εργάσιμων ημερών, με εξαίρεση στις περι-

πτώσεις που το αίτημα καταλαμβάνει ελεγχόμενο διάστημα μεγαλύτερο των πέντε ετών, οπότε και η αποστολή των αρχείων θα γίνεται εντός πέντε εργάσιμων ημερών.

Η επικοινωνία των αιτημάτων μεταξύ της ΑΑΔΕ και των υπόχρεων προσώπων θα πραγματοποιείται μέσω των υποδομών της «Τειρεσίας». Η πληροφορία που ανταλλάσσεται μέσω των καναλιών διαβίβασης της «Τειρεσίας» αφορά τα στοιχεία των ελεγχόμενων.

Για την εξασφάλιση της εμπιστευ-

τικότητας της διαδικασίας, όλα τα φορολογικά ή και χρηματοοικονομικά δεδομένα που ανταλλάσσονται κρυπτογραφούνται.

Για την άρση απορρήτου, μέσω του συστήματος, προϋπόθεση είναι η γνώση και συμπλήρωση του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του φυσικού ή νομικού προσώπου ή νομικού οντότητας για το οποίο πραγματοποιείται η άρση του τραπεζικού απορρήτου, ενώ για την υποβολή αιτήματος άρσης πρέπει να έχουν προηγηθεί όλες οι απαραίτητες

διαδικασίες έγκρισης της άρσης του τραπεζικού απορρήτου που προβλέπονται για τις ελεγκτικές υπηρεσίες.

Στο νέο σύστημα θα διαβιβάζονται δεδομένα τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, τα ιδρύματα πληρωμών, τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος τα οποία δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια, με ή χωρίς φυσική εγκατάσταση και τηρούνται στο μητρώο της Τράπεζας της Ελλάδος.

Τα στοιχεία που θα αποστέλλουν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αφορούν:

1. Καταθέσεις πρώτης ζήτησης και προθεσμιακές.
2. Χορηγήσεις.
3. Επενδυτικούς λογαριασμούς με παντός είδους καρτοφυλάκια επενδυτικών προϊόντων και αξιολογίων, όπως αμοιβαία κεφάλαια, ομόλογα, μετοχές, τραπεζοασφάλιστρα κ.λπ.
4. Πιστωτικές κάρτες.
5. Τραπεζικές θυρίδες.
6. Λογαριασμούς πληρωμών.
7. Προπληρωμένες κάρτες.
8. Ηλεκτρονικά πορτοφόλια.

Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο BANCAPP από Αρχές, υπηρεσίες και φορείς του Δημοσίου ανακτηθούν στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν πρόσωπα διαφορετικά από αυτά που περιλαμβάνονται στο αίτημά τους, αυτό δεν συνιστά παραβίαση του επαγγελματικού και τραπεζικού απορρήτου, καθώς και του απορρήτου των στοιχείων, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Οι Αρχές, υπηρεσίες και φορείς του Δημοσίου υποχρεούνται να καταστρέφουν τα στοιχεία αυτά, κατά τρόπο οριστικό και μη αναστρέψιμο και να ενημερώσουν τον υπεύθυνο τεχνικό δια-

Εχουν ήδη ξεκινήσει οι δοκιμές μεταξύ ΑΑΔΕ, Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων.

χειριστή για τις δικές του ενέργειες, ώστε το BANCAPP να μη διατηρήσει τα σχετικά δεδομένα. Σημειώνεται πως στην περίπτωση που κάποια τραπεζικά ιδρύματα δεν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία ένταξης, έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτημα παράτασης της προθεσμίας ένταξης στην παραγωγική λειτουργία του συστήματος, το αργότερο εντός του πρώτου εξαμήνου 2024, αναφέροντας αναλυτικά τους λόγους αδυναμίας διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών τους συστημάτων.

Τέσσερις μειώσεις επιτοκίων εντός του 2024 αναμένει ο Γ. Στουρνάρας

Υπέρ δύο μειώσεων στα επιτόκια πριν από το διάλειμμα για τις καλοκαιρινές διακοπές τον Αύγουστο, τάσσεται ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας, ενώ για το σύνολο του 2024 θεωρεί ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να προχωρήσει σε τέσσερις συνολικά μειώσεις, με το επιτόκιο καταθέσεων να υποχωρεί σταδιακά στο 2% στα τέλη του 2025 με αρχές του 2026, από το σημερινό 4%. Παράλληλα, επισήμανε πως η ΕΚΤ μπορεί να κινηθεί πρώτα στην έναρξη του κύκλου μειώσεων των επιτοκίων, ανεξάρτητα από το τι θα αποφασίσει η αμερικανική Fed.

«Πρέπει να αρχίσουμε να μειώνουμε τα επιτόκια σύντομα, ώστε η νομισματική μας πολιτική να μη γίνει πολύ περιοριστική», δήλωσε ο κ. Στουρνάρας σε συνέντευξή του στο Bloomberg. «Είναι σκόπιμο να γίνουν δύο μειώσεις επιτοκίων πριν από τις καλοκαιρινές διακοπές και τέσσερις κινήσεις κατά τη διάρκεια του έτους φαίνονται λογικές. Μέχρι στιγμής, συμφωνώ με τις προσδοκίες των αγορών», σημείωσε χαρακτηριστικά. Αξίζει να σημειωθεί πως οι επόμενες συνεδριάσεις νομισματικής πολιτικής έχουν προγραμματιστεί για τις 11 Απριλίου, 6 Ιουνίου και 18 Ιουλίου, ενώ η πρώτη συνεδρίαση μετά το καλοκαίρι είναι στις 12 Σεπτεμβρίου. Ο κ. Στουρνάρας έχει δηλώσει στην «Κ» ήδη από τον Ιανουάριο ότι εκτιμά πως οι μειώσεις επιτοκίων θα ξεκινήσουν τον Ιούνιο. «Θα έχουμε ελάχιστες νέες πληροφορίες πριν από τη συνεδρίαση του Απριλίου, ειδικά για τους μισθούς στις αρχές του 2024 – αλλά θα λάβουμε πολλά περισσότερα στοιχεία πριν από τη συνεδρίαση του Ιουνίου», σημείωσε ο επικεφαλής της ΤτΕ, απηχώντας τις πρόσφατες δηλώσεις της Κριστίν Λαγκάρντ.

Συνεπώς ο κ. Στουρνάρας αναμένει πως η ΕΚΤ θα μειώσει τα επιτόκια στη συνεδρίαση του Ιουνίου και στη συνεδρίαση του Ιουλίου. Για να μειωθούν τα επιτόκια από τον Απρίλιο «θα χρειαστεί να δούμε την οικονομία να καταρρέει», όπως τόνισε, κάτι που ο ίδιος δεν περιμένει.

Ο κ. Στουρνάρας απέρριψε ταυτόχρονα τις εκτιμήσεις ότι θα μπορούσε να είναι προβληματικό ή και επικίνδυνο η ΕΚΤ να χαλαρώσει την πολιτική της πριν το κάνει η Fed. «Δεν συμφωνώ καθόλου με το επιχείρημα ότι δεν μπορούμε να μειώσουμε τα επιτόκια μας πριν το κάνει η Fed – και σχεδόν όλοι οι συνάδελφοί μου συμφωνούν με αυτό», είπε. «Είμαστε εντελώς ανεξάρτητοι και η Ευρωζώνη είναι μια μεγάλη ανοικτή οικονομία με ευέλικτη συναλλαγματική ισοτιμία», ανέφερε.

Και ο οίκος αξιολόγησης Fitch εκτιμά πως η ΕΚΤ θα κινηθεί πρώτα στις μειώσεις επιτοκίων. Κατά την άποψή του, τα επιτόκια στην Ευρωζώνη θα μειωθούν κατά τη συνεδρίαση του Ιουνίου, από Απρίλιο που προέβλεπε πριν, ενώ στις ΗΠΑ η Fed θα προχωρήσει στην πρώτη μείωση στις 31 Ιουλίου. Και οι δύο κεντρικές τράπεζες ωστόσο θα μειώσουν τα επιτόκια φέτος κατά 75 μ.β. συνολικά. «Τα πρόσφατα σχόλια της ΕΚΤ τόνισαν την ανησυχία για τα στοιχεία για τις μισθολογικές αυξήσεις και επισήμαναν ότι σημαντικά περισσότερες πληροφορίες θα είναι διαθέσιμες μέχρι τον Ιούνιο», όπως σημειώνει η Fitch.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Εκστρατεία καθαριότητας: Καθαρή γειτονιά. Πράσινο Στρόβολος.

Ο Δήμος Στρόβολου ανακοινώνει ότι στο πλαίσιο της εκστρατείας καθαριότητας «Καθαρή γειτονιά. Πράσινο Στρόβολος» προχωρεί με καθαρισμό οικοπέδων και ανοικτών χώρων, όπως επίσης και με τον καθαρισμό πεζοδρομίων.

Ως εκ τούτου, καλούνται οι ιδιοκτήτες οικοπέδων να προβούν στον καθαρισμό των τεμαχίων τους, απομακρύνοντας βλάστηση και οποιαδήποτε άχρηστα αντικείμενα, το αργότερο **μέχρι τη Δευτέρα 1 Απριλίου 2024**.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, συνεργεία του Δήμου θα προβούν στον καθαρισμό των οικοπέδων, χωραφιών και άλλων τεμαχίων γης, που δεν θα καθαριστούν από τους ιδιοκτήτες τους, με τα έξοδα να καταβάλλονται από τους ιδιοκτήτες.

Για περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστέλλονται στην Υπηρεσία Καθαριότητας του Δήμου, τηλ. 99380700 και 22470378 ή στην ιστοσελίδα του Δήμου (www.strovolos.org.cy).

Παράλληλα, θα διεξάγεται βάσει προγράμματος, καθαρισμός των πεζοδρομίων/ερείματων από ξερή βλάστηση και χόρτα, την περίοδο Απρίλιος - Μάιος 2024. Το αναλυτικό πρόγραμμα καθαρισμού οικοπέδων και ερειμάτων βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Δήμου, για ενημέρωση του κοινού (www.strovolos.org.cy).

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Η εταιρεία MCTC Marine Ltd με αριθμό μητρώου εργοδότη (ΑΜΕ) 2114428/5/8559 ζητά να προσλάβει προσόντοχο «Υπεύθυνο Αγορών» με τα ακόλουθα προσόντα:

1. Σπουδές στον τομέα της Λογιστικής (Logistics Science)
2. Αριστη γνώση αγγλικής και Αραβικής γλώσσας
3. Αριστη γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών
4. Εμπειρία τουλάχιστον 3 χρόνων στην υλοποίηση και τη διαχείριση της ροής των προϊόντων, υπηρεσιών και πληροφοριών από την αρχή έως τον τελικό καταναλωτή.

Τα καθήκοντα της θέσης είναι:

1. Διαχείριση και υλοποίηση των εντολών αγοράς προμηθειών
2. Επικοινωνία με το πλήρωμα και τους προμηθευτές
3. Άλλα καθήκοντα όπως ανατεθούν

Οι ενδιαφερόμενοι να αποστέλλουν το Βιογραφικό τους Σημείωμα (CV) στο Επαρχιακό Γραφείο Εργασίας Λεμεσού, dolim@dl.mlsi.gov.cy (Τηλ. 25827320 και φων. 25306563) με αντίγραφο στην εταιρεία. Παρακαλώ όπως στο CV να σημειώνεται ο αριθμός μητρώου της εταιρείας.

ο ΜΚΟ eikona παρουσιάζει το παραμυθένιο musical

Όλοι οι... ΚΑΚΟΙ Χωράνε!

ΣΕ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

Βοηθός Σκηνοθέτη/Μουσική διδασκαλία: Κωνσταντίνος Ανδρονίκου
Μουσική: Ανδρέας Μιχαλόπουλος
Στίχοι: Σταύρος Σταύρου
Χορογραφίες: Μαρία Σταυρινίδου
Σκηνογραφία: ΣΚΗΝΟΤΧΗΝΗ

6	12:30 μ.μ. Απριλίου	9 & 10	3:30 μ.μ. Μαΐου	11 & 18	12:30 μ.μ. Μαΐου	19	12:30 μ.μ. Μαΐου	26	12:30 μ.μ. Μαΐου
Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας		Πατιτζέλο Θέατρο Λεμεσού		Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας		Μαρκίδειο Θέατρο Πάφου		Δημοτικό Θέατρο Στρόβολου Λευκωσίας	

ΧΡΗΣΙΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ: CACTUS, MEΓA ΧΟΡΗΓΟΙ: MetaQuotes, ΧΟΡΗΓΟΙ: STYLIANIDES, CTCAUTOMOTIVE.LTD, HomeDeco, ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: ZOPHIAS, THEONH, ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Προπόληση Εσπέρων.

ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΞΟΔΑ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΚΟ eikona Ζηός

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.403,47	1.422,03	-18,56	-1,31%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.379,21	3.429,20	-49,99	-1,46%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	12.242,92	12.370,19	-127,27	-1,03%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.049,70	4.105,81	-56,11	-1,37%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.398,66	2.412,29	-13,63	-0,57%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	808,06	819,17	-11,11	-1,36%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.590,03	1.612,20	-22,17	-1,38%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.052,31	2.078,47	-26,16	-1,26%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.561,60	2.592,85	-31,25	-1,21%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.202,53	1.207,99	-5,46	-0,45%
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.398,64	5.457,75	-59,11	-1,08%
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.664,22	5.688,86	-24,64	-0,43%
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.904,66	4.950,54	-45,88	-0,93%
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.257,71	5.419,50	-161,79	-2,99%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.057,72	6.184,21	-126,49	-2,05%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.846,22	5.875,22	-29,00	-0,49%
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	4.966,12	5.062,00	-95,88	-1,89%
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.118,62	5.221,25	-102,63	-1,97%

* Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοινώνουν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές θα ισχύσουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

	Κλείσιμο	Μετ.
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	91.089.149,98	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	38.970.596,58	
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΔΙΑ	9.369.738,36	
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	5.212.581,04	
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	5.211.233,83	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	4.886.152,86	
ΠΟΛΥΠΛΑΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.315.557,98	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.033.992,19	
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.869.815,46	
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.635.007,80	
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	2.495.078,23	
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.051.874,40	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	1.465.667,40	
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.400.481,43	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.276.764,04	
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.007.195,45	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	529.522,02	
ΤΡΟΦΙΜΑ	456.742,35	
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	420.420,76	
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	321.341,82	
ΥΔΡΕΥΣΗ	310.589,01	
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	305.437,30	
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	276.842,37	
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	226.013,49	
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	221.294,55	
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	182.460,95	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	170.260,79	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	7,700	2,94%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	1,820	-5,21%
AUSTRIACARD HOLDINGS AG (ΚΑ)	6,520	2,84%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	4,410	-5,16%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5,470	1,67%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,025	-4,21%
ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,380	1,28%	ΚΕΚΡΟΥ (ΚΟ)	1,540	-3,75%
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	9,600	1,27%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD. (ΚΟ)	3,786	-3,66%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	2,500	1,21%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	16,220	-3,57%
INTRAKAT (ΚΟ)	5,390	1,13%	JUMBO (ΚΟ)	25,800	-3,37%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7,300	1,11%	ΛΑΝΙΡΗΑΡΜ (ΚΟ)	0,880	-3,30%
DIMAND Α.Ε. (ΚΟ)	9,940	1,02%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	3,040	-3,18%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,800	0,95%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	1,560	-3,11%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	48.455.710,29
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	38.970.596,58
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	22.675.701,28
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	11.530.056,15
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	8.661.038,41
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	8.138.052,52
JUMBO (ΚΟ)	5.212.581,04
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.211.233,83
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	4.315.557,98
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4.062.967,01

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	198	730	6.499
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	6	23	1.418
FTSE/Χ.Α. Large Cap	192	707	4.951
MSCI GREECE REBASED	0	0	130
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.477	18.664	492.682
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	15	182	28.029
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	52	183	5.163
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	147	3.471	182.178
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	12	85	359
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0	0	236
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	844
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	3	12	60
SENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	4	8	4.975
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	45	151	5.012
ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	41	94	4.125
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	61	2.644	43.157
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	17	4.125
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	1.132
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	19	63	15.374
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	15	50	8.411
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	30	144	4.366
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	17	39	8.004
INTRAKAT (ΚΟ)	9	23	2.903
JUMBO (ΚΟ)	11	36	469
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	7	28	5.791
MIG (ΚΟ)	0	0	102
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	11	11	371
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	98	347	4.578
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	210	1.823	13.214
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	25	81	1.005
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	0	0	15
ΟΤΕ (ΚΟ)	73	241	7.064
ΟΛΠ (ΚΟ)	3	11	95
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	424	8.571	80.141
ΔΕΗ (ΚΟ)	51	138	28.871
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	148
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	50	106	27.194
TITAN CEMENT (ΚΑ)	4	12	163
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ SA/NV (ΚΑ)	36	93	5.008
Δικαιώματα σε Δείκτες	13	57	613
FTSE/Χ.Α. Large Cap	13	57	613
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	1	207
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	0
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	1	90
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	70
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	30
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	17
Συνολική Δραστηριότητα	1.689	19.452	500.001

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 19 Μαρτίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΗ	ΑΝΟΤΑΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2,4200	2,4500	2,4306	-1,2210	65,694	2,4300	2,4500	2,4500	0,41
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	3,5200	3,5500	3,5331	-0,1970	4,235	3,5200	3,5300	3,5300	-0,84
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,8550	0,8850	0,8736	-0,1780	8,121	0,8600	0,8750	0,8700	-1,14
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0840		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0515	0,0545	0,0528	-0,0660	37,673	0,0520	0,0545	0,0545	1,87
ΤΣΟΚ	A. TSOCHKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0500	0,0530		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2,9800	3,0000	2,9985	-0,1500	8,650	2,9800	3,0200	3,0000	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,8900	1,9900		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0950	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0100	0,0100	0,0100	0,0020	8,486	0,0095	0,0100	0,0100	0,00
ΑΙΕΠ	ΑΙΛΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, ΑΠ, Σ)						0,0400	0,0880		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0210	0,0210	0,0210	0,0000	20,000	0,0200	0,0220	0,0210	0,00
ΠΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0490	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0,0475	0,0510		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,2300		
ΚΕΑΕ	ΚΡΗΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΤΔ (Σ)						0,0050	0,0070		
ΡΕΕΠ	REGALIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0005	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0015	0,0015	0,0015	-0,0500	5,000	0,0015	0,0030	0,0015	-25,00
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0265		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0000	0,0305		
ΜΑΠΑ	MALLOPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD (ΑΝ, Σ)						1,0000	0,0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1,2400	0,0000		
ΚΙΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0195	0,0210		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1000	0,1000	0,1000	0,8000	3,000	0,9900	0,0000	0,1000	8,70
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0520	0,0520	0,0520	-0,0500	18,000	0,0520	0,0550	0,0520	-0,95
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8200	0,9000		
ΝΤΟΛ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΜΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						3,7400	3,7800		
ΤΟΚΥ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0760	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0495		
ΡΟΜΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,1530	0,1700		
ΔΒΚΑ	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						1,0000			

Η μεγάλη πρόκληση για την Εθνική του Πογιέτ

Είναι εφικτή η πρόκριση στο Euro; Αντίπαλος της Ελλάδας στον ημιτελικό των πλέι οφ του Nations League (21 Μαρτίου) θα είναι το Καζακιστάν

Του ΚΩΣΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Η πιο μεγάλη ώρα για την εθνική ομάδα πλησιάζει. Στις 21 Μαρτίου το αντιπροσωπευτικό μας συγκρότημα καλείται να κάνει το πρώτο από τα δύο βήματα που απαιτούνται για να βρεθεί το καλοκαίρι στα γήπεδα της Γερμανίας και στο μεγάλο ραντεβού του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου, στην τελική φάση του Euro 2024. Αντίπαλος της Ελλάδας στον ημιτελικό των πλέι οφ του Nations League στην «OPAP Arena» θα είναι το Καζακιστάν, ενώ αν η Εθνική καταφέρει να περάσει στον τελικό, θα αντιμετωπίσει τον νικητή του ζευγαριού Γεωργία - Λουξεμβούργο. Η Εθνική, αν και δεν κατάφερε να κλείσει θέση στη Γερμανία μέσω των προκριματικών, είχε το «μαξιλαράκι ασφαλείας» από την πορεία της στο «φτωχό» Nations League, όπου κατέκτησε την πρώτη θέση του ομίλου της και εκτός από τη δεύτερη ευκαιρία κέρδισε και την άνοδο στη League B.

Αυτός ο Μάρτιος είναι ίσως ο πιο καθοριστικός μήνας στην ιστορία της Εθνικής εδώ και μία δεκαετία, καθώς θα κρίνει την επιστροφή της σε μια μεγάλη διοργάνωση ύστερα από δέκα χρόνια και το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2014. Επίσης μέσα στον μήνα έκλεισε δύο χρόνια παρουσίας στον πάγκο της Ελλάδας ο Γκουστάβο Πογιέτ και σίγουρα θα ήθελε να τα γιορτάσει πανηγυρίζοντας στις 26 Μαρτίου την πρόκριση στα γήπεδα της Γερμανίας. Τι έχει όμως καταφέρει ο Ουρουγουανός τεχνικός στο τιμόνι της ομάδας αυτούς τους 24 μήνες, από το φιλικό με τη Ρουμανία μέχρι και το παιχνίδι με τη Γαλλία πριν από λίγους μήνες στη Νέα Φιλαδέλφεια;

Τα υπέρ

Ο Πογιέτ, όπως έχει φανεί όλο αυτό το διάστημα παρουσίας του στον πάγκο της Εθνικής, επέλεξε να βαδίσει στο μονοπάτι που είχε ανοίξει αρκετά χρόνια πριν ο Φερνάντο Σάντος.

- Το σύστημα: Βασίστηκε κυρίως στο 4-3-3 και προσπάθησε, όσο αυτό ήταν εφικτό, να καλέσει παίκτες που θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν ακριβώς αυτό το σύστημα.
- Η ομοιογένεια: Αν και στην αρχή

NATIONS LEAGUE	ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΑ EURO	ΦΙΛΙΚΕΣ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΙΣ
5 ΝΙΚΕΣ	4 ΝΙΚΕΣ	2 ΝΙΚΕΣ
0 ΙΣΟΠΑΛΙΕΣ	1 ΙΣΟΠΑΛΙΑ	2 ΙΣΟΠΑΛΙΕΣ
1 ΗΤΤΑ	3 ΗΤΤΕΣ	2 ΗΤΤΕΣ
(ΓΚΟΛ ΥΠΕΡ: 10 / ΓΚΟΛ ΚΑΤΑ: 2)	(ΓΚΟΛ ΥΠΕΡ: 14 / ΓΚΟΛ ΚΑΤΑ: 8)	(ΓΚΟΛ ΥΠΕΡ: 6 / ΓΚΟΛ ΚΑΤΑ: 5)

Στήριγμα ο αρχηγός

Πάνω στις πλάτες του Μπακασέτα ο Πογιέτ βασιζεί όλο το παιχνίδι της Εθνικής ομάδας. Ο αρχηγός ήταν από τους κορυφαίους στην πορεία των προκριματικών του Euro, όπου μάλιστα σημείωσε και τρία γκολ. Είναι τέτοια η εκτίμηση που του τρέφει ο Ουρουγουανός τεχνικός, που δεν δίστασε να τον χαρακτηρίσει «untouchable» σε πρόσφατη συνέντευξή του, όσον αφορά την παρουσία του στην ενδεκάδα.

πολλοί ήταν οι ποδοσφαιριστές που είδαν τον αριθμό του στα κινητά τους τηλέφωνα δεχόμενοι κάποια κλήση του, στη συνέχεια ο Ουρουγουανός δημιούργησε έναν βασικό κορμό με διάφορες προσθήκες ανάλογα με τις απουσίες ή τον προσεχή αντίπαλο. Ετσι μπόρεσε να δημιουργήσει ένα συμπαγές σύνολο, βασιζόμενο στην ομοιογένεια και την αμυντική-κυρίως-λειτουργία του.

- Το κρας τεστ: Το πρώτο κρας τεστ του ήταν το Nations League, το οποίο στέφθηκε με επιτυχία. Ο Πογιέτ κατάφερε, σε αντίθεση με τους προκατόχους του, να περάσει στο μυαλό των διεθνών ότι η συγκεκριμένη διοργάνωση δεν ήταν αγγαρεία, με αποτέλεσμα η Εθνική να έχει τώρα τη δεύτερη ευκαιρία της να πάει στο Euro και αυτό αποτελεί σίγουρα προσωπική επιτυχία του.

- Τα αποδυτήρια: Επίσης του πιστώνεται η εικόνα που βγάζει η Εθνική όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των διεθνών, και σύμφωνα με όλα όσα βγαίνουν από τα αποδυτήρια το κλίμα είναι εξαιρετικό.

Κάτι που φάνηκε και στο μήνυμα που έστειλαν και οι ίδιοι οι παίκτες στο τελευταίο παιχνίδι των προκριματικών όταν πανηγύρισαν μαζί του τα γκολ, δείχνοντας έμπρακτα τη στήριξή τους στο πρόσωπό του στην κόντρα που είχε δημιουργηθεί εκείνη την περίοδο με την ΕΠΟ.

- Η αγωνιστική εικόνα: Κατάφερε επίσης να βελτιώσει την αγωνιστική εικόνα της Εθνικής, κάτι που φάνηκε και στα προκριματικά για την τελική φάση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος. Σε σχέση με το τραγικό παρελθόν, η Ελλάδα δεν αντιμετώπισε πρόβλημα με ομάδες μικρότερης δυναμικότητας και πήρε το απόλυτο των βαθμών από αυτές, παίζοντας την απευθείας πρόκριση μέχρι και το εντός έδρας ματς με την Ολλανδία, ενώ είχε πολύ καλή εικόνα στα ματς με τη Γαλλία.

Τα κατά

Ο Ουρουγουανός προπονητής είχε και τις δύσκολες στιγμές του σε αυτή την πορεία του στο τιμόνι της ελληνικής ομάδας.

- Το «ταβάνι»: Στην πορεία των προ-

κριματικών το πιο μελανό σημείο του ήταν το εκτός έδρας ματς με την Ολλανδία. Η ήττα με 3-0 στιγμάτισε την Εθνική κάνοντας την πρόκριση πολύ δύσκολη υπόθεση. Μπορεί να πει κάποιος ότι ο Πογιέτ ακολούθησε το... πρωτόκολλο στον όμιλο. Κέρδισε όλα τα εύκολα ματς, αλλά η υπέρβαση που θα έκανε και τη διαφορά δεν ήρθε.

- Οι κλήσεις: Τα δύσκολα για τον Ουρουγουανό τεχνικό δεν ήταν αυτά που αντιμετώπισε εντός γηπέδων, αλλά εκτός και κυρίως προς το τέλος της διαδρομής των προκριματικών. Η απόφασή του να «κόψει» από την Εθνική τον Φορτούνη είναι κάτι που θα τον ακολουθεί ακόμη κι αν καταφέρει να πάρει την πρόκριση για το Euro, καθώς δέχτηκε να «δικαιώσει» έναν τον Φορτούνη και να πάρει την πρόκριση για το Euro, καθώς δέχτηκε να «δικαιώσει» έναν τον Φορτούνη και να πάρει την πρόκριση για το Euro, καθώς δέχτηκε να «δικαιώσει» έναν τον Φορτούνη...

- Οι χειρισμοί: Στα αρνητικά του επίσης συγκαταλέγεται το γεγονός ότι λίγο πριν από το φιλικό των προκριματικών ο Πογιέτ έβαλε τον εαυτό του πάνω από την Εθνική. Με αφορμή το θέμα με τη μισθοδοσία του βοηθού του, ο Ουρουγουανός θέλησε να πείσει την ΕΠΟ για την ανανέωση του συμβολαίου του πριν από τα πλέι οφ, επιλέγοντας να δημοσιοποιήσει ένα θέμα που κανονικά θα έπρεπε οι δύο πλευρές να συζητήσουν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας.

Μονόδρομος

Με την κατάσταση που δημιουργήθηκε ουσιαστικά ο Πογιέτ γνωρίζει πολύ καλά ότι για να βάλει την υπογραφή του σε νέο συμβόλαιο θα πρέπει να οδηγήσει την ομάδα στο Euro. Αν και οι παίκτες έδειξαν ότι είναι στο πλευρό του, όπως και ορισμένα στελέχη της Ομοσπονδίας, αυτό μάλλον δεν θα είναι αρκετό για να τον κρατήσει στον πάγκο σε περίπτωση μη πρόκρισης στην τελική φάση...

ΚΑΖΑΚΙΣΤΑΝ:

Μεγάλη διψα για διάκριση

Το Καζακιστάν, το οποίο για πρώτη φορά στην ιστορία του βρίσκεται τόσο κοντά στην τελική φάση μεγάλων διοργανώσεων και σίγουρα θα παλέψει με όλες τις δυνάμεις του για να κάνει την υπέρβαση. Το σύνολο του Μαγκόμεντ Αντιέφ εξαργυρώνει την καλή πορεία του στα προκριματικά του Euro όπου συγκέντρωσε 18 βαθμούς, διεκδικώντας μάλιστα την απευθείας πρόκριση του μέχρι τις τελευταίες αγωνιστικές του ομίλου του, έχοντας απολογισμό έξι νίκες και τέσσερις ήττες με 16-12 γκολ. Σε αυτή την πορεία του ξεχώρισαν οι νίκες επί της Σλοβενίας (2-1 εκτός) και της Δανίας (3-2 εντός), ενώ επίσης κέρδισε από δύο φορές τη Βόρεια Ιρλανδία και τη Φινλανδία. Μεγάλο αστέρι της είναι ο Ζαϊνουντινοφ της Μπεσίκτας που στην προκριματική φάση πέτυχε τέσσερα γκολ, ενώ ακολούθησε ο Αμπιάτ Αϊμπέτοφ που βρήκε δίχτυα τρεις φορές. Ο ομοσπονδιακός τεχνικός του Καζακιστάν, Μαγκόμεντ Αντιέφ, χρησιμοποίησε τόσο το σύστημα 5-4-1, όσο και το 3-5-2. Ο τρόπος παιχνιδιού της ομάδας βασίζεται στους Ζαϊνουντινοφ και Μπαϊσεμπίεκοφ, οι οποίοι είναι... ικανοί για όλα. Αν και στα παιχνίδια του έχει δώσει με το Καζακιστάν η Ελλάδα έχει μόνο νίκες, σίγουρα το ραντεβού στην «OPAP Arena» είναι τελείως διαφορετικό από τα προηγούμενα. Συγκεκριμένα, η Εθνική μετράει δύο νίκες στο πλαίσιο των προκριματικών του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2006, ενώ έχει και άλλη μία σε φιλικό ματς. Τώρα όμως διακυβεύεται η μισή πρόκριση (ή άλλη μισή από την Εθνική) και είναι δεδομένο ότι και το Καζακιστάν θα κάνει τα πάντα—άσχετα αν η Ελλάδα είναι το φαβορί και λόγω έδρας—για να διεκδικήσει το δικό του μερίδιο στο όνειρο να ταξιδέψει στη Γερμανία.

Τρίτη 26 Μαρτίου 2024

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

"ΠΑΙΞΕ ΜΠΑΛΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ"

για ηλικίες 2012 & 2013

Όλα τα έσοδα θα δοθούν στο **ένα όνειρο μια ευχή**

ΠΑΡΚΥΤΗΡΙΟΙ ΣΥΝΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΣ ΠΑΙΔΙΕΣ

Διοργανωτής: **ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΕΡΡΑ ΣΑΝΤΑ**

Χορηγός επικοινωνίας: **ΣΠΟΡ FM 95.0**

Οργάνωση: **MOX** maximizing your sports experience

ΧΟΡΗΓΟΙ: **Swiss Cottage** (Χριστάκης Σωτηρίου ΙΕΠΕ)

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: **electrosol** (electrical contractors Ltd), **Sandro Dikaigs Ltd**, **BABY PLANET**, **Στέλιος Πασατός**, **PURESSENCE** (by Tony's Co. Athens), **CHR. P. MITSIDES & Co LLC**, **FALCON SECURITY**

RUN FOR AUTISM FAMAGUSTA TEAM

31 MARCH 2024 | **AYIA NAPA CYPRUS**

Run For A Purpose Support Autism Awareness

Registrations online only at www.run-forautism.com

Χορηγός Επικοινωνίας: **DEEJAY 93.5 RADIO**

21k 10k 5k

LOUIS NAUSICAA BEACH

Το καλύτερο TUI BLUE ξενοδοχείο παγκοσμίως

Η Louis Hotels επιβεβαιώνοντας τη συνεχή εξέλιξη και αναβάθμιση των ξενοδοχείων του ομίλου, με σταθερή προσήλωση στην παροχή υψηλού επιπέδου φιλοξενίας, έλαβε μία ακόμα πολύ σημαντική διάκριση για το ξενοδοχείο Louis Nausicaa Beach, το οποίο στις 28 Φεβρουαρίου βραβεύτηκε ως το καλύτερο ξενοδοχείο παγκοσμίως στην ικανοποίηση πελατών στα TUI BLUE AWARDS 2024, στο Cabo Verde.

Η κατάταξη αυτή προκύπτει μέσα από μια αυστηρή και σχολαστική αξιολόγηση η οποία επικεντρώνεται στον βαθμό ικανοποίησης των επισκεπτών των καλύτερων TUI BLUE for Family ξενοδοχείων στον κόσμο. Το γεγονός αυτό, ενισχύει ακόμη περισσότερο την ποιότητα αξία και ενδυναμώνει συνολικά ολόκληρη την ομάδα των εργαζομένων της Louis Hotels, ώστε να συνεχίσει να επιδεικνύει την ίδια αφοσίωση και ζήλο στη δημιουργία ανεπανάληπτων εμπειριών φιλοξενίας για κάθε επισκέπτη των ξενοδοχείων του ομίλου.

Τέλος, αξίζει να τονιστεί ότι η διάκριση αυτή, πέρα από την ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία της για τη Louis Hotels, αποτελεί μια εξαιρετική συγκυρία για την ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής του Πρωτάρα ως προορισμού διακοπών που αναβαθμίζει συνολικά το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν της Κύπρου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ FREDERICK

Συνέχιση υποτροφίας σε κορίτσια για την Πολυτεχνική Σχολή

Αναγνωρίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της χαμηλής συμμετοχής των γυναικών στη Μηχανική και την Τεχνολογία, τους τομείς με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη και προοπτική, το Πανεπιστήμιο Frederick αποφάσισε τη συνέχιση της προσφοράς υποτροφιών, ύψους 50%, σε όλα τα κορίτσια που εγγράφονται σε πτυχιακό πρόγραμμα της Πολυτεχνικής Σχολής του (Computer Science, Computer Engineering, Mechanical Engineering, Automotive Engineering, Electrical Engineering, Architectural Engineering, Civil Engineering), και για το ακαδημαϊκό έτος 2024-25. Οι υποτροφίες προσφέρονται από το 2021 στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης εκστρατείας με τίτλο "To all women & girls: Join the journey in Engineering & Technology".

Στο πλαίσιο της εκστρατείας, κάθε χρόνο, στο Πανεπιστήμιο Frederick πραγματοποιείται το STEM DAY για κορίτσια ηλικίας 9-12 ετών και το STEM CAMP για κορίτσια ηλικίας 13-16 ετών. Το STEM DAY διοργανώνεται δύο φορές τον χρόνο στο Πανεπιστήμιο Frederick στη Λευκωσία και τη Λεμεσό και περιλαμβάνει δωρεάν εργαστήρια σε τομείς Φυσικών Επιστημών, Μαθηματικών, Τεχνολογίας και Μηχανικής. Το STEM CAMP είναι μια ετήσια δράση διάρκειας μίας εβδομάδας που προσφέρει σε κορίτσια 13-16 ετών την ευκαιρία να συμ-

μετάσχουν σε δωρεάν εργαστήρια Ρομποτικής, Πληροφορικής, Αρχιτεκτονικής και Πολιτικής Μηχανικής, Φαρμακευτικής και Χημείας αλλά και σε εργαστήρια ενδυνάμωσης.

Ήδη για το 2024 έχει προγραμματιστεί το STEM DAY για κορίτσια ηλικίας 9-12

ετών, στις 6 Απριλίου στο Πανεπιστήμιο Frederick στη Λευκωσία. Παράλληλα, το Πανεπιστήμιο Frederick πραγματοποιεί διαλέξεις και εργαστήρια για γονείς, μέσα από τα οποία μαθαίνουν τρόπους ψυχικής ενδυνάμωσης και ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης των παιδιών τους

και πώς να τα μεγαλώνουν χωρίς στερεότυπα.

Η εκστρατεία τελεί υπό την αιγίδα της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και μέρος του STEM CAMP επικορηγήθηκε από τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΗΣ PWC

Ισότητα των φύλων στην εργασία

Μέσα από δύο μελέτες που δημοσίευσε η PwC -με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας που ήταν στις 8 Μαρτίου- την "Women in Work Index" και την "Inclusion Matters", διαπιστώνεται ότι η παγκόσμια πρόοδος για την επίτευξη της ισότητας των φύλων στην εργασία συνεχίζεται με αργούς ρυθμούς.

Τα δεδομένα από την 12η έκδοση του Δείκτη Γυναικών στην Εργασία 2024 (WiW Index), αποκαλύπτουν ότι με τον τρέχοντα ρυθμό, θα χρειαστεί περισσότερο από μισό αιώνα για να κλείσει το μέσο μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων και στις 33 χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

Ο δείκτης WiW μετρά την πρόοδο που αφορά την ισότητα των φύλων στην εργασία σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, λαμβάνοντας υπόψη πέντε δείκτες που πλαισιώνουν την ανάλυση της PwC και προσμετρώντας παράλληλα διάφορους δείκτες ισότητας των φύλων στον εργασιακό χώρο.

Ένας από αυτούς τους δείκτες είναι το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων. Τα δεδομένα δείχνουν πως αν και έχει υπάρξει πρόοδος την τελευταία δεκαετία, χρειάζεται ακόμη προσπάθεια για την επίτευξη της ισότητας των φύλων στην εργασία καλύπτοντας και τους πέντε δείκτες.

ΜΗΝΑΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ Ο ΜΑΡΤΙΟΣ

Παγκόσμια Αλυσίδα Ενημέρωσης για την ενδομητρίωση

Με αφορμή τον μήνα ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για την ενδομητρίωση, η Κύπρος συμμετέχει και φέτος στην παγκόσμια αλυσίδα Worldwide Endomarch. Με μήνυμα Let's Talk About It , η χώρα μας ενώνει τις δυνάμεις της με άλλες 70 χώρες στον κόσμο, με στόχο την αφύπνιση της κοινωνίας για τη γυναικολογική πάθηση που προκαλεί πόνο και επηρεάζει δυσάρεστα την καθημερινότητα εκατομμυρίων γυναικών, στην εφηβική, αναπαραγωγική και ώριμη ηλικία.

Συγκεκριμένα, 200 εκατομμύρια γυναίκες παγκοσμίως υποφέρουν σωματικά και ψυχολογικά λόγω της ενδομητρίωσης, με ένα ποσοστό μέχρι και 50% να αντι-

μετάπιζουν προβλήματα υπογονιμότητας. Σε πολλές χώρες, η ενδομητρίωση είναι η δεύτερη πιο συχνή γυναικολογική πάθηση, ενώ στην Κύπρο, 1 στις 10 γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας παλεύει με την πάθηση αυτή, η οποία προκαλεί πόνο, κατάθλιψη και άγχος.

Η ενδομητρίωση είναι μια καλοήθης πάθηση με επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής και τη γονιμότητα της γυναίκας, αναφέρει ο επικεφαλής της εκστρατείας στην Κύπρο, γυναικολόγος και ιδρυτής του Endometriosis & Fertility Center του American Medical Center dr Ανδρέας Σταυρούλης. Παρά τις δυσκολίες που εμφανίζει, η πάθηση είναι ιάσιμη και διαχειρίσιμη επιστημονικά. Στόχος της

εκστρατείας μας είναι να ενημερωθούν όλες οι γυναίκες, κάθε ηλικίας, για την ενδομητρίωση, ώστε να μπορούν να διεκδικήσουν εξατομικευμένη και ποιοτική θεραπεία, πάντα από εξειδικευμένο γυναικολόγο, υποδεικνύει ο πρόεδρος του EndoMarch Cyprus.

Στη διάρκεια της εκστρατείας EndoMarch Cyprus πραγματοποιούνται ολόκληρο τον μήνα Μάρτιο εκδηλώσεις και δράσεις, όπου αναδεικνύονται διαφορετικά μηνύματα και προβάλλονται πληροφορίες για τις γυναίκες που υποφέρουν από τα επώδυνα συμπτώματα της ενδομητρίωσης και αναζητούν καθοδήγηση, διάγνωση και ορθή ιατρική αντιμετώπιση.

ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12:00 - 13:30

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

"A DEEPLY TOUCHING EXPERIENCE. BRENDAN FRASER GIVES THE PERFORMANCE OF A LIFETIME."

TIME OUT

BRENDAN FRASER

THE WHALE

A FILM BY DARREN ARONOFSKY

SUNDAY NIGHT MOVIE

MOVIES BEST HD

THE NAME OF MOVIES

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΜΑΡΤΙΟΥ 21:00

THE WHALE / Η ΦΑΛΑΙΝΑ

ΔΡΑΜΑ

Ένας μοναχικός δάσκαλος, που πάσκει από σοβαρή παχυσαρκία, προσπαθεί να επανασυνδεθεί με την έφηβη κόρη του, με την οποία έχουν αποξενωθεί, σε μια τελευταία προσπάθεια για αποκατάσταση των σχέσεών τους.

Το Κανάλι Διατίθεται:

cable.net cyta.vision MOVIES MESIMVRIA

Θέση: 101 Θέση: 48

www.mesimvria.com

Πώς πέτυχαν οι τράπεζες κέρδη-ρεκόρ το 2023

Τα έσοδα από τόκους και προμήθειες στήριξαν την κερδοφορία

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Μερίσματα περίπου 840 εκατ. ευρώ θα διανεμούν φέτος οι τέσσερις συστημικές τράπεζες σε σύνολο 3,6 δισ. ευρώ που ήταν τα καθαρά κέρδη της προηγούμενης χρήσης. Η μερισματική πολιτική για το 2024 προβλέπει –εφόσον εγκριθεί και από τον επόμενο– τη διανομή μερίσματος από 10% έως 30% –ανάλογα με την τρέπεζα– επί των κερδών του 2023, ενώ η υψηλή κερδοφορία, που προβλέπεται ότι θα διατηρηθεί και τα επόμενα χρόνια, θέτει τις βάσεις για αύξηση του μερίσματος έως και 50% κατά την προσεχή 3ετία. Την «πρωτοκαθεδρία» στο ύψος του διανεμόμενου μερίσματος διεκδικεί η Eurobank με περίπου 335 εκατ. ευρώ προς διανομή (25% επί των κερδών), ενώ πάνω από 300 εκατ. ευρώ αναμένεται να διανεμηθεί και η Εθνική Τράπεζα (25%-30% των κερδών), ακολουθούμενη από την Alpha Bank, που θα διανεμήσει 122 εκατ. ευρώ (20% επί των κερδών) και την Τράπεζα Πειραιώς με άλλα 80 εκατ. ευρώ

(10% επί των κερδών). Η «επιστροφή» των μετόχων για πρώτη φορά ύστερα από 15 χρόνια θεωρείται ότι γίνεται σε στέρεες βάσεις, καθώς η «φιλόδοξη» μερισματική πολιτική για τα επόμενα χρόνια υποστηρίζεται από τη βιωσιμότητα των τραπεζικών εσόδων, που με τη σειρά της δημιουργεί το περιβάλλον των υψηλών επιτοκίων σε συνδυασμό με την εξυγίανση των τραπεζικών ισολογισμών. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι τα συνολικά έσοδα του 2023, που αυξήθηκαν κατά 10% ετησίως στα 10,4 δισ. ευρώ, βασίστηκαν στα υψηλά καθαρά έσοδα από τόκους, που ενισχύθηκαν κατά 51%, ενώ μικρή ήταν η συμμετοχή των χρηματοοικονομικών εσόδων, που αποτελούσαν τη βασική πηγή κερδοφορίας τα προηγούμενα χρόνια. Σε μικρότερο βαθμό, αλλά ενισχυτικά της κερδοφορίας, συνέβαλαν τα έσοδα από προμήθειες που συνευρέθηκαν το 17% των συνολικών εσόδων. Έτσι, τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν σε 8,1 δισ. ευρώ και τα έσοδα από προμήθειες σε 1,8 δισ. ευρώ, αθροί-

Τα συνολικά έσοδα του 2023 των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, που αυξήθηκαν κατά 10% ετησίως στα 10,4 δισ. ευρώ, βασίστηκαν στα υψηλά καθαρά έσοδα από τόκους, που ενισχύθηκαν κατά 51%.

ζοντας οργανικά έσοδα 9,9 δισ. ευρώ. Η εκτίναξη των καθαρών επιτοκιακών εσόδων δεν θα μπορούσε να είχε επιτευχθεί χωρίς τη «στήριξη» των καταθετών, που εν μέσω υψηλού πληθωρισμού είδαν την απόδοση των καταθέσεων να γίνεται αρνητική, συντηρώντας σε «πρωτοφανή υψηλά επίπεδα» –όπως επισήμανε στη μελέτη που δημοσίευσε την προηγούμενη εβδομάδα το ΚΕΠΕ– τη διευρυνση του επιτοκιακού περιθωρίου των ελληνικών τραπεζών, που «ξεπερνάει κατά πολύ τη μέση τιμή της Ευρωζώνης». Ασκώντας σκληρή κριτική, το ΚΕΠΕ έκανε λόγο για «πληθωρισμό τραπεζικής απληστίας» και για ασύμμετρα αντανάκλαστικά των ελληνικών τραπεζών στις αυξήσεις επιτοκίων της ΕΚΤ, καθώς ενώ τα επιτόκια

των δανείων αυξήθηκαν αμέσως, τα αντίστοιχα των καταθέσεων παρέμειναν αρχικά αμετάβλητα και στη συνέχεια αυξήθηκαν ισχνά, με συνέπεια το περιθώριο επιτοκίου –δηλαδή η διαφορά μεταξύ επιτοκίου κορηγήσεων και καταθέσεων– να «σπάει το ένα ρεκόρ μετά το άλλο».

Οι στόχοι

Οι εκτιμήσεις των τραπεζών συντηρούν τα επίπεδα των επιτοκιακών εσόδων τα προσεχή χρόνια, παρά την αναμενόμενη μείωση των επιτοκίων και το υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης των καταθέσεων. Με βάση τα επιχειρησιακά σχέδια που ανακοίνωσαν οι συστημικές τράπεζες, η Alpha Bank προβλέπει μικρή υποχώρηση των επιτοκιακών εσόδων το 2024

από το 1,6 δισ. ευρώ το 2023 και ανάκαμψη την προσεχή διετία, η Eurobank δίνει στόχο αύξηση των επιτοκιακών εσόδων στα 2,3 δισ. ευρώ και 2,4 δισ. ευρώ την επόμενη διετία, η Τράπεζα Πειραιώς προβλέπει οριακή υποχώρηση στο 1,9 δισ. ευρώ (από 2 δισ. ευρώ το 2023) και 1,8 δισ. ευρώ για τη διετία 2025-2026, με παράλληλη πιστωτική επέκταση 5%, ενώ η Εθνική Τράπεζα προβλέπει διατήρηση της δυναμικής των επιτοκιακών εσόδων μέσω πιστωτικής επέκτασης 7% ετησίως τα προσεχή χρόνια. Η κεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών συνέχισε να ενισχύεται και στο τέλος του 2023 ο βασικός κεφαλαιακός δείκτης –CET1– ανήλθε στο 15,6%, ενώ ο μέσος δείκτης συνολικών κεφαλαίων ανήλθε στο 19%,

από 14% και 17% αντίστοιχα στο τέλος του 2022. Όπως επισήμανε σε έκθεσή της η DBRS, «το επίπεδο κεφαλαιακών δεικτών εξασφαλίζει επαρκή μέσα αποθέματα ασφάλειας περίπου 560 και 430 μονάδες βάσης αντίστοιχα για το CET1 και τον συνολικό κεφαλαιακό δείκτη πάνω από τις ελάχιστες επιτοκικές απαιτήσεις, μετά τον συνυπολογισμό μερισμάτων που οι ελληνικές τράπεζες έχουν ενσωματώσει στις προβλέψεις τους». Ωστόσο, όπως σημειώνει η DBRS, «η ποιότητα του κεφαλαίου παραμένει σχετικά αδύναμη, με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (DTC) να αντιπροσωπεύουν περίπου το 56% του κεφαλαίου CET1 στο τέλος του 2023, αν και μειώμενες από το 63% ένα χρόνο νωρίτερα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Ανησυχίες για ανακοπή αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού

Επειτα από πορεία ταχείας αποκλιμάκωσης το προηγούμενο έτος, τα στοιχεία πληθωρισμού των τελευταίων μηνών από τις ΗΠΑ και την Ευρωζώνη αφιχνίζουν ανησυχία, ενώ οι τιμές του πετρελαίου ενισχύθηκαν τις τελευταίες ημέρες προκαλώντας ανησυχίες για ενδεχόμενη διατήρηση του πληθωρισμού πάνω από τον στόχο των κεντρικών τραπεζών για διάστημα μεγαλύτερο από το αναμενόμενο.

Ο ρυθμός ανόδου του δείκτη τιμών καταναλωτή των ΗΠΑ αποδείχθηκε ισχυρότερος από τον αναμενόμενο τον Φεβρουάριο για δεύτερο συνεχές μήνα, καταγράφοντας τιμή 3,2% ετησίως από 3,1% τον προηγούμενο μήνα, επηρεασμένος από τον πυρήνα του πληθωρισμού που, κυρίως λόγω σημαντικής ενίσχυσης των τιμών των εμπορευσιμίων αγαθών, υποχώρησε λιγότερο σε σύγκριση με τη μέση εκτίμηση της αγοράς, στο 3,8% από 3,9%.

Αντίστοιχα στην Ευρωζώνη, ο πληθωρισμός βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή υποχώρησε τον Φεβρουάριο, αλλά λιγότερο από το αναμενόμενο, στο 2,6% από 2,8% ετησίως, καθώς οι τιμές των υπηρεσιών, κυρίως λόγω του συνεχώς αυξανόμενου ρυθμού αύξησης των μισθών, επιβραδύνθηκαν ελαφρώς, περιορίζοντας τη μείωση του δομικού πληθωρισμού στο 3,1% από 3,3%.

Παράλληλα, οι τιμές πετρελαίου ενισχύθηκαν στο τέλος της εβδομάδας μετά τη δημοσίευση της έκθεσης του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (IEA) που έκανε αναφορά για ενδεχόμενη περιορισμένη προφορά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η τιμή του αργού πετρελαίου Brent ανήλθε πάνω από το επίπεδο των \$85/ανά βαρέλι για πρώτη φορά από τον Νοέμβριο, καταγράφοντας αύξηση 1,7% από τις αρχές Μαρτίου και 10,3% από τις αρχές του έτους.

Οι εξελίξεις αυτές επιβεβαιώνουν τις διλήψεις πληθώρας αξιωματούχων της Fed και της ΕΚΤ ότι, αν και η επόμενη κίνηση των τραπεζών αναφορικά με τα επιτόκια θα είναι η μείωσή τους, υπάρχουν ακόμα αμφιβολίες για το εάν ο πληθωρισμός βρίσκεται σε σταθερή πτωτική πορεία προς τον μεσοπρόθεσμο στόχο τους, 2%, και συνεπώς δεν υπάρχει λόγος να κινηθούν άμεσα.

Η εκτιμώμενη από τους επενδυτές συνολική μείωση των επιτοκίων μέχρι τέλους του έτους περιορίστηκε περαιτέρω την περασμένη εβδομάδα, στις 84 μ.β. για την ΕΚΤ ενώ για τη Fed στις 73 μ.β., με τις αγορές κυβερνητικών ομολόγων των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης να δέχονται ισχυρές πτήσεις και το δολάρι να ενισχύεται, πιέζοντας την ισοτιμία ευρώ/δολ. εκ νέου κάτω από το 1,09.

EUROBANK RESEARCH

Τρεις προϋποθέσεις για νέα αναβάθμιση της Ελλάδας θέτει η Score Ratings

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τρεις είναι οι βασικοί παράγοντες που θα καθορίσουν την περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας, σύμφωνα με τον οίκο αξιολόγησης Score Ratings: 1) η ισχυρή ονομαστική οικονομική ανάπτυξη και η βαθύτερη δημοσιονομική εξυγίανση, 2) η μεγαλύτερη μεταρρύθμιση του τραπεζικού συστήματος και 3) οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα ενισχύσουν τις επενδύσεις.

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας είναι ένα story που σιγά σιγά «παλιώνει» για την Ελλάδα και στο προσκήνιο βρίσκεται πλέον το πώς θα καταφέρει η χώρα να προχωρήσει κι άλλο στη σκάλα της αξιολόγησης των διεθνών οίκων. Άλλωστε η βαθμολογία της αυτή τη στιγμή παραμένει η χαμηλότερη στην Ευρωζώνη και βρίσκεται στην κατώτερη βαθμίδα του investment grade. Αυτό ακριβώς το ζήτημα αναλύει ο οίκος που ήταν ο πρώτος που έδωσε το «ορόσημο» αυτό στην Ελλάδα το καλοκαίρι του 2023 και πιθανότατα θα είναι ο πρώτος που θα κάνει και την επόμενη κίνηση.

Πιο αναλυτικά, όπως σημειώνει ο επικεφαλής αναλυτής της Score Ratings για την Ελλάδα, Ντένις Σεν, για την περαιτέρω βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας απαιτούνται, πρώτον, ισχυρή οικονομική ανάπτυξη και συνεχής δημοσιονομική εξυγίανση. Αυτές θα διασφαλίσουν

τη σημαντική περαιτέρω μείωση του δείκτη χρέους προς το ΑΕΠ. Παρόλο που ο δείκτης έχει ήδη υποχωρήσει σε επίπεδα πριν από τον COVID-19 –που υπολογίζεται στο 160,3% του ΑΕΠ στο τέλος 2023– και φαίνεται να συγκλίνει με αυτόν της Ιταλίας, εντούτοις παραμένει ο υψηλότερος στην Ευρωζώνη. Η κυβερνητική προτεραιότητα πρέπει να προωθήσει τις μεταρρυθμίσεις και να διατηρήσει τη συνετή διαχείριση των δημοσίων οικονομικών για να εξασφαλίσει περαιτέρω σταθερή μείωση του χρέους.

Δεύτερον, η περαιτέρω πρόοδος στην ενίσχυση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος είναι απαραίτητη, κατά τον κ. Σεν. Τα χρηματοοικονομικά μεγέθη των ελληνικών τραπεζών έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και πρόσφατα επέστρεψαν στην κερδοφορία. Οι ελληνικές τράπεζες είχαν απόδοση ιδίων κεφαλαίων 12,9% τους πρώτους εννέα μήνες του 2023 και η Score αναμένει πως αυτή η τροχιά θα συνεχιστεί βοηθούμενη από τα υψηλότερα επιτοκία περιθώρια και τη μείωση των προβλέψεων για ζημιές από δάνεια.

Οι τράπεζες έχουν επίσης προχωρήσει στην εκκαθάριση των ισολογισμών τους, αν και εξακολουθούν να υστερούν σημαντικά σε σχέση με τους μέσους όρους της Ε.Ε. όσον αφορά τους δείκτες μη εξυπηρετούμενων δανείων. Τα NPLs μειώθηκαν στο 7,9% τον Σεπτέμβριο του 2023, από περισσότερο από 49% στα μέσα του 2017, χάρη

Το μεσοπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας παραμένει αδύναμο, επισημάνει η Score Ratings.

και στο πρόγραμμα «Ηρακλής», το οποίο αναμένεται να ισχύει τουλάχιστον έως το τέλος του 2024. Η Score αναμένει ότι οι ελληνικές τράπεζες θα σημειώσουν πρόοδο στη βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού τους για να κλείσουν περαιτέρω το χάσμα με την Ε.Ε., ωστόσο επισημάνει πως τα NPLs ενδέχεται να αυξηθούν ξανά στο μέλλον λόγω της επιδράσεως των υψηλότερων επιτοκίων στην ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους των δανειοληπτών.

Επιπλέον, το αυξημένο μερίδιο των ανα-

βαλλόμενων φορολογικών πιστώσεων στο συνολικό κεφάλαιο του τραπεζικού συστήματος εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα, υπογραμμίζει ο κ. Σεν. Τα DTCs μειώθηκαν οριακά μόνο, στο 51% των επιτοκίων κεφαλαίων τους με βάση τα στοιχεία του εξαμήνου του 2023, από 52% στο τέλος του 2022. Ωστόσο, η Score επισημαίνει πως τα αυξανόμενα λειτουργικά κέρδη θα βοηθήσουν τις τράπεζες να συσσωρεύσουν αποθεματικά και να βελτιώσουν την ποιότητα του ενεργητικού τους.

Τέλος, η κυβερνητική προτεραιότητα πρέπει να «κνηγήσει» τις περαιτέρω διαρθρωτικές βελτιώσεις της οικονομίας, όπως ο περιορισμός των κινδύνων του εξωτερικού τομέα, η εξασφάλιση υψηλότερων ρυθμών μεσοπρόθεσμου οικονομικής ανάπτυξης ή/και η ενίσχυση της μακροοικονομικής βιωσιμότητας. Η Ελλάδα έχει σημαντικά ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών και πολύ αδύναμη διεθνή επενδυτική θέση, όπως τονίζει ο οίκος.

Το μεσοπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας παραμένει αδύναμο, γύρω στο 1%, παρά τη συνεχιζόμενη πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις. Οι περιορισμοί περιλαμβανόμενα της δυομενής δημογραφικά στοιχεία, καθώς και την αδύναμη και άνιση αύξηση της παραγωγικότητας σε όλες τις περιφέρειες λόγω των χρόνιων υποεπενδύσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και της έλλειψης δυναμισμού του επιχειρηματικού τομέα, όπως επισημάνει ο κ. Σεν.

Μικρές απώλειες την Τρίτη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Μικρές απώλειες κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 144,61 μονάδες, σημειώνοντας μικρή πτώση σε ποσοστό 0,19%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 87,84 μονάδες με πτώση 0,18%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 236.996 ευρώ. Σε σχέση με τους επιμέρους

δείκτες, κέρδη κατέγραψαν η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,33% και τα Ξενοδοχεία κατά 1,27%. Αντίθετα, απώλειες σημείωσαν η Κύρια Αγορά κατά 0,37% και οι Επενδυτικές κατά 1,12%. Τη μεγαλύτερη εμπορευσιμότητα είχε η μετοχή της Ελληνικής Τράπεζας με όγκο συναλλαγών 159.672 ευρώ (τιμή κλει-

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 144,61 μονάδες, σημειώνοντας μικρή πτώση σε ποσοστό 0,19%.

σίματος 2,45 ευρώ – άνοδος 0,41%), ακολουθούμενη από τη μετοχή της Logicom με όγκο 25.937 ευρώ (τιμή κλεισίματος 3,00 ευρώ – χωρίς μεταβολή), τη μετοχή της Τράπεζας Κύπρου με όγκο 14.962 ευρώ (τιμή κλεισίματος 3,53 ευρώ – πτώση 0,84%), τη μετοχή της Woolworth (Cyprus) Properties με όγκο 7.497

ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,121 ευρώ – άνοδος 10%) και τη μετοχή της Δήμητρα Επενδυτική με όγκο 7.094 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,87 ευρώ – πτώση 1,14%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 7 κινήθηκαν ανοδικά, 4 πτωτικά και 6 έκλεισαν χωρίς μεταβολή. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 93.

Deloitte.

2024 Global Human Capital Trends
Thriving beyond boundaries

Human performance in a boundaryless world

Scan to discover more

© 2024 Deloitte Limited